

Αθλητική Δραστηριότητα και Κοινωνία στα νησιά της
Κεφαλονιάς και της Ιθάκης

Μαζαράκη Μαρίνα

Σχολή Κοινωνικών Επιστημών

Αθλητικές Σπουδές: Κοινωνιολογία, Ιστορία, Ανθρωπολογία (ΑΣΚ)

Επιτροπή Επίβλεψης Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής/Επιβλέπουσα
Καθηγήτρια:

Dr Αλεξάνδρα Πατρικίου

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής/Συν-
Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

Dr Καλλιόπη Ορφανάκη

Πάτρα, Ιανουάριος 2023

Ευχαριστώ την κ. Πατρικίου για την καθοδήγησή της στη συγκεκριμένη εργασία.

*Ευχαριστώ επίσης την Προϊσταμένη του Τμήματος της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων κ.
Σαμόλη Ευαγγελία και το προσωπικό της.*

Αφιερωμένη στην οικογένειά μου που μου συμπαρίσταται όλα αυτά τα χρόνια.

Η παρούσα εργασία αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία του/της φοιτητή-φοιτήτριας («συγγραφέας/ δημιουργός») που την εκπόνησε. Στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης ο συγγραφέας/δημιουργός εκχωρεί στο ΕΑΠ, μη αποκλειστική άδεια χρήσης του δικαιώματος αναπαραγωγής, προσαρμογής, δημόσιου δανεισμού, παρουσίασης στο κοινό και ψηφιακής διάχυσής τους διεθνώς, σε ηλεκτρονική μορφή και σε οποιοδήποτε μέσο, για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, άνευ ανταλλάγματος και για όλο το χρόνο διάρκειας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ανοικτή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για μελέτη και ανάγνωση δεν σημαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο παραχώρηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του συγγραφέα/δημιουργού ούτε επιτρέπει την αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, αντιγραφή, αποθήκευση, πώληση, εμπορική χρήση, μετάδοση, διανομή, έκδοση, εκτέλεση, «μεταφόρτωση» (downloading), «ανάρτηση» (uploading), μετάφραση, τροποποίηση με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά της εργασίας, χωρίς τη ρητή προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του συγγραφέα/δημιουργού. Ο συγγραφέας/δημιουργός διατηρεί το σύνολο των ηθικών και περιουσιακών του δικαιωμάτων.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι αθλητικές δραστηριότητες των τελευταίων ετών στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης, αποτελούν το στόχο της παρούσας εργασίας. Θα εξετάσουμε τους αθλητικούς συλλόγους και σωματεία αλλά και γενικότερα τις αθλητικές συσσωματώσεις, και τις κοινωνικές δράσεις που οργανώνονται και δρουν στα δύο αυτά νησιά εξετάζοντας τα επιμέρους αθλήματα σε συνάρτηση με τη μορφολογία και το προφίλ των περιοχών, τις δημογραφικές και κοινωνικο- πολιτισμικό -οικονομικές συνθήκες της τοπικής κοινωνίας. Επίσης θα διερευνήσουμε τη σχέση των αθλημάτων με τον τουρισμό και θα αναδείξουμε το πολιτισμικό νόημα που προσδίδουν τα μέλη των αθλητικών συλλογικοτήτων κατά τη συμμετοχή τους σε διάφορες δραστηριότητες καθώς και στις εκάστοτε σχέσεις που δημιουργούνται και αναπτύσσονται.

Μελετώντας τις παραπάνω περιοχές, θα καταγράψουμε, θα ταξινομήσουμε και θα χαρτογραφήσουμε τα επίσημα σωματεία. Πηγές της έρευνάς μας θα αποτελέσουν η σελίδα του Υπουργείου Αθλητισμού καθώς και το τμήμα αθλητισμού του Παραρτήματος Κεφαλονιάς της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, που βρίσκεται στο Αργοστόλι.

Επικεντρώνοντας στις συλλογικότητες και αναλύοντάς τις με βάση τη δημόσια κοινωνικότητα, θα δούμε ποιες από αυτές δραστηριοποιούνται σε κάθε πόλη- κωμόπολη, ποια αθλήματα πρωταγωνιστούν σε σχέση με τα μεγέθη των οικισμών καθώς και τις αιτίες που αυτά αναπτύσσονται εκεί. Επίσης θα αναλύσουμε τις τοπικότητες και αντιπαλότητες που τυχόν υπάρχουν και πως αποτυπώνονται αυτές στην κοινωνία των δύο νησιών. Σκοπός της καταγραφής, αυτής είναι να κατανοήσουμε και την κοινωνία των νησιών αυτών .

Λέξεις Κλειδιά: Κεφαλονιά. Ιθάκη, αθλητική δραστηριότητα, Δημόσια κοινωνικότητα, Αθλητισμός, Σωματεία

Sports Activity and Society on the islands of Kefalonia and Ithaca

Mazaraki Marina

ABSTRACT

In this essay, the main goal will be sports activities of recent years on the islands of Kefalonia and Ithaca. We will examine them sports clubs and associations but also sports in general aggregations, and the social actions that are organized and act in both islands by examining the individual sports in relation to morphology and the profile of the regions, the demographic and socio-cultural-economic local community conditions. We will also explore the relationship between sports with tourism and we will highlight the cultural meaning given by the members of sports collectives during their participation in various activities as well as in the respective relationships that are created and are developing.

Studying the above areas, we will record, classify and we will map the official unions. Sources of our research will constitute the page of the Ministry of Sports as well as the sports department of the Kefalonia Branch of the Ionian Islands Region.

Focusing on collectives and analyzing them based on public sociability, we will see which of them are active in each city-town, which sports are prominent in relation to their sizes settlements as well as the reasons why they develop there. We will also analyze the localities and rivalries that may exist and how they are reflected in the society of the two islands. The purpose of this recording is to understand the society of these islands.

Keywords: Kefalonia, thaca, sports activity, Public sociability, Sports, Unions

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
Sports Activity and Society on the islands of Kefalonia and Ithaca	5
Mazaraki Marina	5
ABSTRACT	5
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΕΥΣΕΩΝ	8
ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....	12
1.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ ΠΕΡΙΟΧΩΝ	12
1.1.1 ΝΗΣΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ.....	12
1.1.2 ΝΗΣΟΣ ΙΘΑΚΗ	15
1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΑ – ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ- ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΘΑΚΗΣ.....	16
1.2.1 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ –ΙΘΑΚΗΣ	16
1.2.2 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	18
1.2.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	20
1.2.4 ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	23
2.1 ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	23
2.1.1 ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ.....	23
2.1.2 ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΠΟΡ.....	26
2.1.3 ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΠΟΡ	31
2.1.4 ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ	34
2.1.5 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΤΗΤΑ (ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ)	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	42
3.1 ΑΘΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΚΑΤΑ ΚΑΙΡΟΥΣ ΑΣΧΟΛΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ	42
3.2 ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ- ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ- ΑΝΤΙΠΑΛΟΤΗΤΕΣ	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	46
4.1 ΣΩΜΑΤΕΙΑ-ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ.....	46
4.1.1 ΕΠΙΣΗΜΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΒΑΣΕΙ ΜΗΤΡΩΟΥ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ ΚΑΙ ΙΘΑΚΗΣ	48
4.1.2 ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ	68

*Μαζαράκη Μαρίνα: Αθλητική Δραστηριότητα και Κοινωνία στα νησιά της Κεφαλονιάς
και της Ιθάκης*

4.1.3 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΘΛΗΜΑΤΩΝ (ΜΗΤΡΩΟ)	70
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....	72
5.1 ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	72
5.2 ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΝ ΟΨΕΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΘΑΚΗ	74
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΠΗΓΩΝ	79
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	80
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	85
ΙΣΤΟΓΡΑΦΙΑ.....	88

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΕΥΣΕΩΝ

τ. χλμ: τετραγωνικά χιλιόμετρα

χλμ: χιλιόμετρα

ΕΛΣΤΑΤ: Ελληνική Στατιστική Αρχή

ΒΔ : Βορειοδυτικά

Ν : Νότια

ΝΑ: Νοτιοανατολικά

ΝΔ: Νοτιοδυτικά

ΟΠΑΠ : Οίνοι Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης

Τελ. Πρόσβ.: τελευταία πρόσβαση

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1:Χάρτης Κεφαλληνίας και Ιθάκης : (<https://www.kefaloniaview.gr>,2008, τελ. πρόσβ., 3-10-2022.

Εικόνα 2: Αίνος : <https://www.inkefalonias.gr/koinonia/45760-ainos-to-kamari-tis-kefalonias-eikones>,2016, τελ. πρόσβ., 3-10-2022.

Εικόνα 3:ΣπήλαιοΜελισσάνης: : <https://www.newsbeast.gr/travel/arthro/3589986/to-mithiko-limnospileo-tis-melissanis>, 2018, τελ. πρόσβ., 26-11-2022.

Εικόνα 4: Σπήλαιο Δρογκαράτης: 2021, <https://kefaloniageopark.gr/node/530> τελ. πρόσβ., 26-11-2022.

Εικόνα 5 :Ιθάκη: 2021, <https://www.inkefalonias.gr/aytodioikisi/97484-ithaki-neos-faros-sto-lazareto-eikona>, τελ. πρόσβ., 26-11-2022.

Εικόνα 6:Απογραφή Πληθυσμού Ν. Κεφαλληνίας 2021: ΕΛΣΤΑΤ, τελ. πρόσβ., 15-10-2022.

Μαζαράκη Μαρίνα: Αθλητική Δραστηριότητα και Κοινωνία στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης

Εικόνα 7: Απογραφή Πληθυσμού Ν. Ιθάκης 2021, ΕΛΣΤΑΤ, τελ. πρόσβ., 15-10-2022.

Εικόνες 8-39: Σήματα Ομάδων, http://kefaloniasports.blogspot.com/p/blog-page_11.html, τελ. πρόσβ., 3-10-2022.

Εικόνα 40: Σπηλαιολόγοι σε δράση: <https://kefaloniapress.gr/topika/perivallon/article/483396/oloklirothike-me-megali-epitychia-i-20i-panellinia-spilaiologiki>, τελ. πρόσβ., 19-11-2022.

Εικόνες 41-42: <https://kefalonitis.com>, τελ. πρόσβ., 19-11-2022.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο αθλητισμός συνιστά ξεχωριστό κόσμο μέσα στην κοινωνία στην οποία βρίσκεται ενσωματωμένος. Ως θεσμός, εμφανίζεται ως άτυπος (που αφορά στον ελεύθερο χρόνο, δεν δεσμεύεται από κανόνες, και γίνεται συνήθως για ψυχαγωγικούς λόγους), και τυπικός (οργανωμένος αθλητισμός με συγκεκριμένους και θεσμοθετημένους κανόνες). Στον αθλητισμό λαμβάνει χώρα διαδικασία κοινωνικοποίησης του ατόμου αφού μέσω της αθλητικής δραστηριότητας, των κανόνων και των αξιών, το άτομο ενσωματώνεται στην κοινωνία και μετατρέπεται σε κοινωνικό όν. Έτσι ο αθλητισμός αποτελεί το αποτελεσματικό μέσο διαμόρφωσης κοινωνικής δραστηριότητας.

Οι αθλητικές δραστηριότητες στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης αποτελούν το στόχο της εργασίας μας. Στο πρώτο κεφάλαιο αποδίδουμε τη θέση των δύο νησιών χωροταξικά, αναλύοντας τα στοιχεία που αφορούν την κοινωνία τους όπως ιστορικά, οικονομικά, δημογραφικά και πολιτισμικά στοιχεία.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αποδίδουμε το θεωρητικό κοινωνιολογικό πλαίσιο αναφερόμενοι στον ελεύθερο χρόνο, προσεγγίζουμε το νεωτερικό φαινόμενο του αθλητισμού και των σπορ εξετάζοντας διάφορες κοινωνιολογικές θεωρίες, εστιάζοντας στη συλλογικότητα και τη δημόσια κοινωνικότητα, την εφαρμογή και τα πλεονεκτήματά της.

Στο τρίτο κεφάλαιο περιγράφουμε τα αθλήματα με τα οποία κατά καιρούς ασχολήθηκαν οι κάτοικοι και αποδίδουμε τον όρο κοινότητα, τοπική κοινωνία και τοπική αντιπαλότητα στο θέμα του αθλητισμού. Η ενασχόληση με τον αθλητισμό δεν απασχολεί μόνο εκείνους που δραστηριοποιούνται σε κάποιο άθλημα το οποίο μπορεί να είναι είτε ομαδικό είτε ατομικό αλλά και όλους εκείνους που κάποιους ονομάζουμε οπαδούς ή φιλάθλους. Οι αθλητικοί σύλλογοι είτε δρουν ερασιτεχνικά είτε επαγγελματικά συνδέονται με την περιοχή που βρίσκεται η έδρα τους. Πολλές φορές γίνονται σύμβολα τοπικής ταυτότητας και αφορούν συγκεκριμένες μορφές κοινωνικότητας από τους οργανωμένους φιλάθλους μέχρι συζητήσεις μεταξύ φίλων. Η αποτυχία ή η επιτυχία της τοπικής ομάδας βιώνεται από τους υποστηρικτές της ως περιπέτειες που αφορούν τόσο σε επίπεδο χωριού, πόλης, περιοχής που

αντιπροσωπεύει. Πέρα όμως από τις συλλογικές συγκινήσεις που προσφέρονται εξαιτίας της ομάδας, ζητούμενο είναι η ίδια η άθληση που ασκείται είτε από τμήματα μικρών ηλικιών η μεγαλύτερων συλλόγων αλλά και προγραμμάτων μέσω της τοπικής αυτοδιοίκησης. Μάλιστα υπάρχουν περιπτώσεις που σε τοπικό επίπεδο δημιουργείται παράδοση σε αυτό τον αθλητισμό μικρού μεγέθους που παίζει σημαντικό ρόλο στη ζωή της τοπικής κοινωνίας.

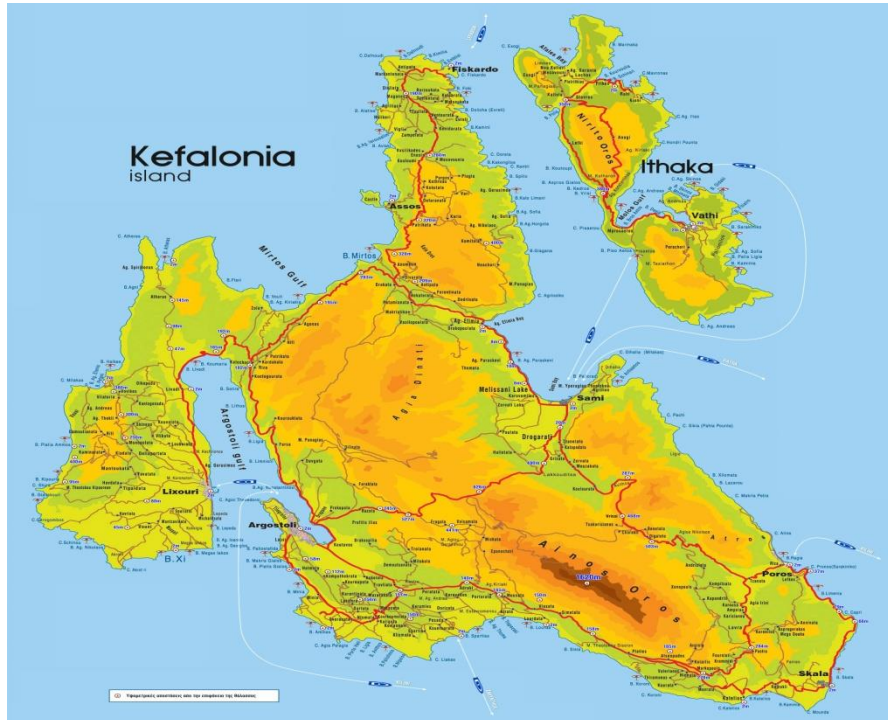
Στο τέταρτο κεφάλαιο στόχος μας είναι τα σωματεία τα οποία καταγράφονται στο μητρώο του Υπουργείου Αθλητισμού καθώς και σωματεία τα οποία είναι ανενεργά ή δρουν χωρίς να είναι καταγεγραμμένες στο μητρώο. Στα δύο νησιά δρουν αρκετά σωματεία με διάφορες διακρίσεις το καθένα στο άθλημα που υπηρετεί.

Στο πέμπτο κεφάλαιο ασχοληθήκαμε με τον αθλητικό τουρισμό και τις δραστηριότητες εν όψει τουρισμού στα δύο νησιά. Ο τουρισμός αποτελεί σημαντικό κεφάλαιο σε πολλά επίπεδα στην κοινωνία των δύο νησιών. Εξαιτίας αυτού διαδραματίζονται κατά την τουριστική περίοδο διάφορες αθλητικές δραστηριότητες. Στη συνέχεια αποτιμήσαμε τα τεκμήρια και τις πηγές και αποδώσαμε τα συμπεράσματά μας. Στόχος της εργασίας μας ανατρέχοντας στα αρχεία του Τμήματος Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (Αργοστόλι) είναι να δούμε πως η ανωτέρω αθλητική δραστηριότητα επηρεάζει την τοπική κοινωνία των δύο νησιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

1.1.1 ΝΗΣΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ

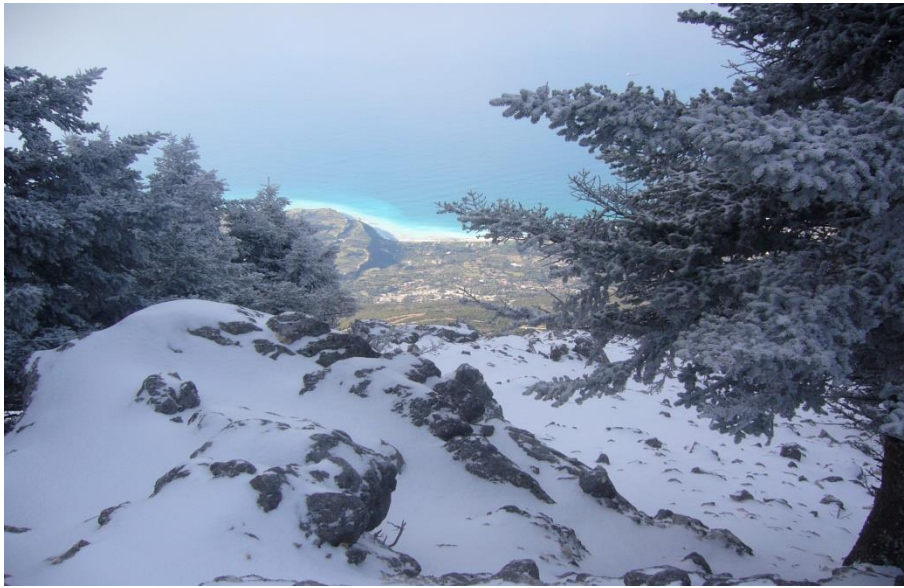

Εικ.1 Χάρτης Κεφαλληνίας και Ιθάκης

Το νησί της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης συνιστούν την Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας και Ιθάκης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδος και Ιονίου (Δήμος Αργοστολίου, 2022, σελ. 9). Σύμφωνα με το άρθρο 1 νόμου 3852/2010 ΦΕΚ τεύχος Α 87 Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης, στο Νομό Κεφαλληνίας συνιστώνται οι παρακάτω δήμοι: Αργοστολίου με έδρα το Αργοστόλι, Ληξουρίου με έδρα το Ληξούρι, Σάμης με έδρα τη Σάμη, ενώ για το Δήμο Ιθάκης δεν παρουσιάζεται μεταβολή (kallikratis.org 2019).

Η Κεφαλονιά, νησί των Επτανήσων, με συνολική έκταση 781 τ. χλμ. και ακτογραμμή 254 χλμ μήκος, είναι το μεγαλύτερο νησί του Ιονίου Πελάγους, και το έκτο σε μέγεθος νησί της Ελλάδας. Βρίσκεται βόρεια της Ζακύνθου, νότια της

Λευκάδας και απέναντι από την είσοδο του Πατραϊκού κόλπου. Ο νομός έχει σημαντική στρατηγική και γεωπολιτική θέση και διαθέτει έντονη γεωμορφολογία και μοναδικά γεωλογικά φαινόμενα. Πρόκειται κυρίως για ορεινό νησί με μεγάλο κάθετο διαμελισμό, που στο ΝΔ τμήμα του με ΒΔ-ΝΑ διεύθυνση απλώνεται το μεγαλύτερο βουνό του ο Αίνος χαρακτηρισμένος ως εθνικός δρυμός, με ψηλότερη κορυφή του το Μεγάλο Σωρό 1628μ. που είναι και η μεγαλύτερη στα Επτάνησα. Στη Ανατολική πλευρά του Αίνου απλώνονται δάση από έλατα (Κεφαλληνιακή Ελάτη - *Abies Cephalonica*), και μεγάλη βλάστηση από διάφορα είδη θάμνων.

Εικ. 2 Αίνος

Δύο μεγάλοι χερσόνησοι σχηματίζονται στο νησί: Προς Βορρά η χερσόνησος της Ερίσου (στο μεγαλύτερο τμήμα της είναι ορεινή) και Δυτικά η χερσόνησος της Παλικής (πεδινή και εύφορη). Στο νησί παρουσιάζεται περιορισμένος θαλάσσιος διαμελισμός. ΒΑ σχηματίζονται οι κόλποι της Σάμης και της Αντισάμου, ΒΔ ο κόλπος Αργοστολίου και Ν. ο κόλπος του Λουρδά. Το νησί είναι γεμάτο από ψηλές και βραχώδεις ακτές ιδιαίτερα στη δυτική πλευρά του, και εκεί οι ακτές είναι απότομες με δύσκολη πρόσβαση, λίμνες (άβυθος) και λιμνοθάλασσες (Κούταβος). Μάλιστα τα παράκτια ρήγματα στις δυτικές ακτές είναι το όριο ζώνης της υφαλοκρηπίδας των Επτανήσων και της χώρας. Χαρακτηριστικό του νησιού είναι οι ιδιόμορφοι γεωλογικοί σχηματισμοί εξαιτίας φυσικών φαινομένων. Ενδεικτικά θα αναφέρω το φαινόμενο στην περιοχή «Καταβόθρες», όπου τα θαλασσινά νερά από τη συγκεκριμένη περιοχή εισχωρούν σε υπόγεια τούνελ και ακολουθώντας διαδρομή

Μαζαράκη Μαρίνα: Αθλητική Δραστηριότητα και Κοινωνία στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης

κάτω από τη θάλασσα και τα βουνά, καταλήγουν στην περιοχή της Σάμης (Λίμνη Μελισσάνης). Αξίζει επίσης να αναφέρουμε τους σπάνιους κόκκινους σταλακτίτες στο σπήλαιο Δρογκαράτη, σπήλαιο με εξαιρετική ακουστική στην κύρια αίθυσά του.

Πρωτεύουσα του νησιού είναι το Αργοστόλι ενώ κυριότερες κωμοπόλεις : το Ληξούρι, η Σάμη, ο Πόρος, η Σκάλα (Δήμος Κεφαλονιάς, 2013, σσ. 15-16) Στην Κεφαλονιά υπάρχουν 365 χωριά.

Εικ.3 Σπήλαιο Μελισσάνης

Εικ.4 Σπήλαιο Δρογκαράτης

Το νησί θεωρείται ιδιαίτερα σεισμογενής περιοχή με κυρίως υποθαλάσσιες εστίες. Ορόσημο αποτέλεσε ο σεισμός του 1953, μεγέθους 7,5 ρίχτερ που κατέστρεψε το μεγαλύτερο μέρος του νησιού και αποτέλεσε ανασταλτικό παράγοντα στο σχεδιασμό επιχειρηματικών και τουριστικών ή άλλων επενδύσεων. Τα τελευταία χρόνια αυτό έχει αλλάξει αφού ο αντισεισμικός κανονισμός είναι ιδιαιτέρως αυστηρός.

1.1.2 ΝΗΣΟΣ ΙΘΑΚΗ

Βρίσκεται Β.Α. της Κεφαλονιάς αποτελώντας επαρχία της, και Νότια της Λευκάδας. Ανήκει διοικητικά στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, και εκκλησιαστικά στη Μητρόπολη Λευκάδας. Ο Δήμος αποτελείται από επτά Δημοτικά διαμερίσματα πολλά από τα οποία είναι άλλα ορεινά και άλλα παραθαλάσσια. Στο Δήμο Ιθάκης ανήκουν τα νησιά: Λαζαρέτο, Σκαρτσουμπονήσι, Άγιος Νικόλαος, Πераπηγάδι, Αρκούδι, Άτοκος, Βρόμωνα, Δρακονέρα, Καρλονήσιο, Μάκρη, Οξιιά, Ποντικός, Προβάτιο και Λυγιά (Ithaki.gr, 2022).

Η Κεφαλονιά, η Ιθάκη, η Άτοκος και το Αρκούδι, αποτελούν το Γεωπάрко της Κεφαλονιάς- Ιθάκης που από τις 13 Απριλίου 2022, αποτελεί και επίσημα μέλος του Παγκόσμιου Δικτύου Γεωπάρκων της Unesco στο οποίο ανήκουν μέχρι σήμερα 177 Γεωπάρκα που προέρχονται από 46 χώρες (ecopress.gr, 2022).

Το νησί της Ιθάκης, έχει εμβαδόν 92,7 χλμ. και περίπου 1407 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2021. Το νησί παρουσιάζει πλούσιο διαμελισμό στις ανατολικές ακτές του με πολλά ακρωτήρια και κόλπους. Το νοτιότερο άκρο του νησιού αποτελεί το ακρωτήριο Άγιος Ανδρέας ενώ το βορειότερο το ακρωτήριο Μέλισσα. Ανάμεσα στα δύο άκρα υπάρχουν και άλλα ακρωτήρια. Στο νησί υπάρχει το όρος Νήριτος (806 μ.) και το Μεροβίγλι (669μ.), και παραλίες απίστευτης ομορφιάς όπως Γιδάκι, Φιλιατρό και άλλες (<https://el.wikipedia.org>)

Πρωτεύουσα είναι το Βαθύ με έναν ιδιόμορφο κόλπο που κλείνει στην αγκαλιά του το νησάκι Λαζαρέτο. Στο νησί υπάρχουν επίσης και δύο ενετικά κάστρα. Τους καλοκαιρινούς μήνες ο πληθυσμός υπερδιπλασιάζεται. Η Ιθάκη σήμερα εξελίσσεται τουριστικά και οι επισκέπτες γνωρίζουν το νησί που έχει ταυτιστεί με τον Ομηρικό Οδυσσέα.

Εικ. 5 Ιθάκη

Η Ιθάκη λειτουργεί τις περισσότερες φορές ως δορυφόρος της Κεφαλονιάς στο κομμάτι των προτεραιοτήτων και πολιτικών παρεμβάσεων. Έτσι κινείται με σχετική υστέρηση όσον αφορά την ανάπτυξη αφού παρουσιάζει ελλείψεις σε τεχνικές υποδομές και δίκτυα εξυπηρέτησης. Και ενώ η Κεφαλονιά έχει καθιερωθεί ως βασικός τουριστικός πόλος έλξης, η Ιθάκη προσπαθεί να αρθεί από την απομόνωση (Βενετσάνου et al, 2013, σελ.7).

1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΑ – ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ- ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΘΑΚΗΣ

1.2.1 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ –ΙΘΑΚΗΣ

Στοιχεία κατοίκησης στην Κεφαλονιά, βάσει ανασκαφών, μαρτυρούνται από την εποχή του Λίθου (60.000 π.Χ.). Η κατοίκηση ήταν συνεχής ως την εποχή του Χαλκού (6^η χιλιετία π. Χ.), ενώ από τις πιο λαμπρές εποχές υπήρξε η Ύστερη εποχή του Χαλκού (1700-110 π.Χ.). Ευρήματα ανασκαφών από Βαλτική, Ιταλία, Αίγυπτο, Εύξεινο Πόντο, υπόλοιπη Ελλάδα, μαρτυρούν ότι οι «Κεφαλλήνες» κατά τον Όμηρο ταξίδευαν και είχαν συνάψει εμπορικές σχέσεις και επικοινωνία λόγω της

στρατηγικής θέσης του νησιού. Ευρήματα του 13^{ου} αιώνα π.Χ., (συμπίπτουν με την εποχή του Τρωικού πολέμου και του Οδυσσέα), που σε σχέση με τη θέση τους δημιουργεί την έντονη υποψία ότι πιθανώς το νησί της Κεφαλονιάς έχει σχέση με το αναζητούμενο κέντρο της Ομηρικής Ιθάκης. Από τον 11^ο- 2^ο π.Χ. αιώνα το νησί χωρίζονταν σε τέσσερις αυτόνομους πόλεις κράτη (με δικό τους νόμισμα, διοίκηση και οικονομία) που όλες είχαν αναπτύξει τη ναυτιλία. Το όνομα του νησιού αποδίδεται για πρώτη φορά από τον Ηρόδοτο όταν Κεφαλλήνες πολέμησαν στον κοινό αγώνα εναντίον των Περσών στη μάχη των Πλαταιών το 434 π.Χ. (Μαρκαντωνάτου, 2011, σσ. 1-20).

Στις αρχές του 2^{ου} αιώνα π.Χ., το νησί μπαίνει στο στόχαστρο των Ρωμαίων, αφού ο Κεφαλλονίτικος στόλος παρενοχλούσε τις Ρωμαϊκές ναυτικές δυνάμεις. Το νησί συμπεριλήφθηκε στη Βυζαντινή αυτοκρατορία μετά το χωρισμό του Ρωμαϊκού κράτους σε Ανατολικό και Δυτικό από το Μέγα Θεοδόσιο.

Κατά τη Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή περίοδο, τα νησιά αποτέλεσε πολύ σημαντικό μέρος διεκδίκησης για τα συμφέροντα των μεγάλων δυνάμεων στο Ιόνιο αλλά και στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου. Γι αυτό έγινε πολλές φορές στόχος επιδρομών των πειρατών δεχόμενο πολλές επιθέσεις με αποτέλεσμα ανακατατάξεις σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο κατά τη διάρκεια της Ξενοκρατίας. Τα μνημεία αυτής της περιόδου που επιβιώνουν μέχρι σήμερα, είναι πολλά και οχυρωματικού τύπου όπως το κάστρο Αγίου Γεωργίου, αλλά και θρησκευτικού χαρακτήρα όπως η Μονή Άτρου, η Μονή Καθαρών κλπ. (kefaloniageopark.gr, 2022) Το νησί το 1500 καταλαμβάνεται από Ενετούς ενώ είχε γνωρίσει μια περίοδο λεηλασιών από Νορμανδούς, Τούρκους και πειρατές.

Το 1797 υπογράφεται η συνθήκη του Campo Formio με την οποία το νησί από τη Γαληνοτάτη Δημοκρατία της Βενετίας αλλά και όλα τα υπόλοιπα Επτάνησα παραχωρούνται στη Γαλλία. Οι ιδέες της Γαλλικής επανάστασης μεταλαμπαδεύονται στα νησιά (που είχαν υποφέρει από την Ενετική κατοχή), και νέο ιδεολογικό και πολιτικό κλίμα άρχισε να επικρατεί. Η ήττα όμως του Γαλλικού στόλου στην Αίγυπτο έχει ως αποτέλεσμα να χάσουν οι Γάλλοι την κυριαρχία τους στα Επτάνησα, και η Κεφαλονιά περνά υπό τους Ρώσους όπως και τα υπόλοιπα Επτάνησα. Το 1800 ιδρύεται η Ιόνιος Πολιτεία αποτελούμενη από όλα τα Επτάνησα (corfuland.gr, 2018). Το Νοέμβριο του 1815, με τη συνθήκη των Παρισίων, τα Ιόνια νησιά αποτελούν ελεύθερο και ανεξάρτητο κράτος με την επωνυμία «Ενωμένα Κράτη των Ιονίων Νήσων» κάτω από την προστασία της Μ. Βρετανίας.

Το 19^ο αιώνα η ιστορία των νησιών χαρακτηρίζεται από την παρουσία Άγγλων (οι οποίοι κατασκεύασαν στο νησί πλήθος δημοσίων αλλά και ιδιωτικής εκμετάλλευσης έργων), αλλά και από την Ένωσή τους με την Ελλάδα (1864).

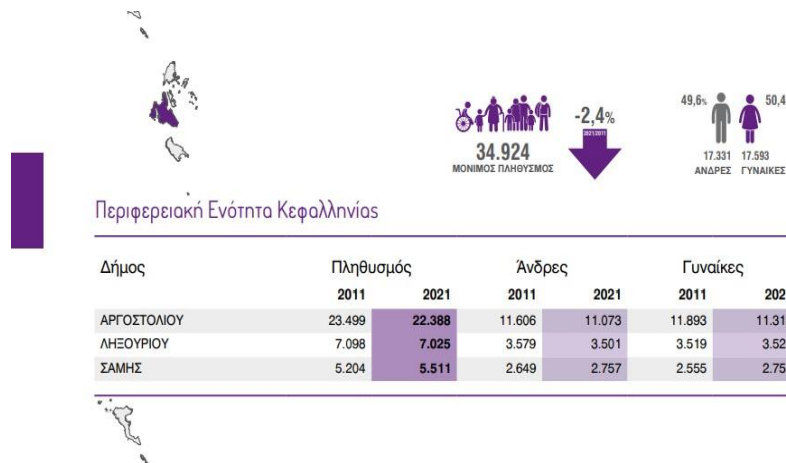
Μεταξύ των έργων που κατασκευάζονται την εποχή αυτή, ενδεικτικά θα αναφέρουμε τη Γέφυρα Ντε Μποσέ στη λιμνοθάλασσα του Κουτάβου καθώς και στον Καραβάδο το νερόμυλο Στίβενς. Την περίοδο αυτή η Κεφαλονιά αστικοποιείται και οι κάτοικοι δραστηριοποιούνται στον τομέα του εμπορίου και της μεταποίησης προϊόντων.

Κατά τον εικοστό αιώνα οι κάτοικοι των νησιών περνούν έντονες δυσκολίες αφού δοκιμάζονται τόσο από τους δύο παγκόσμιους πολέμους (Μνημείο των Πεσόντων Ιταλών της Μεραρχίας Acqui στο Αργοστόλι), τον Εμφύλιο αλλά και από τους καταστροφικούς για το νησί σεισμούς του 1953 που είχαν ως αποτέλεσμα την ισοπέδωση κι εγκατάλειψη ακόμα και ολόκληρων οικισμών όπως τα Παλιά Βλαχάτα, το Διγαλέτο, κλπ. (kefaloniageopark.gr, 2022). Συνέπεια υπήρξε η σχεδόν ερημοποίηση των νησιών και η δημογραφική τους κατάρρευση. Μάλιστα ο Νομός Κεφαλληνίας και Ιθάκης κατέχει την πρώτη θέση στη μετανάστευση μεταξύ όλων των νομών της Ελλάδας σε όλη τη μεταπολεμική περίοδο (Μπεριάτος, 1990, σελ. 63). Κατά την απογραφή του 1991, ο νομός καταγράφει πρωτιά σε πληθυσμιακή μείωση σε όλη την Ελλάδα. Στην απογραφή του 2001, θεωρείται από τους πρώτους νομούς στην Ελλάδα σε αύξηση, ενώ το 2011 παρουσιάζει πάλι μείωση (Δήμος Αργοστολίου, 2022, σελ. 19) Ανάλογη και παράλληλη είναι και η ιστορία της Ιθάκης.

1.2.2 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή (ΕΛΣΤΑΤ 2021, σελ. 32), στην Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας τα δημογραφικά στοιχεία έχουν ως εξής:

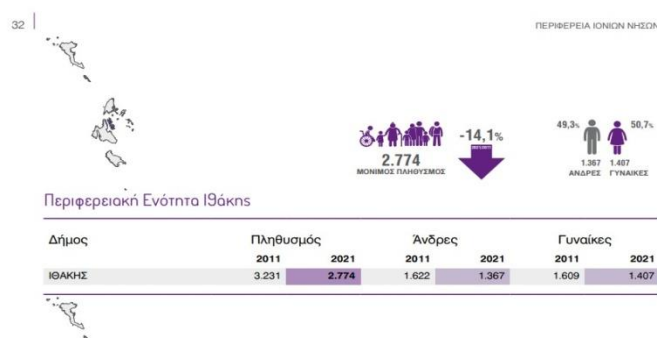
Μαζαράκη Μαρίνα: Αθλητική Δραστηριότητα και Κοινωνία στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης

Εικ.6 Απογραφή πληθυσμού Ν. Κεφαλληνίας 2021

Η μεγαλύτερη δημογραφικά πόλη είναι το Αργοστόλι με 22.388 χιλιάδες κατοίκους και ακολουθούν το Ληξούρι με 7.025 και η Σάμη με 5.511 χιλιάδες κατοίκους.

Στην Περιφερειακή Ενότητα Ιθάκης τα δημογραφικά στοιχεία έχουν ως εξής:

Εικ.7 Απογραφή πληθυσμού Ν. Ιθάκης 2021

Σε σχέση με την προηγούμενη απογραφή του 2011 ο πληθυσμός της Κεφαλονιάς μειώθηκε ελαφρώς ενώ τοπικά στο Δήμο Σάμης καταγράφεται μικρή αύξηση. Σε γενικότερα επίπεδα ο πληθυσμός της Κεφαλονιάς παρουσιάζει μείωση σε ποσοστό (-2,4%) σχέση με την προηγούμενη απογραφή το 2011, ενώ πλέον στο νησί ζουν 39.924 κάτοικοι από τους οποίους οι 17.331 άνδρες και 17.593 γυναίκες. Στο νησί της Ιθάκης παρουσιάζεται μείωση -14% σε σχέση με την απογραφή του 2011.

Πιο συγκεκριμένα: Στο Δήμο Αργοστολίου η τελευταία απογραφή έδειξε 22.673 άτομα έναντι 23.499 το 2011, ήτοι μειωμένος κατά 3,5% , στο Δήμο Σάμης:

5.511 έναντι 5.204 το 2011, ήτοι αυξημένος κατά 5,9%, στο Δήμο Ληξουρίου: 7.025 έναντι 7.098 το 2011, ήτοι μειωμένος κατά 1,0%, και στο Δήμο Ιθάκης: 2.774 έναντι 3.231 το 2011, ήτοι μειωμένος κατά 14,1% (inkefalonias.gr 2022).

1.2.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Στον πρωτογενή τομέα, η αγροτική παραγωγή παίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομία του νησιού, η οποία σταδιακά εκσυγχρονίζεται παράγοντας ποιοτικά και με ονομασία προέλευσης προϊόντα. Στον τομέα των καλλιεργειών κυρίαρχη θέση καταλαμβάνει η καλλιέργεια των αμπελιών και της ελιάς. Σημαντική θέση κατέχει και η ιχθυοκαλλιέργεια, αλλά και η κτηνοτροφία. Χαρακτηριστικά προϊόντα είναι η ρομπόλα κρασί ανώτερης ποιότητας Ο.Π.Α.Π, λάδι, μέλι, σύκα, αμύγδαλα, μάντολες (παραδοσιακό ζαχαρωτό γλύκισμα με αμύγδαλα), στην κτηνοτροφία (ονομαστή η κεφαλλονίτικη φέτα, τυροκομικά Κεφαλονιάς), και στην αλιεία, ονομαστές οι τσιπούρες, τα μυλοκόπια και τα λαβράκια Κεφαλονιάς που εξάγονται σε όλο τον κόσμο.

Ο δευτερογενής τομέας συμπληρώνει τις δραστηριότητες του αγροτικού χώρου και διαρθρώνεται στους κλάδους μεταποίησης, κατασκευών και ήπιων μορφών ενέργειας. Η μεταποίηση λειτουργεί συμπληρώνοντας τον πρωτογενή τομέα (οινοποιεία, ελαιουργεία, τυροκομεία), ενώ στο νησί λειτουργούν και μικρής δυναμικότητας βιοτεχνικές μονάδες καλύπτοντας τις ανάγκες των κατοίκων του νησιού (τροφήμα, έπιπλα, οικοδομικά υλικά κλπ). Πρωτοποριακή θέση σε παγκόσμιο επίπεδο κατέχουν τα ιχθυοτροφεία Κεφαλονιάς, επιχείρηση που δημιουργήθηκε το 1981 προκειμένου να παράγεται μεσογειακό λαβράκι και τσιπούρα (greekgastronomyguide.gr, 2022)

Στον τριτογενή τομέα ο πιο ανεπτυγμένος κλάδος σχετίζεται με δραστηριότητες και υπηρεσίες παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης καθώς και με τον κλάδο χονδρικού και λιανικού εμπορίου (Δήμος Αργοστολίου, 2022, σελ. 182). Το νησί έχει έντονο το τουριστικό στοιχείο (παραθεριστικός, αγροτουριστικός, θρησκευτικός και αθλητικός τουρισμός). Ο τουρισμός τα τελευταία χρόνια αποτελεί τον κινητήριο μοχλό της τοπικής οικονομίας αφού έχει παρουσιάσει σημαντικότητα άνοδο.

Η Ιθάκη, νησί σπάνιας ομορφιάς με παράδοση και πολιτισμό, με αντίθεση άγριας και ήμερης φύσης και εναλλαγή του τοπίου. Χαρακτηριστικό του νησιού αποτελούν τα άγονα εδάφη ενώ παράλληλα με τη λειψυδρία εμποδίζεται η ανάπτυξη της γεωργίας. Οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με τον τουρισμό και την αλιεία. Τα τελευταία χρόνια έχει αρχίσει σταδιακά να αναδεικνύονται νέες μορφές οικονομικής δραστηριότητας όπως η οικοτεχνία, η νεανική επιχειρηματικότητα, ο αγροτουρισμός κλπ.(gtp.gr,2022)

1.2.4 ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Οι διάφορες αντιθέσεις που παρατηρούνται στο τοπίο του νησιού της Κεφαλονιάς, επηρεάζουν και συναρτώνται με το χαρακτήρα των ανθρώπων που την κατοικούν. Οι «τρελοί» Κεφαλλονίτες έχουν φυσικά τον προστάτη Άγιο τους. Προικισμένοι με οξύ πνεύμα που στο αίμα τους είναι η ποίηση και κυρίως η σάτιρα και το πείραγμα, που για μικρές αφορμές έως σοβαρά γεγονότα αμέσως μεταβάλλονται σε ανέκδοτα ή σατιρικό στίχο. Άνθρωποι ανήσυχοι με μεγάλη αγάπη στην περιπέτεια και στα μακρινά ταξίδια, προοδεύουν με ότι καταπιαστούν. Χαρακτηριστικό παράδειγμα του «αντιβασιλέα του Σιάμ», αλλά και τόσων επιστημόνων ως τις μέρες μας. Θεωρούνται τοπικιστές αφού αγαπούν υπερβολικά την πατρίδα τους. Γλεντζέδες αφού η διασκέδαση κατέχει πρωτιά στη ζωή τους. Η μουσική (καντάδες, αριέτες), οι χοροί ντόπιοι και ανάλαφροι Ευρωπαϊκοί όπως αποκαλούν το ταγκό, το φοξ, το βαλς, αναπόσπαστο κομμάτι του εαυτού τους. Πνεύμα ανήσυχο, ζωηρό, φιλελεύθερο, επίμονο, πνεύμα αντιλογίας, ευθυμίας, στοχασμού, αλλά και ...βλάσφημοι, με ιδιαίτερη λατρεία στον Άγιο Γεράσιμο, οξύθυμοι, εριστικοί, άλλες φορές με άφθονο εγωισμό, και ειρωνεία (ionion.com,2022).

Στο νησί της Κεφαλονιάς, διαμορφώνεται ένα ποικιλόμορφο πολιτισμικό υπόβαθρο που επηρεάζεται από κάθε ιστορική περίοδο. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν η Κεφαλλονίτικη διάλεκτος που εμπεριέχει αφού έχουν επιδράσει λατινογενείς γλώσσες και ιδιώματα, όπως και η σπουδαία μουσική παράδοση του νησιού με τις φιλαρμονικές ορχήστρες, τις καντάδες και τα παραδοσιακά τραγούδια. Πλούσια επίσης είναι και η λαογραφία που περιλαμβάνει παραδοσιακούς χορούς όπως ο Κεφαλλονίτικος Μπάλος, ο Μέρμηγκας, ο

διβαράτικος κλπ), οι παραδοσιακές φορεσιές και συνταγές όπως η κρεατόπιτα και το κεφαλλονίτικο μπουργέτο. Τοπικά έθιμα ακολουθούν κάθε μεγάλη γιορτή αλλά και παραδοσιακές πρακτικές που αντέχουν στο χρόνο όπως η συλλογή αλατιού από τη θάλασσα, τα κεντήματα από το παχύφυτο αθάνατος (kefaloniageopark.gr, 2022)

. Ο επισκέπτης ιδιαίτερα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, μπορεί να ακούσει τις μοναδικές μουσικές του νησιού, να απολαύσει τη βαρκαρόλα και πλήθος από πολιτιστικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες εναλλακτικού χαρακτήρα όπως καλλιτεχνικό φεστιβάλ Saristra, SeaNema Open Air Film Festival by the Sea. Επίσης μπορεί να παρακολουθήσει τη γιορτή της ρομπόλας του ξεχωριστού αυτού κρασιού. Στην Κεφαλονιά οργανώνονται παντός είδους συνέδρια αλλά και φεστιβάλ, ενώ στο Θέατρο «Κέφαλος» στο Αργοστόλι, διενεργούνται εκδηλώσεις (μουσικές παραστάσεις, Καμεράτα του Μεγάλου Μουσικής, Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, θεατρικά, συναυλίες, κινηματογράφος). Σημαντικό πόλο έλξης επισκεπτών αποτελεί και το καρναβάλι στο νησί όπου μεταξύ Αργοστολίου και Ληξουρίου αποτυπώνεται «κόντρα» για το ποιο είναι καλύτερο και στο οποίο αναδεικνύεται το σκωπτικό ταπεραμέντο των κατοίκων που αποτελεί ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της κεφαλλονίτικης ιδιοσυγκρασίας. Τέλος κάθε χρόνο με ευκαιρία το Διεθνές Χορωδιακό Φεστιβάλ συγκεντρώνονται πλήθος χορωδιών που ο επισκέπτης αλλά και οι εκπαιδευμένοι και απαιτητικοί στο θέμα της μουσικής κάτοικοι, μπορούν να παρακολουθήσουν (kefaloniageopark.gr, 2022).

. Πολλές και ενδιαφέρουσες εκδηλώσεις οργανώνονται υπό την αιγίδα του Δήμου Ιθάκης. Στο νησί λειτουργούν πολιτιστικοί χορευτικοί σύλλογοι, Δημοτική χορωδία, μαντολινάτα και φιλαρμονική που δίνουν ιδιαίτερα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες πολλές συναυλίες εν όψει του τουρισμού. Επίσης οργανώνονται εκθέσεις, διαλέξεις και θεατρικές παραστάσεις, ενώ ιδιαίτερα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες γίνονται πολλά πανηγύρια και οργανώνονται συνέδρια. Ο Θεατρικός διαγωνισμός Ιθάκης έχει καθιερωθεί ως θεσμός σε πανελλήνιο επίπεδο, φιλοξενώντας τους κορυφαίους του θεάτρου από όλη τη χώρα αλλά και την Κύπρο (gtp.gr, 2022)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2.1.1 ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

Στη σύγχρονη εποχή, ο ελεύθερος χρόνος είναι μέρος της κοινωνικής μας ζωής που αφορά τις κοινωνικές ομάδες. Διακρίνεται στον ελεύθερο διαθέσιμο χρόνο, στον υποχρεωτικό ή δεσμευμένο και τον ετεροκαθοριζόμενο ή εξαρτώμενο. Διάφορες ερμηνείες έχουν διατυπωθεί κατά καιρούς με γνώμονα τα κοινωνικά ενδιαφέροντα. Όλες αυτές οι ερμηνείες, αφορούν το ρόλο της εργασίας και τον ορίζουν σε σχέση με τον εργασιακό χρόνο, ως χρόνος που ορίζεται σε σχέση με αυτόν ή αντίθετα. Ο ελεύθερος χρόνος αναφέρεται στην ελευθερία της επιλογής του ατόμου, στις ενέργειες και στις αποφάσεις του, παρέχοντας σε σχέση με το περιεχόμενό του βιωματική ποιότητα (Ruskin, 1989, σσ. 1780-1782)

Με την αυτοματοποίηση και την συνεχώς εκλογίκευση της παραγωγής, τη μείωση του ωραρίου εργασίας για τις περισσότερες κατηγορίες εργαζομένων, ευνοεί κάτω από κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, τα εργαζόμενα άτομα να διαθέτουν περισσότερα χρήματα για τον ελεύθερό τους χρόνο. Ο ελεύθερος χρόνος όμως από κοινωνικό αγαθό τείνει να γίνει κοινωνικό πρόβλημα αφού αναρωτιέται κανείς πως σε μια βιομηχανική κοινωνία μπορεί να χρησιμοποιηθεί (Σταμίρης, 1992, σελ. 89) .

Οποιαδήποτε δραστηριότητα ατόμου πραγματοποιείται στον ελεύθερο χρόνο, μπορεί να διαφέρει σε σχέση με τον πολιτισμό, το φύλο, την ηλικία, την υποομάδα και την προσωπικότητά του. Η έννοια της ελευθερίας χρησιμοποίησής του είναι σχετική και όχι απόλυτη, αφού το άτομο μπορεί να περιοριστεί από τη φύση, την οικονομική του κατάσταση, από την προσωπική ζωή του ή να περιορίζεται από πολιτικούς, πολιτιστικούς, θρησκευτικούς λόγους.

Πολλές δεκαετίες πριν ο ελεύθερος χρόνος ταυτιζόταν με την έλλειψη διάθεσης για εργασία, χρόνος χαμένος χωρίς κανένα όφελος που αντιμετωπίζονταν με καχυποψία και αρνητική προδιάθεση. Η ανάγκη για σκληρή εργασία προς επιβίωση του ατόμου και της οικογένειας, η έλλειψη τεχνολογίας η οποία αντισταθμίζονταν με πολύωρη χειρονακτική εργασία, η συσσώρευση πλούτου σε μικρό μέρος της κοινωνίας που από αυτό εξαρτιόταν οι εργασιακές σχέσεις ήταν συνοπτικά τα αίτια

αυτής της κατάστασης. Η μαζικοποίηση της παραγωγής από τις αρχές του εικοστού αιώνα άρχισε να επιδρά στην οικονομική ζωή της κοινωνίας και στις εργασιακές συνθήκες, αφού με την εκβιομηχάνιση μειώθηκαν οι εβδομαδιαίες ώρες εργασίας, υπήρξε άνοδος του βιοτικού επιπέδου ενώ με την αστικοποίηση εξαιτίας της ίδρυσης όλο και περισσότερων εργοστασίων στις πόλεις, η έκταση αλλά και ο πληθυσμός των αστικών κέντρων μεγάλωσε. Αθλητικές δραστηριότητες μέσω προγραμμάτων, άρχισαν να εμφανίζονται και να εφαρμόζονται από τη δεκαετία του 1880 στις Η.Π.Α. από εργοδότες βιομηχανιών προκειμένου να τονώσουν την ψυχολογία και το ηθικό των εργαζομένων προς όφελος της παραγωγικότητας. Συναντώνται με τον όρο «βιομηχανική αναψυχή» και αναφέρονται στις δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου οι οποίες χρηματοδοτούνταν και οργανώνονταν από βιομηχανικές και όχι μόνο επιχειρήσεις. Ίδιες προσπάθειες γενικεύτηκαν στις αρχές του εικοστού αιώνα (Σταμίρης, 1992, σσ. 90-94).

Ως τα μέσα της δεκαετίας του 1960, ο ελεύθερος χρόνος και ο αθλητισμός δεν αποτελούσαν γνωστικό επίπεδο στην παραδοσιακή κοινωνιολογία, ενώ ελάχιστοι κοινωνιολόγοι είχαν δείξει κάποιο ενδιαφέρον για το συγκεκριμένο αντικείμενο. Και τούτο γιατί μέχρι τότε ο ελεύθερος χρόνος συγκαταλέγονταν ανάμεσα στις λιγότερο σημαντικές εκφάνσεις της κοινωνικής ζωής και συνδέονταν με το εργασιακό πεδίο (Ζαϊμάκης, 2008, σελ. 1).

Από τη δεκαετία του 1970 και μετά το ενδιαφέρον της κοινωνιολογίας επικεντρώνεται στο χρόνο εκτός εργασίας και σε θέματα ψυχαγωγίας, αναψυχής και κατανάλωσης. Σε κάποιες χώρες της Βορείου Αμερικής αλλά και της Δυτικής Ευρώπης πανεπιστήμια στα πλαίσια των πολιτισμικών σπουδών, άρχισαν να συμπεριλαμβάνουν και την κοινωνιολογία του ελεύθερου χρόνου. Παρατηρείται επίσης αυξανόμενος αριθμός εκδόσεων από επιστημονικά περιοδικά, μονογραφίες και βιβλία με αναφορά στα θέματά τους τον αθλητισμό και τον ελεύθερο χρόνο. Το 1975 μάλιστα σε έκθεση υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών τονίστηκε η τεράστια σημασία ανάπτυξης πολιτισμικής ταυτότητας και της κοινωνικής εκπλήρωσης, καθώς και η διαδικασία μέσω διαφόρων τύπων ψυχαγωγίας και αναψυχής (κατά τη διάρκεια του ελεύθερου χρόνου) αναζωογόνησης σώματος και πνεύματος. Οι κοινωνικοπολιτικές αλλαγές που συντελούνται (βιομηχανική ανάπτυξη, εμπορευματοποίηση του αθλητισμού), ανέδειξαν την ανάγκη οργάνωσης της κοινωνικής ζωής και του ελεύθερου χρόνου αφού οι εμπειρίες που αποκτά το άτομο

στον ελεύθερο χρόνο του βοηθούν το άτομο να αυτοεκφράζεται και να συγκροτεί την μεταμοντερνική ταυτότητά του (Ζαϊμάκης, 2008 σελ.2)

Κατά τη δεκαετία αυτή η διατυπώνονται θεωρίες από σχολές της κοινωνικής επιστήμης όπως η Σχολή της Φρανκφούρτης, οι δομικές, οι δρασεολογικές, οι μαρξιστικές, ερμηνευτικές και λειτουργικές προσεγγίσεις. Θεωρίες δρασεολογικές (δράση- αντίδραση) δίνουν έμφαση στην ατομική και συλλογική δράση για τη διαμόρφωση υλικών και πολιτισμικών συνθηκών και εν τέλει τη συγκρότηση της κοινωνικής πραγματικότητας. Κοινωνιολόγοι της ουμανιστικής παράδοσης (Parker 1983, Kill 1983, Ruskin 1985), τονίζουν ότι οι βασικές ανάγκες του ανθρώπου έχουν οικουμενικό χαρακτήρα και κρίνεται αναγκαία η εκπλήρωσή τους για την συλλογική τάξη και ευημερία. Έτσι ο ελεύθερος χρόνος συνιστά έναν κοινωνικό χώρο που δίνει τη δυνατότητα έκφρασης, ενδυνάμωσης νέων ρόλων και συγκρότησης ταυτοτήτων. Η σημασία του θεωρητικού υπόβαθρου στη μελέτη του ελεύθερου χρόνου είναι μεγάλη και στηρίζεται στην αλληλεπίδραση, δράση και δομή. Άξονας στην ανάλυσή του αποτελεί ή έννοια των διαφοροποιήσεων, της συνύπαρξης αντιθέσεων και συσχετίσεων (Δέφνερ, 1998, σσ. 7-35). Η ανάπτυξη του αθλητισμού και των σπορ συνδέονται με τη δυναμική της ελευθερίας και των περιορισμών της ως εμπειρία παράλληλα με την ανθρώπινη πρόοδο και την προσδοκία της ικανοποίησης της ζωής.

Η σχολή της αλληλόδρασης παρουσίασε εργασίες που αφορούν το ρόλο του ελεύθερου χρόνου, στη διαμόρφωση ατομικής ταυτότητας και αναζήτησε το νόημα στην καθημερινή κοινωνική αλληλόδραση. Μέσω των χαρακτηριστικών του ελεύθερου χρόνου (ευελιξία, επιλογή, ελευθερία, αυθορμητισμό) και μέσω της χρήσης ευκαιριών ψυχαγωγίας, ανάπαυσης, αναψυχής τα άτομα καλύπτουν οικουμενικές ανάγκες. Όλες αυτές οι ανάγκες εξαρτώνται από το βαθμό προόδου μιας κοινωνίας και την ικανότητα των κοινωνικών ομάδων, μέσω διεκδικήσεων και αγώνα, να συγκροτήσουν μέσω της δράσης και αλληλόδρασης τους κατάλληλους θεσμούς (Ζαϊμάκης, 2008, σσ,3-4).

Στη σύγχρονη κοινωνία χαρακτηριστικό γνώρισμα του ελεύθερου χρόνου είναι η διαφοροποίησή του από άλλους θεσμούς και δραστηριότητες. Γύρω από και εξαιτίας αυτού έχει δημιουργηθεί μια βιομηχανία όπου οι άνθρωποι θεωρούν αναπόσπαστο κομμάτι της κοινωνικής τους ζωής. Η «βιομηχανία του ελεύθερου χρόνου» φαίνεται να κατευθύνει τις ανάγκες των ανθρώπων σε προκαθορισμένη κατεύθυνση. Ο ολοένα αυξανόμενος ελεύθερος χρόνος οργανώνεται με βάση τη σχέση παραγωγή-

κατανάλωση όπου τα ενδιαφέροντα και οι ατομικές ανάγκες των ατόμων-καταναλωτών ικανοποιούνται φαινομενικά. Το άτομο βρίσκεται υπό πίεση τόσο κατά τη διάρκεια εργασίας του όσο και έξω από αυτόν. (Τσαρδάκης 1983, σσ,170-171).

Από αυτή τη μεγάλη βιομηχανία δεν ξεφεύγουν ούτε οι ενήλικοι, αλλά ούτε και οι νέοι. Η διαδικασία «εκκοινωνισμού», σύμφωνα με τον Riesman, δημιουργεί από την παιδική ηλικία στον άνθρωπο αίσθηση εξάρτησης με αποτέλεσμα οι στόχοι του ανθρώπου να ποικίλλουν σε αναλογία με τις επιδράσεις των άλλων και των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Τα μέσα μαζική ενημέρωσης μέσω της διαφήμισης κατευθύνουν τις ανάγκες του ατόμου περιορίζοντας την πρωτοβουλία και τον αυθορμητισμό τους με αποτέλεσμα τα άτομα να απευθύνονται σε διάφορες οργανώσεις και θεσμούς, προκειμένου να ενημερωθούν πως θα διαμορφώσουν τον ελεύθερό τους χρόνο (Κορωναίου, 1996, σσ, 56-58).

Στις μέρες μας, ο ελεύθερος χρόνος θεωρείται ως είδος επένδυσης για τη πνευματική και σωματική υγεία του ατόμου και λειτουργεί ως χρόνος χαλάρωσης από το άγχος και τις υποχρεώσεις της κοινωνικής ζωής, ενώ παράλληλα συνεισφέρει στην αισθητική και υγιεινή του ανθρωπίνου σώματος (Σταμίρης 1992, σελ. 95).

Στη μελέτη του ελεύθερου χρόνου εμπεριέχονται οι έννοιες της αναψυχής, της διασκέδασης, της ψυχαγωγίας και του αθλητισμού. Για πολλούς είναι εμπειρία, μια κατάσταση ή και τα δύο μαζί. Η κοινωνία τηςσχόλης και της αναψυχής, έρχεται αντίθετη από την αργία. Ο αθλητισμός ως δραστηριότητα μπορεί να αποτελέσει μηχανισμό κοινωνικής κινητικότητας που κάτω από προϋποθέσεις προσδίδει εξουσία σε μη προνομιούχα κοινωνικά στρώματα (Ζαιμάκης, 2008, σελ.5).

2.1.2 ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΠΟΡ

Τις τελευταίες δεκαετίες πολλοί κοινωνιολόγοι προσπαθούν να προσδιορίσουν τη σημασία του αθλητισμού και των σπορ στην κοινωνία αλλά και να ερευνήσουν την αθλητική παραγωγή και κατανάλωση ως ξέχωρων θεσμών και κοινωνικών σχέσεων, και γενικότερα να μελετήσουν αυτό το συνεχώς διογκούμενο μαζικό κοινωνικό φαινόμενο. Στα τέλη του 19ου αιώνα αρχίζει το ενδιαφέρον των κοινωνιολόγων για τις αθλητικές πρακτικές και τα παιχνίδια, ενώ αργότερα στα μέσα της δεκαετίας του 1960 δημιουργούνται οι συνθήκες προκειμένου να θεσμοποιηθεί η κοινωνιολογία του αθλητισμού ως ξεχωριστό πεδίο ερευνών και μελετών από σημαντικούς επιστήμονες της κοινωνιολογίας. Οι Norbert Elias, Eric Dunning,

Anthony Giddens, Pierre Bourdieu και άλλοι, εργάστηκαν και διαμόρφωσαν τις συνθήκες προκειμένου να θεσμοποιηθεί η κοινωνιολογία του αθλητισμού. Το κοινωνικό και πολιτισμικό φαινόμενο του αθλητισμού που στη σύγχρονη κοινωνία αποδίδεται με την αγγλική λέξη sport, είναι γέννημα της δυτικοευρωπαϊκής νεωτερικότητας, που ανευρίσκεται στις σύγχρονες αστικές κοινωνίες, αποτελεί συστατικό της ιστορίας, της δομής και της λειτουργίας τους. Το φαινόμενο του αθλητισμού ως μέρος των σύγχρονων αστικών κοινωνιών θα πρέπει να αποτελέσει διακριτό αντικείμενο στις κοινωνικές επιστήμες προκειμένου να κατανοηθούν αυτές οι κοινωνίες αλλά και το ίδιο το φαινόμενο. Το διακριτό αυτό αντικείμενο θα πρέπει να έρχεται ισοδύναμα με άλλα αντικείμενα έρευνας όπως η επικοινωνία, η εργασία και να μην μυθοποιείται και εξιδανικεύεται. Ο αθλητισμός θα πρέπει να θεωρείται ως φυσική και θετική ανθρώπινη έξη πέραν της ιστορίας. Σύμφωνα με την καρτεσιανή παράδοση που διέκρινε το σώμα από το πνεύμα, οι αθλητικές δραστηριότητες στη φύση, αποτέλεσαν αντικείμενο των φυσικών επιστημών με αποτέλεσμα η δυτική νεωτερική σκέψη να διχотоμεί μεταξύ φύσης και πολιτισμού, από την οποία πηγάζουν σύμφωνα με τον Eric Dunning δυισμοί με ιεραρχικό περιεχόμενο όπως εργασία-σχολή, σώμα-πνεύμα, σοβαρότητα-αναψυχή κλπ, που εμπόδισαν την κοινωνιολογική μελέτη του αθλητισμού. Και αυτό γιατί αυτή η ιεραρχική-διχотоμική αποτύπωση απομάκρυναν τη σωματική άσκηση και το παιχνίδι από τις κοινωνικές και πολιτισμικές κατηγορίες και παντός είδους βιολογικό ντετερμινισμό (Ζαϊμάκης & Φουρναράκη (α), 2015, σσ10-11).

Οι πρώτες μελέτες της κοινωνιολογίας για τον αθλητισμό (1960), διαμορφώθηκαν γύρω από τη θεωρία του δομολειτουργισμού και της σχολής του Λέστερ υπό το πρίσμα της διαδικασίας του εκπολιτισμού (Norbert Elias και των Antony Giddens, Eric Dunning), ενώ κατά τη δεκαετία του 1970 στο Μπέρμιγχαμ αναπτύχθηκε μια νεομαρξιστική μελέτη που συνέδεε την ταξική και πολιτισμική ανάλυση στις νεανικές κουλτούρες και υποκουλτούρες και τα νοηματικά σχήματα στον αθλητισμό. Κατά τα τέλη του εικοστού αιώνα, εμφανίζονται στην Ελλάδα κοινωνιολογικές μελέτες που αφορούν ταυτότητες, κουλτούρες και νοηματοδοτήσεις για το ποδόσφαιρο και σε άλλα ομαδικά αθλήματα. Ταυτόχρονα σε διεθνές επίπεδο η κοινωνιολογία διευρύνεται από την παραβατικότητα και το χουλιγκανισμό σε πρακτικές που αφορούν το σώμα ως πεδίο εγχάραξης και προβολής εξουσίας, στη σωματική άσκηση και τα σπορ, σε λαϊκές κουλτούρες γύρω από δημοφιλή αθλήματα

καθώς και στην κοινωνική, πολιτική και οικονομική λογική του αθλητισμού ως θέαμα.

Στο εσωτερικό της κοινωνιολογίας δημιουργούνται σχολές και σχήματα:

Δομολειτουργισμός και λειτουργίες των σπορ. Εστιάζει στις λειτουργίες και τις διαδικασίες αναπαραγωγής των αθλητικών θεσμών και οργανώσεων. Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή, τα σπορ σχετίζονται με άλλους κοινωνικούς θεσμούς όπως η εργασία, η εκπαίδευση, μεταφέροντας αξίες και συμβάλλοντας στην διατήρηση και αναπαραγωγή του κοινωνικού συστήματος. Οι κοινωνιολόγοι αναλύουν τα πρότυπα συμπεριφοράς στις αθλητικές κοινωνίες, τη διαδικασία κοινωνικοποίησης των νέων στις κοινωνικές αξίες μέσω των σπορ καθώς και τους τρόπους που ο αθλητισμός συμβάλλει στην κοινωνική ενσωμάτωση αλλά και εκπλήρωση των λειτουργικών απαιτήσεων των συστημάτων (Ζαϊμάκης & Φουρναράκη 2015, (β) , σσ 94-96).

Θεωρία του σχηματισμού (figurational sociology). Εμφανίζεται μετά το 1970, επηρεάζεται από τις θέσεις του N. Elias σχετικά με τη διαδικασία εκπολιτισμού και την έννοια του σχηματισμού που λειτουργεί ως δίκτυο προσανατολισμένων και εξαρτημένων ατόμων τα οποία συνδέονται κοινωνικά με διάφορους δεσμούς. Με τον Eric Dunning, διαμόρφωσαν τη μεσοθεωρία του αθλητισμού. Η θεωρία αυτή οργανώνεται γύρω από τέσσερις άξονες: τη θεωρία της αθληματοποίησης (sportization), την αυξημένη σοβαρότητα και επαγγελματικοποίησή τους, το χουλιγκανισμό στο ποδόσφαιρο και τη σχέση παγκοσμιοποίησης και αθλητισμού. Τα μοντέρνα αθλήματα αναδύθηκαν σύμφωνα με τον Elias σύστοιχα με τον πολιτισμό και την προσπάθεια ειρήνευσης των παθών και ελέγχου της βίας που κυριαρχούσε στις προνεωτερικές κοινωνίες. Στη σύγχρονη κοινωνία, σύμφωνα με τον Dunning και Sheard, συναντώνται μορφές ανταγωνισμού στα σπορ με επιδίωξη τις αγωνιστικές επιτυχίες και την επαγγελματικοποίησή τους. Η διαδικασία αυτή συνδέεται με η δημοκρατικοποίηση στις σύγχρονες κοινωνίες και την ανάπτυξη των κρατών-εθνών. Τα υποκείμενα αναζητούσαν μεγαλύτερη ανεξαρτησία και αποδέσμευση από την προνεωτερική κοινωνία και αυτό συνδυάστηκε με την αναζήτηση νέων μορφών ταύτισης συσσωματώσεων στη μοντέρνα κοινωνία και τα σπορ. Οι διάφορες ομάδες που εμπλέκονται στον αθλητισμό συνδέονται εκτός της διαδικασίας εκπολιτισμού, με ομάδες που φέρουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (φυλετικά, έμφυλα, ταξικά) αλλά και χώρους που

αναπτύσσουν τις δραστηριότητές τους (γήπεδο, στάδιο κλπ) (Ζαιμάκης & Φουρναράκη 2015, (β) , σσ 96-97).

Στη θεωρία του σχηματισμού βασικό θέμα αποτελεί και η **θεωρία του χουλιγκανισμού**. Σύμφωνα με τον Dunning ο χουλιγκανισμός αφορά περισσότερο κοινωνική κατασκευή στις εκφορές των πολιτικών και των Μ.Μ.Ε. Πρόκειται για ιστορικά εδραιωμένη πρακτική που συνδέεται συνήθως με τα σκληρά τμήματα της εργατικής τάξης, στα οποία η μάχη και η σύγκρουση πρωτοστατούν και αποδίδουν γόητρο και ευχαρίστηση, δημιουργώντας πρότυπα και κανόνες και λειτουργώντας ως μορφή αντίστασης και διάκρισης έναντι των κοινωνικών στρωμάτων των υψηλότερων ιεραρχικά κοινωνικών στρωμάτων. Τα τελευταία χρόνια η θεωρία του σχηματισμού μελετά και την παγκοσμιοποίηση, η οποία διασχίζοντας τα πολιτισμικά όρια κράτους- έθνους και μεταφέροντας εικόνες και ιδέες για τα σπορ διαμορφώνει τον τρόπο κατά τον οποίο συγκροτούνται οι αθλητικές ταυτότητες. Επίσης συνδέεται με διαδικασίες ενίσχυσης της διαφθοράς, την ανάμειξη δυτικών και μη δυτικών κουλτούρων και την δημιουργία έτσι πολιτικού αμαγάλματος (Ζαιμάκης & Φουρναράκη 2015, (β) , σσ 98-99).

Η **Ερμηνευτική παράδοση** στηρίζεται στις θέσεις του Weber, διευκολύνοντας στην κατανόηση της ερμηνείας των σπορ, εστιάζοντας στις ταυτότητες και στα ποικίλα νοήματα που αναδύονται από τη δράση των κοινωνικών υποκειμένων στις αθλητικές δραστηριότητες. Στόχος της ερμηνευτικής παράδοσης αποτελούν η ανάδυση των μοντέρνων σπορ σε σχέση με τη μοντέρνα κοινωνία και τις διαδικασίες της. Εξετάζει τους τρόπους πειθάρχησης του σώματος σε σχέση με την ορθολογικοποίηση της μοντέρνας κοινωνίας (Turner) Το σώμα απαλλαγμένο από το θρησκευτικό νοηματικό πλαίσιο γίνεται αντικείμενο βιο-ιατρικού λόγου, σύμβολο αξίας αλλά και γοήτρου για ιδιαίτερους τύπους σωμάτων (γυμνασμένο σώμα) Η ερμηνευτική προσέγγιση δίνει τη δυνατότητα προσέγγισης και κατανόησης των κοινωνικών πρακτικών των σπορ μέσω των ενεργούντων υποκειμένων. (Ζαιμάκης & Φουρναράκη 2015, (β) , σσ 100-101).

Οι **Μαρξιστικές προσεγγίσεις** ασκούν κριτική στην αστική ιδεολογία, για την οποία ο αθλητισμός θεωρείται ως αυτόνομη οντότητα απαλλαγμένη από την πολιτική και την οικονομία και διαποτισμένη με φιλελεύθερες αξίες όπως αυτή του fair play. Ο Μαρξισμός αμφισβητεί τη σύνδεση της φυσικής αγωγής με την

πνευματική υγεία και με κοινωνικές αξίες που θεωρούνται αξίες της άθλησης. και υποστήριζε την ανάπτυξη των σπορ στις καπιταλιστικές χώρες ως μηχανισμό χειραγώγησης και αλλοτρίωσης της κοινωνίας (Ζαϊμάκης & Φουρναράκη, (β),2015: σσ 103-104)

Ο **Pierre Bourdieu**, θεωρεί ότι οι έννοιες – κλειδιά στη θεωρία του όπως η διάκριση και το πεδίο, μπορούν να εφαρμοστούν με συστηματικό τρόπο στα σπορ και στη σωματική κουλτούρα. Ασκεύ κριτική στους μηχανισμούς που αναπαράγουν κοινωνικές ανισότητες και στις νεοφιλελεύθερες πολιτικές διακυβέρνησης των σπορ. Υιοθετεί την κοινωνιογέννηση στα σπορ μέσω της μετατροπής των παιχνιδιών σε αθλήματα (υιοθετώντας την άποψη του Elias) τονίζοντας το ρόλο της εκπαίδευσης σε αυτή την εξέλιξη, ιδιαίτερα στα αγγλικά ιδιωτικά σχολεία (public schools). Εκεί, όπου οι αθλητικές πρακτικές ενσωματώνονται στα προγράμματα των σχολείων ως κοινωνικές λειτουργίες και σταδιακά μετατρέπονται σε θέαμα για τις μάζες και στις οποίες πρωταγωνιστούν επαγγελματίες αθλητές. Δημιουργείται έτσι η πολιτική οικονομία των σπορ μέσω ενός συστήματος διακυβέρνησης όπου ιδιωτικοί και δημόσιοι οργανισμοί υπερασπιζόμενοι τα συμφέροντα των συμμετεχόντων στο άθλημα καθορίζουν και επιβάλλουν κανόνες, φροντίζουν για τη διαμόρφωση των υποδομών προς χρήση από τους παραγωγούς και τους πωλητές αθλητικών υπηρεσιών (εξοπλισμός, εγκαταστάσεις κλπ) και αξιοποιούν το ανθρώπινο κεφάλαιο (προπονητές, γυμναστές κλπ). Πρόκειται για ένα πεδίο όπως ορίζει ο Bourdieu, στο οποίο διαμορφώνονται ιδιαίτεροι τύποι κοινωνικών σχέσεων, προτύπων συμπεριφοράς και δομών κυριαρχίας. Το πεδίο αυτό είναι μέρος της κοινωνίας σε συνεχή αλληλεπίδραση. Τα σπορ συνιστούν αυτόνομη οντότητα με δική της ιστορία, με δικό της ρυθμό, κρίσεις, αξιολογήσεις, κανόνες και χρονολογική τάξη. Ενσωματώνουν κοινωνικές αντιθέσεις και διαμάχες ταξικού περιεχομένου και συνδέονται με ενδιαφέροντα φορέων οικονομικού και πολιτισμικού κεφαλαίου σε μια κοινωνία. Οι ρίζες των σπορ συνδέονται με τα *habitus*, τα γούστα και τις προτιμήσεις ομάδων, κοινωνικών τάξεων και ως πρακτικές που στόχο έχουν την άσκηση του σώματος είναι πραγματώσεις και έθος καθημερινής πρακτικής κατάστασης. Οι ταξικές επιλογές όσον αφορά τα σπορ συνδέονται με τις οικονομικές και πολιτισμικές δυνατότητες ατόμων ή ομάδων αλλά και τα οφέλη που απορρέουν από αυτές, την αθλητική διάκριση, τους, το πεδίο (οικονομικό, εκπαιδευτικό, πολιτισμικό κεφάλαιο), που θα προσδιορίσουν την καταλληλότητα κάποιου να εισέλθει στο σωματείο,

δηλαδή στο πεδίο, και γενικότερα στα συμβολικά και οικονομικά οφέλη που οι συμμετέχοντες προσδοκούν. (Ζαϊμάκης & Φουρναράκη, 2015, (β) σελ.113-116)

Οι θεωρίες του **Michel Foucault** στρέφονται γύρω από το σώμα πάνω στο οποίο εγγράφονται όψεις του κοινωνικού. Οι θεωρίες του έχουν επηρεάσει τις πολιτισμικές σπουδές και φεμινιστικές προσεγγίσεις για τα σπορ, και παράλληλα βοήθησαν στο να αναπτυχθούν μελέτες που επικεντρώνονται στις σωματικές πρακτικές σε σχέση με τη φυσική αγωγή και τις τεχνολογίες που χρησιμοποιεί η εξουσία στη νεωτερική και μετανεωτερική κοινωνία. Αξιοποιώντας βασικά εννοιολογικά εργαλεία όπως πειθαρχία, επιτήρηση, ρήξη, τεχνολογίες του εαυτού και βιοεξουσία, εξετάζονται οι λόγοι και οι μορφές γνώσης που διαπερνούν τα μοντέρνα αθλήματα και επιβάλλουν πειθαρχίες που ρυθμίζουν και οριοθετούν το σώμα. Ο Foucault θεωρεί ότι η εξουσία στη ζωή αφορά είτε την πειθάρχηση του σώματος είτε τη διαδικασία ρύθμισης των πληθυσμών.

Η πειθάρχηση του σώματος καθιστά το σώμα – μηχανή, με την εκγύμναση, την αύξηση των ικανοτήτων του, την ανάπτυξη της χρησιμότητάς του, αλλά και την ένταξή του σε οικονομικά συστήματα ελέγχου. Οι διαδικασίες εξουσίας στο σώμα, συνιστούν μια «ανατομοπολιτική» του ανθρωπίνου σώματος. Η ρύθμιση των πληθυσμών καθιστά το σώμα- είδος που χρησιμεύει στις βιολογικές διαδικασίες πολλαπλασιασμού του πληθυσμού και αποτελούν μια βιοπολιτική του πληθυσμού. Η αθλητικοποίηση του σώματος ως μηχανισμός βιοεξουσίας επιτρέπει ικανότητες και χαρακτηριστικά που επιτυγχάνουν υψηλές αθλητικές επιδόσεις, ενώ τα σπορ ως μαζικό θέαμα συμβάλλουν στην πειθαρχικοποίηση και κανονικοποίηση των σωμάτων (Ζαϊμάκης & Φουρναράκη, (β) 2015, σελ.119-120)

2.1.3 ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΠΟΡ

Ο αθλητισμός και τα σπορ ως νεωτερικό φαινόμενο, αλληλοσυνδέονται. Τα σπορ συνιστούν διεθνές φαινόμενο που επηρεάζει και επηρεάζεται από την οικονομία και την ανάπτυξη, εκφράζει πολιτικές αντιπαραθέσεις και σκοπιμότητες. Αποτελεί κομμάτι της κοινωνικής και πολιτισμικής ζωής διαφόρων τοπικοτήτων, κοινοτήτων, εθνοτήτων και κομμάτι της τηλεοπτικής και τουριστικής βιομηχανίας. Η σύγχρονη έννοια του αθλητισμού που αποδίδεται με την αγγλική λέξη «sport», είναι γέννημα δυτικοευρωπαϊκής νεωτερικότητας, κοινωνικό και πολιτισμικό φαινόμενο σύμφυτο

με τα περιεχόμενα που δίνονται στη νεωτερικότητα, είτε με την έννοια του βιομηχανικού καπιταλισμού ή με την αντιπροσωπευτική δημοκρατία ή σε ευρύτερο επίπεδο με τις αξίες του Διαφωτισμού και τον Ορθολογισμό (Ζαϊμάκης & Φουρναράκη, 2015, σελ. 10)

Η ανάδυση των σύγχρονων σπορ αποτελεί διαδικασία αντίστοιχη με αυτή της εξέλιξης του πολιτισμού. Ο ρόλος της Μ. Βρετανίας από το 18^ο αιώνα μέχρι τον 20^ο, ήταν καθοριστικός στην ανάπτυξη και στη διάδοσή τους (Guttman A 1994, σ.2) Συγκεκριμένα η Μ. Βρετανία προσέφερε το λεξιλόγιο (sport) και το πρότυπο για τα σπορ που διαδόθηκαν με ταχύτατους ρυθμούς τόσο σε Ευρώπη όσο και σε Αμερική. Από το τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα, θεσμοποιούνται εξαιτίας της αναβίωσης των Ολυμπιακών Αγώνων σε εθνικό και σε παγκόσμιο επίπεδο και ανταποκρίνονται τόσο σε μια νέα μορφή κοινωνικότητας της εποχής αυτής όσο και στην διαφοροποιημένη κοινωνικά χρήση του ελεύθερου χρόνου. Σταδιακά τα σπορ αναδεικνύονται σε δημόσιο θέαμα που απευθύνονται από τη μεσαία ως την εργατική τάξη συνδέοντας έτσι ανθρώπους που δεν είχαν κοινά στοιχεία τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο. Βασικό στοιχείο της κοινωνικής διαφοροποίησης ήταν ο ερασιτεχνισμός, αφού ο ερασιτέχνης αθλητής θα μπορούσε να διακριθεί αν διέθετε σημαντικό ελεύθερο χρόνο για εξάσκηση (Κουλούρη 1997, σσ 42-43).

Τα σπορ επιδρούν στο σύνολο της κοινωνίας ενώ ταυτόχρονα επιδιώκουν να την προσεγγίσουν από τουλάχιστον δύο πλευρές. Η πρώτη μελετά τα σπορ σε σχέση με την οργάνωση της κοινωνίας δίνοντας έμφαση στην κοινωνική ψυχολογία. Η δεύτερη ασχολείται με τη σχέση που αυτά έχουν με επιμέρους τομείς της κοινωνίας όπως π.χ. με την οικογένεια, την πολιτική, τη συμπεριφορά κλπ. (Σταμίρης 1992, σελ. 13)

Ο αθλητισμός διαμορφώνεται παράλληλα με τις σύγχρονες αστικές κοινωνίες και αποτελεί συστατικό της δομής και της οργάνωσής τους. Τα διάφορα αθλήματα και τα παιχνίδια υπάρχουν από τη γέννηση της ανθρωπότητας. Στο έργο «Homo Ludens» ο Johan Huizinga, αναφέρεται στους στενούς δεσμούς της κοινωνίας και του πολιτισμού με το παιχνίδι. Θεωρεί ότι στοιχεία του παιχνιδιού βρίσκονται σε κάθε έκφανση της κουλτούρας όπως στην τέχνη, στη θρησκεία, στους νόμους, και με τον τρόπο αυτό δείχνει τη σημασία που έχει στην κοινωνία. Η δε κοινωνία ερμηνεύει τον κόσμο μέσω του παιχνιδιού στο οποίο μέσω του ανταγωνισμού παρέχει ικανοποίηση

ανθρώπων αναγκών όπως δόξα, φήμη κλπ. Για τον Huizinga ο πολιτισμός είναι παιχνίδι (Huizinga, 1949).

Στα σύγχρονα σπορ, υπάρχει η δραστηριότητα του «καθαρού παιχνιδιού», η οποία οργανώνεται με τεχνικούς και επιστημονικούς προσδιορισμούς ώστε το βασικό συστατικό της κουλτούρας, το παιχνίδι, να κινδυνεύει να καλυφθεί από σοβαρότητα, μεθόδευση, σκοπιμότητα και ανταγωνισμό. Στα σπορ το στοιχείο του ανταγωνισμού διατηρείται και ενισχύεται σήμερα από την τεχνολογία και την τεράστια δημοσιότητα που δίνεται σε αυτά, μεταδίδοντάς τα ταυτόχρονα και σε αυτούς που δεν συμμετέχουν στις αθλητικές δραστηριότητες αλλά και σε αυτούς που παρακολουθούν έμμεσα με το διαδίκτυο, την τηλεόραση και τον αθλητικό τύπο. Καθώς τα σπορ εξελίσσονται, απομακρύνονται σταθερά από το κύριο χαρακτηριστικό τους που σε άλλη εποχή ήταν το παιχνίδι, όπως υποστηρίζει ο Δανός ιστορικός Χουϊζίγκα (Σταμίρης 1992 , σσ14-15)

Η απομάκρυνση αυτή επιφέρει τις εξής μεταβολές:

- Υποχωρεί ο αυθορμητισμός του αθλητή κατά τη δραστηριότητα του, σημαντικό ρόλο καταλαμβάνουν τυπικοί κανόνες, αλλά και οι σχέσεις και οι ευθύνες που απορρέουν από τυποποιημένους ρόλους
- Ο διαχωρισμός μεταξύ της δραστηριότητας των σπορ και των πιέσεων της καθημερινής ζωής, γίνεται λιγότερο εμφανής, ενώ ο αθλητής γίνεται περισσότερο υπεύθυνος ως προς τη συμπεριφορά του κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας
- Η σχέση μεταξύ της επίδοσης και του ρόλου του αθλητή προκειμένου να επιτευχθεί συγκεκριμένο αποτέλεσμα, μεταβιβάζεται και σε άτομα ή ομάδες ατόμων που δεν συμμετέχουν στην αθλητική δραστηριότητα, οι στόχοι διαφοροποιούνται και σχετίζονται με αξίες που βρίσκονται έξω από τη σφαίρα των σπορ.
- Ο αθλητής καταναλώνει περισσότερο χρόνο στην προπαρασκευή της δραστηριότητας που επιλέγει (Σταμίρης 1992 , σελ.16).

Τα σπορ λειτουργούν και ως θεσμικά πρότυπα και πόλοι έλξης παραγόντων, αθλητών, φιλάθλων και καταναλωτών. Κάθε σπορ εκτός του ότι εμπεριέχει το

στοιχείο του παιχνιδιού, είναι και μια ελεύθερη δραστηριότητα, μια εθελοντική δραστηριότητα, που διεξάγεται σε ορισμένο χρόνο και σε συγκεκριμένο χώρο. Παρουσιάζουν ορισμένα χαρακτηριστικά που απαιτούν ανάλογη αντιμετώπιση. Πρόκειται για αβέβαιη δραστηριότητα αφού κάθε φορά έχει απρόβλεπτη έκβαση η οποία εξαρτάται από αστάθμητους παράγοντες. Τα διάφορα σπορ δεν παράγουν βασικά υλικά αγαθά άρα αποτελούν αντιπαραγωγική δραστηριότητα, ενώ η ατμόσφαιρα που δημιουργούν είναι έξω από το συνηθισμένο και το κανονικό. Εμπεριέχουν έντονο ανταγωνισμό ανάμεσα σε ομάδες και άτομα, απαιτούν φυσικές ικανότητες από πλευράς αθλητών- παικτών και ειδική τεχνική, και έχουν συγκεκριμένη οργάνωση ενώ βασίζονται σε συγκεκριμένους κανόνες. Στα σπορ τα μέλη των αντίπαλων ομάδων επιλέγονται βάσει κριτηρίων και με μεγάλη προσοχή, σε αντίθεση με τα κοινά παιχνίδια που οι ομάδες που αγωνίζονται σχηματίζονται τυχαία. Μπορεί βέβαια στα σπορ τα άτομα να αλλάζουν αλλά πάντα επιλέγονται άτομα που πληρούν τις προϋποθέσεις (Σταμίρης, 1992, σσ 16-19).

Ως θεσμοθετημένα παιχνίδια, τα σπορ έχουν και συμβολική διάσταση που περιλαμβάνει τελετουργικά στοιχεία (αίγλη, μεγαλείο), μυστικότητα (προκειμένου να ξεγελαστεί ο αντίπαλος), επίδειξη και θέαμα. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του ποδοσφαίρου που συνιστά το πιο δημοφιλές ομαδικό άθλημα, και χαρακτηρίζεται ως τελετουργικό παιχνίδι (Μόρρις 1982, σελ.24).

2.1.4 ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

Ο αθλητισμός συνιστά πολυσύνθετο κοινωνικό και πολιτισμικό φαινόμενο στο οποίο αποτυπώνεται η οργάνωση της σύγχρονης κοινωνίας καθώς και η χρήση του κοινωνικού χρόνου που αφιερώνεται στη σωματική άσκηση, στα σπορ και τη γυμναστική (Ζαϊμάκης & Φουρναράκη, 2015 (β), σελ. 89) Σύμφωνα με το Δικτυακό τόπο Διαβουλεύσεων (2014) του Υπουργείου Αθλητισμού, διακρίνουμε τον αθλητισμό σε ερασιτεχνικό, επαγγελματικό, μαζικό αθλητισμό υπό τη μορφή παιχνιδιών και δραστηριοτήτων, τον αθλητικό εθελοντισμό, τον αθλητισμό αναψυχής, τον πνευματικό αθλητισμό, τον Ηλεκτρονικό και τον εργασιακό αθλητισμό (opengov.gr, 2021)

Ο οργανωμένος αθλητισμός που εμφανίζεται στο δεύτερο μισό του 18^{ου} αιώνα κυρίως στη Δύση, αποτελεί πολιτισμική διαδικασία μέσω της οποίας εμπεριέχονται

και μεταμορφώνονται προγενέστερες πρακτικές από ανταγωνιστικά παιχνίδια σε οργανωμένα αθλήματα στα οποία επικρατούν όρια και κανονισμοί. Οι κανονισμοί που διέπουν τους αθλητές, στοχεύουν στην αποτροπή της βίας, ελαχιστοποιούν τους κινδύνους του σωματικού τραυματισμού (Ελίας & Ντάνινγκ, 1998, σελ.37). Η όλη διαδικασία αντιστοιχούσε στον ελεύθερο χρόνο της βιομηχανικής κοινωνίας και τις φιλελεύθερες αντιλήψεις περί παραγωγικού και αποτελεσματικού σώματος καθώς και τις αντιλήψεις της αστικής τάξης για αγωνιστική άσκηση και υγιούς ανταγωνισμού (Vigarelo 2002, σσ. 70-71).

Το αθλητικό σωματείο και η εξάπλωση της σωματικής άσκησης, (φαινόμενα νεωτερικά) εμφανίζονται στην Ελλάδα και συνδέονται με το μετασχηματισμό της ελληνικής κοινωνίας και με ευρύτερα ιδεολογικά ρεύματα. Κατά τη διάρκεια του 1870 κάνουν την εμφάνισή τους μη συντονισμένες (εντός και εκτός Ελλάδας) πρώτες προσπάθειες ίδρυσης αθλητικών σωματείων, οι οποίες κλιμακώνονται στη συνέχεια, ενώ το 1922 αλλάζει η φυσιογνωμία του ελληνικού αθλητισμού ο οποίος «μαζικοποιείται κυρίως ως θέαμα, διευρύνεται η κοινωνική του βάση και αλλοιώνεται ο συσχετισμός ανάμεσα στα διάφορα σπορ ενώ το ποδόσφαιρο αναδεικνύεται ο πρωταγωνιστής». Επίσης δημιουργείται η αθλητική γραφειοκρατία, συνθέτονται οι πρώτοι αθλητικοί νόμοι, καθιερώνονται οι κανόνες στα διάφορα αθλήματα ενώ παράλληλα δημιουργούνται στις πόλεις οι κατάλληλοι τόποι άσκησης των αθλημάτων που έχουν ως αποτέλεσμα τη διεύρυνση του αθλητικού κοινού. Τότε κάνει και την εμφάνισή του ο αθλητικός ημερήσιος τύπος (Κουλούρη, 1997, σελ. 11)

Η εξάπλωση της σωματικής άσκησης υιοθετήθηκε από τη διευρυμένη ελληνική αστική τάξη και την ταυτόχρονη ανάπτυξη των πόλεων. Μέσω του αθλητικού σωματείου εκφράζονταν οι πολιτικές αξίες του φιλελευθερισμού και καθίσταντο νέοι κώδικες αξιών όπως η ισότητα, ο ελεύθερος χρόνος, ο ανδρισμός και η ψυχαγωγία, αξίες που με την αναβίωση των Ολυμπιακών αγώνων που είχαν προηγηθεί και τις ιδέες περί Ολυμπισμού, επέδρασαν στον πνευματικό κόσμο της χώρας, και βοήθησαν στο ενδιαφέρον για τη σωματική άσκηση και τα σπορ (Κουλούρη 1997, σελ.12).

Η κοινωνιολογική μελέτη όσον αφορά τα αθλητικά σωματεία, πρέπει να έχει ιστορικό προσανατολισμό δημιουργώντας ερωτήματα για την κοινωνία και τις δομές της καθώς και τις διαδικασίες που εντοπίζονται στον ιστορικό χρόνο και κοινωνικό

χώρο. Και τούτο γιατί η μικρο-ιστορία κάθε αθλητικού σωματείου μπορεί να μας πληροφορήσει (και μέσω διασταυρώσεων από στοιχεία μικρο και μακρο ανάλυσης), για κρίσιμα θέματα όπως η μετάβαση του ερασιτεχνικού αθλητισμού σε ένα εμπορευματοποιημένο πλαίσιο λειτουργίας τους καθώς και επιμέρους σχέσεις με πολιτισμικές και κοινωνικές ταυτότητες, πολιτικές και έμφυλες διαστάσεις στον αθλητισμό (Ζαϊμάκης 2010, σελ. 17).

Σημαντικό ζήτημα αποτελεί η σχέση των αθλητικών σωματείων που δημιουργούνται σε κάποια περιοχή με την τοπική ταυτότητα και τους διάφορους ανταγωνισμούς σχετικά με την κυριαρχία στην πόλη. Τα σωματεία ως κοινωνικοί οργανισμοί ενισχύουν το αίσθημα του συνανήκειν και της κοινής ταυτότητας με αναφορά σε ιδιαίτερους γεωγραφικούς χώρους, πόλεις, κοινότητες. Μέσω του αθλητικού σωματείου, συγκροτούνται και ενισχύονται δίκτυα κοινωνικών σχέσεων σε ένα πεδίο με αφηγηματικές εκφορές και συμβολισμούς που αφορούν έναν ιδιαίτερο τόπο (Ζαϊμάκης 2010, σελ. 17). Συχνά μεταξύ τοπικών σωματείων υπάρχουν αντιπαλότητες για τη διεκδίκηση της τοπικής κυριαρχίας. Συνήθως στα αστικά κέντρα οι ανταγωνισμοί και οι αντιπαλότητες αφορούν τα μεγαλύτερα σωματεία της πόλης ενώ οι αθλητικές συναντήσεις (κυρίως προς το παρόν αφορούν το δημοφιλές άθλημα του ποδοσφαίρου), εξελίσσονται σε σημαντικά αθλητικά γεγονότα.

2.1.5 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΤΗΤΑ (ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ)

Κοινωνικότητα θεωρείται το πλέγμα των κοινωνικών σχέσεων μέσω των οποίων υπάρχουν τα υποκείμενα στον κόσμο, ενώ μέσω αυτής δίνεται έμφαση στις πολιτισμικές σημασίες που οργανώνουν τις κοινωνικές σχέσεις. Η κοινωνικότητα εστιάζει στα πολιτισμικά σχήματα της κοινωνικής συνάφειας, συμβάλλοντας στη σύγκλιση μεταξύ πολιτισμικής και κοινωνικής προσέγγισης. Όταν διερευνάται το πολιτισμικό υπέδαφος στο οποίο οι μορφές της δημόσιας κοινωνικότητας αναπτύσσονται σήμερα από τα διάφορα υποκείμενα, δηλαδή αναζητούνται έννοιες, νοήματα, σχήματα, μπορούμε να προσεγγίσουμε και τις σχέσεις μεταξύ ατόμων και κράτους. Μπορούμε συνεπώς να κατανοήσουμε το χώρο διάδρασης των υποκειμένων. Έτσι υπερβαίνουμε περιορισμούς που πηγάζουν από έννοιες όπως «κοινωνία πολιτών», έννοιες που εκτός από ιστορικές και πολιτισμικές κατασκευές

αποφέρουν ιδεολογική φόρτιση, προβληματίζοντάς μας με σκέψεις όπως ποιες από τις συσσωματώσεις και με ποια κριτήρια διάκρισης εμπίπτουν στην «κοινωνία πολιτών», από πού ξεκινά η κοινωνία και που τελειώνει το κράτος (Ροζάκου κ.α., 2013, σσ 20-29).

Η έννοια της αμοιβαιότητας συνιστά το σύνολο των πρακτικών που παράγουν κοινωνικότητα, ως μέρη ενός συνεχούς μεταξύ δύο αντίθετων πόλων : του θετικού (προσφορά που δεν περιμένει ανταπόδοση), και αρνητικού (περιμένει ανταπόδοση και έχει ως πρακτική την απόσπαση και την αρπαγή). Στην Ελλάδα συναντούμε και τις δύο αυτές μορφές δημόσιας κοινωνικότητας. Στις μορφές προσφοράς που αντιστοιχούν στο θετικό πόλο και παράγουν οριζόντια κοινωνικότητα ανήκουν οι κατηγορίες ατόμων που προσφέρουν υπηρεσίες προς το κοινωνικό σύνολο και σε άτομα που έχουν ανάγκη (π.χ. εθελοντισμός), πολλές φορές σε τομείς που θεωρούνται αρμοδιότητα του κράτους. Τα άτομα αυτά δραστηριοποιούνται μέσω συλλόγων και σωματείων. Στο πεδίο της αρνητικής αμοιβαιότητας υπάρχει η διαπροσωπική βία η οποία είναι έκδηλη σε περιοχές και εποχές όπου το κράτος χάνει τον έλεγχο του μονοπωλίου της βίας ή αναγκάζεται να ανεχθεί θεσμούς που αμφισβητούν αυτό το μονοπώλιο. Ιστορικά η «κοινωνία πολιτών» έχει συνδεθεί με τη νεωτερικότητα και τον εκπολιτισμό, ενώ η βία με προνεωτερικό, σκοτεινό παρελθόν και θεωρείται ένδειξη βαρβαρότητας. Κατά τη διαδικασία είτε της θετικής είτε της αρνητικής αμοιβαιότητας παράγονται κοινωνικές σχέσεις (Ροζάκου κ.ά. 2013, σσ 29-32).

Η ατελής ή ελλειμματική νεωτερικότητα στην Ελληνική κοινωνία, είναι συνδεδεμένη με τις πελατειακές σχέσεις μεταξύ πολιτών και πολιτικών κομμάτων που συγκροτούνται ως μηχανισμοί πατρωνίας. Η προσέγγιση αυτή έχει παίξει καθοριστικό ρόλο στη σκέψη μας ως πολίτες σχετικά με την πολιτική και κοινωνική οργάνωση αλλά και για τους τρόπους που συγκροτείται το πολιτικό σύστημα στη χώρα μας και παρόλο που έχει δεχθεί άπειρες κριτικές εξακολουθεί να υφίσταται και να κυριαρχεί στο δημόσιο λόγο. Ταυτόχρονα υπάρχει η αντίληψη της υπερτροφικότητας του κράτους σε σχέση με την ατελή και ελλειμματική νεωτερικότητα με συνέπεια η κοινωνία των πολιτών να τοποθετείται αντιδιαμετρικά με τις σχέσεις πατρωνίας επικρατώντας ένα εναλλακτικό μοντέλο κοινωνικότητας καθώς δημιουργούνται τυπικού χαρακτήρα συσσωματώσεις σε αντιδιαστολή με το έθος της οικογενειοκρατίας που αποτελεί βασική αρχή στο πελατειακό σύστημα και

υιοθετεί η αστική τάξη. Κατά τη δεκαετία του 1980 η πολιτική αντιπαράθεση αφορά το θέμα του εκσυγχρονισμού της κοινωνίας και των θεσμών στην Ελλάδα, θέμα που αναπαράγεται με νέο περιεχόμενο την επόμενη δεκαετία, και προβάλλεται η ανάγκη εξευρωπαϊσμού της ελληνικής κοινωνίας. Την εποχή αυτή το μοντέλο κοινωνικότητας αντιδιαστέλλεται με την οικογενειοκρατία και στην κοινωνία των πολιτών τονίζεται η αρχή της ανιδιοτέλειας (Ροζάκου κ.ά., 2013, σσ 34-36).

Η σωματειακή δράση θεωρήθηκε από επιστήμονες της κοινωνιολογίας και της ιστορίας δείκτης ανάπτυξης της δημοκρατίας, ενώ οι εθελοντικές συσσωματώσεις ως τυπικές εκδοχές της συλλογικής δράσης αφορούν στην εθελοντική συμμετοχή των μελών τους, την αυτονομία τους και το μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα τους. Διαχρονικά παίρνουν διάφορες ονομασίες όπως μη κυβερνητικές οργανώσεις, σωματεία και στηρίζονται σε κοινές εθελοντικές δράσεις των μελών τους. Ταυτίστηκαν με τη μεσαία τάξη και την ηγεμονία τους στην πόλη με την «αστική κοινωνικότητα» σε αντίθεση με άτυπες συλλογικότητες που αφορούν δράσεις στη εργασία, στη γειτονιά κλπ. Συνιστούν νεωτερική ιεραρχημένη μορφή οργάνωσης των κοινωνικών σχέσεων και προσεγγίζονται ως συλλογική δράση μέσα από την έννοια της δημόσιας κοινωνικότητας (Αβδελά κ.α., 2015, σελ.12).

Κατά τον εικοστό αιώνα περιορίζεται ο ρόλος των συλλογικοτήτων, συρρικνώνεται η σωματειακή δράση και χάνει τον πολιτικό της χαρακτήρα, ενώ εξατομικεύεται εξαιτίας της εξάπλωσης του καταναλωτισμού, των νέων μορφών ψυχαγωγίας και επικοινωνίας, της διάβρωσης του φιλελεύθερου προτύπου πολιτικής και κοινωνικής οργάνωσης, αιτίες που διαφοροποίησαν το ρόλο και τη φυσιογνωμία τους. Οι σύλλογοι πολλαπλασιάζονται και διαφοροποιούνται, απεικονίζουν νέα πεδία κοινωνικότητας και πολιτισμικών αντιλήψεων, ενώ προσπαθούν με οργανωμένη δράση να λύσουν προβλήματα της καθημερινότητας, του μέλλοντος κλπ απαλλαγμένα από ταξικούς περιορισμούς τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο. Μετασχηματίζουν τις σχέσεις τους με το κράτος και την εξουσία, υπάγονται σε νομικό πλαίσιο, εγείρουν αιτήματα και χρηματοδοτούνται από τα κρατικά ταμεία, αναπτύσσουν δράσεις, γίνονται αρωγοί σε κοινωνικά θέματα σε μια συνεχή σχέση διαχρονικής διαπλοκής είτε με την παλαιά μορφή ή με την μεταγενέστερη των μη κυβερνητικών οργανώσεων (Αβδελά κ.α., 2015, σσ.13-15).

Η έννοια της δημόσιας κοινωνικότητας κατά τη δεκαετία του 1980 επεξεργάστηκε από ιστορικούς και κοινωνικούς επιστήμονες προκειμένου να δώσουν νέα έννοια στο «κοινωνικό» ασκώντας κριτική στη θεωρία του Durkheim για την έννοια της «κοινωνίας». Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή η «κοινωνία –εθνοκεντρικό ιστορικό παράγωγο της δυτικής σκέψης και μάλιστα συχνά συνώνυμο του έθνους–, μακράν από το να γίνεται αντιληπτή ως το σύνολο των μελών της, αναφέρεται σε μια πραγματοποιημένη και υποστασιοποιημένη υπεροργανική οντότητα, υπεράνω των ατόμων, τα οποία ενσωματώνει διαμέσου της «κοινωνικοποίησης» (Αβδελά κ.α., 2015, σελ.18).

Προϊόν αντιπαράθεσης αποτέλεσε η έννοια της «κοινωνίας» μεταξύ βρετανικής κοινωνικής και αμερικανικής πολιτισμικής ανθρωπολογίας. Η πρώτη απέδιδε δομολειτουργιστική προσέγγιση στις κοινωνικές σχέσεις στη βάση της μορφής τους, η δεύτερη έδινε έμφαση στο νόημα που έδιναν στις ποικίλες εκδοχές αλληλόδρασης τους τα υποκείμενα. Η διάσταση μεταξύ τους υπονομεύτηκε από παράλληλες διεργασίες και στις δύο απόψεις: η βρετανική υιοθέτησε την εσωτερική πολλαπλότητα του κοινωνικού και η αμερικανική την κοινωνική και πολιτική ισχύ του πολιτισμικού. Η σύνθεση μεταξύ αντικειμενικής και υποκειμενικής διάστασης στις δύο παραδόσεις γίνεται μέσω της έννοιας της «κοινωνικότητας» και με κύριο σκοπό να κατανοηθεί ο συσχετικός χαρακτήρας παραγωγής του πολιτισμικού νοήματος και ο τρόπος βάσει του οποίου η συμβολική διάσταση αποτελεί συστατικό τη δράσης. Έτσι συνδέθηκε το κοινωνικό με το πολιτισμικό, το υποκειμενικό με το αντικειμενικό η αναζήτηση του μεταβαλλόμενου πολιτισμικού νοήματος των κοινωνικών σχέσεων, γεγονός που συνδέεται με τις ιστοριογραφικές αναταράξεις που έφερε η αντιπαράθεση ανάμεσα στην κοινωνική και την πολιτισμική ιστορία και που κωδικοποιούνται ως γλωσσολογική ή πολιτισμική στροφή (Αβδελά κ.α., 2015, σελ.19).

Από τις αρχές του εικοστού αιώνα οι απόψεις και το έργο του Γερμανού κοινωνιολόγου Ζίμελ, συνιστούν σημείο αναφοράς στην κοινωνιολογία του πολιτισμού. Ο Ζίμελ στράφηκε σε μορφές κοινωνικότητας και στα συναισθήματα μικρόκοσμων της αστικής ζωής. Θεωρούσε ότι η μητρόπολη αποτελεί χωνευτήρι πολλών αισθητηριακών εμπειριών οι οποίες μετασχηματίζονται σε συνάρτηση με την οικονομία του χρήματος και τις χρηματοοικονομικές ανταλλαγές. Οι μελέτες του Ζίμελ για την κοινωνικότητα αφορούν θεσμούς της κοινωνικής ζωής όπως θρησκεία,

λογοτεχνία, τέχνη, κοινωνία του χρήματος εστιάζοντας σε πολλούς τύπους κοινωνικότητας στην κοινωνική ζωή της μητρόπολης, και έτσι αναδεικνύει τη διαφορετικότητα και την πολλαπλότητα της ανθρώπινης συμπεριφοράς και σκέψης. Ο Ζίμελ στη μικροκοινωνιολογία των αισθήσεων, πραγματοποιεί πολιτισμικές αναλύσεις περί κοινωνικότητας, ανταγωνισμού, περιπέτειας, αισθήσεων (αγάπης, ντροπής, λαιμαργίας, ερωτοτροπίας), ντυσίματος και μόδας (Ζαιμάκης 2020, σσ263-266), Αντιλαμβάνόταν την κοινωνικότητα συνώνυμη με τα κοινωνικά δίκτυα, πολύμορφη και πολυδυναμική, η οποία λαμβάνει χώρα σε διάφορους τόπους και με πολιτισμικές μορφές σε εξαρτώμενη από την ιστορική περίοδο και το κοινωνικό περιβάλλον (Αβδελά κ.α., 2015, σελ.19).

Για το Ζίμελ η κοινωνικότητα διαβαθμίζεται από ένα ψηλότερο σε ένα χαμηλότερο επίπεδο. Στο ένα άκρο οι σχέσεις και οι δεσμοί των ατόμων οργανώνονται επιδιώκοντας κοινούς στόχους ενώ στο άλλο άκρο επικρατούν υποκειμενικά συμφέροντα και ενδιαφέροντα, στοιχείο που υπονομεύει τις βασικές αρχές της κοινωνικότητας, την αμοιβαιότητα και την αλληλόδραση. Εμφανίζεται στις διάφορες συλλογικότητες και αποτελεί την ουσία της συνεργασίας.

Η κοινωνικότητα πετυχαίνει όταν το κάθε άτομο που συμμετέχει μπορεί να απολαμβάνει τη δική του παρόρμηση και επιθυμία που συνάδει με την ικανοποίηση των άλλων. Όσο οι επιδιώξεις υποχωρούν τόσο η αλληλεξάρτηση και η αλληλεπίδραση μεταξύ των ατόμων είναι πιο αποτελεσματική. Έτσι ο Ζίμελ βλέπει την κοινωνικότητα συνυφασμένη με την τέχνη της ζωής και το παιχνίδι. Το μοντέλο αυτό ως παιχνίδι της κοινωνικότητας διέπεται από δημοκρατική δομή και αρχές, στο οποίο η ευχαρίστηση του κάθε ατόμου εξαρτάται από τη χαρά των άλλων. Οι προσωπικές ιδιαιτερότητες, η κοινωνική θέση, η γνώση και ο πλούτος δεν κατέχουν σημαντικό ρόλο. Το κάθε άτομο θα αποτινάξει τις προσωπικές βλέψεις του και τις υλικές του φιλοδοξίες. Στο πεδίο του ανταγωνιστικού παιχνιδιού όπως είναι ο αθλητισμός, η κοινωνικότητα συνοδεύεται με χρηματικό βραβείο που δεν είναι το ζητούμενο όσο η έλξη, η πρόκληση και η δυναμική που δημιουργείται σε κάθε αθλητή σε αυτή τη δραστηριότητα (Ζαιμάκης, 2020, σσ, 270-271).

Η εργασιακή δραστηριότητα αποτελεί συνειδητή συνένωση γύρω από σκόπιμη αλληλεπίδραση με τον κόσμο, σε αντιδιαστολή με την αθλητική δραστηριότητα που είναι σημαντική και ως περιπέτεια συνιστά στοιχείο βιωματικό, εμπειρία απόδρασης από τα τετριμμένα και καθημερινά. Η περιπέτεια με την ένταση που προσφέρει

βιώνεται ως εγκατάλειψη του στιγμιαίου και αποσπασματικού συμβάντος, και ανακαλείται στη μνήμη ως ασυνέχεια στο χρόνο και ως απόχρωση ονείρου και όσο πιο έντονη είναι τόσο περισσότερο μοιάζει με όνειρο. Διαφυγή που συνυπάρχει με την καλλιέργεια της φαντασίας και των συναισθημάτων (Ζαιμάκης, 2020, σελ. 272).

Οι απόψεις του Ζίμελ διαμορφώνονται και αναλύονται στο ιστορικό περιβάλλον του βιομηχανικού καπιταλισμού όπου υπάρχουν ταξικές και πολιτισμικές ιεραρχίες. Κατά την ύστερη νεωτερικότητα οι ταξικές διακρίσεις και οι διαχωριστικές γραμμές παρόλο που υπάρχουν έχουν υποχωρήσει σε μεγάλο βαθμό. Συνηθισμένες είναι οι διαταξικές μορφές αθλητικής δραστηριότητας όπως ο σωματειακός αθλητισμός που εδώ και δεκαετίες αποτελεί νεωτερικό πεδίο αθλητικής κοινωνικότητας με επίκεντρο τοπικούς, εθνικούς και παγκόσμιους ανταγωνισμούς μεταξύ των αθλητικών σωματείων. Στη σύγχρονη κοινωνία με τον επαγγελματισμό, την εμπορευματοποίηση, το μανάτζμεντ, την αθλητιατρική, τις νέες τεχνολογίες, τις μεγάλες οικονομικές επενδύσεις στα δημοφιλέστερα σπορ, ενισχύονται οι ανταγωνισμοί και οι ανορθολογικές μέθοδοι επέκτασης της οικονομίας της αγοράς υποσκάπτοντας τη δημοκρατική αθλητική κοινωνικότητα (Ζαιμάκης 2020, σσ 283-284).

Το παιχνίδι του σωματειακού αθλητισμού του παρελθόντος διαφέρει από το σήμερα. Τότε οι ομάδες που αγωνίζονταν αντιπροσώπευαν διαφορετικές γειτονιές, συνοικίες, πόλεις και το παιχνίδι βασιζόταν στις τοπικές δυνάμεις σε αντίθεση με το σήμερα όπου το παιχνίδι βασίζεται στην παγκόσμια αγορά μέσω της οποίας κάθε ομάδα μπορεί να αγοράσει αθλητές. Σήμερα γύρω από τα σπορ έχει διαμορφωθεί μια άλλη μορφή κοινωνικότητας που διαμορφώνονται από αθλητικούς παράγοντες και επενδυτές, αλλά και πολιτικούς οι οποίοι χαράζουν τις πολιτικές ανάπτυξης των αθλητικών σωματείων και διαμορφώνουν τους συσχετισμούς ισχύος ανάμεσά τους (Ζαιμάκης 2020, σελ.284).

Οι απόψεις του Ζίμελ δεν θα μπορούσαν να εφαρμοστούν σε ανταγωνισμούς του αθλητισμού υψηλών επιδόσεων της σύγχρονης κοινωνίας. Έχουν όμως αξία όταν μελετούμε αθλητικές πρακτικές με ζητούμενο την περιπέτεια, την απόλαυση του παιχνιδιού πέρα από σκοπιμότητες γραφειοκρατικοποιημένων και εμπορευματοποιημένων αθλημάτων (Ζαιμάκης 2020, σελ.271).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 ΑΘΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΚΑΤΑ ΚΑΙΡΟΥΣ ΑΣΧΟΛΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ

Το προφίλ των παραπάνω νησιών που εξετάζουμε έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στο αθλητικό γίγνεσθαι. Τα αθλήματα που κατά καιρούς ασχολήθηκαν οι κάτοικοι έχουν να κάνουν:

- Με την ιστορική μνήμη, και τα γεγονότα σε κάθε ιστορική περίοδο (πόλεμοι, ενετοκρατία, σεισμοί, πολίτευμα και τις δυνατότητες και τις κατευθύνσεις που υπήρχαν)
- Τη γεωμορφολογία, το ορεινό περιβάλλον, το θαλάσσιο στοιχείο, τις λιμνοθάλασσες και τα λιμνοσπήλαια
- Την κοινωνική, οικονομική, επαγγελματική κατάσταση και προσανατολισμό των κατοίκων, καθώς και την αναλογία ανδρών και γυναικών κατά διάφορες περιόδους
- Τη δημιουργία χώρων και γενικότερα υποδομών άθλησης, τις διάφορες συνεργασίες ή μη
- Την έλευση επισκεπτών και παράλληλα νέων ιδεών και
- Την ιδιοσυγκρασία και τον τοπικό εγωκεντρισμό των κατοίκων

Το άθλημα του ποδοσφαίρου στα παραπάνω νησιά, υπήρξε ανέκαθεν προσφιλές όπως σε όλη την Ελλάδα, παίζονταν από τις γειτονιές και τις αλάνες μέχρι τις επίσημες εγκαταστάσεις. Το άθλημα ήταν γνωστό από την εποχή την εποχή της Αγγλοκρατίας. Το 1923 η μεγάλη πλατεία του Αγίου Σπυρίδωνα στο Αργοστόλι μετατρέπονταν σε γήπεδο, αφού παιδιά του Σχολαρχείου που πολλές φορές παραμελούσαν τα μαθήματά τους έπαιζαν «φουτ μπολ». Με τον ίδιο τρόπο πολλές αλάνες μετατρέπονταν σε πρόχειρα γήπεδα, ενώ στην πλατεία «Maitland» ή κατά τους ντόπιους «Μέτελα», γίνονταν οι γυμναστικές επιδείξεις. Ήταν η εποχή που το ποδόσφαιρο συγκινούσε όχι μόνο αυτούς που συμμετείχαν αλλά και αυτούς που παρακολουθούσαν. Τότε γεννήθηκε ο Παγκεφαλληνιακός (Λειβαδά 1999, σελ.8). Ιδρύθηκε από Έλληνες της Μικράς Ασίας, αρχικά για καθαρά ψυχαγωγικούς λόγους, πιθανόν το Σεπτέμβριο του 1923, και ήταν το πρώτο αθλητικό σωματείο, που βγήκε από τα σύνορα του νησιού της Κεφαλονιάς και προβλήθηκε πανελλαδικά. Παρόλο

που τα μέλη του συλλόγου ήταν όλα πρόσφυγες, το όνομά του δεν το πρόδιδε αυτό (Δεμπόνος 1994, σσ386-420). Αργότερα ακολούθησαν και σχετικές υποδομές.

Η εξέλιξη της άθλησης έρχεται σε συνάρτηση με την εξέλιξη και τη σημερινή εικόνα του νησιού όπως επίσης και με τα διάφορα μέρη και με τις ασχολίες των κατοίκων. Αυτοί που ασχολούνται με την κτηνοτροφία και ασχολήθηκαν με τον αθλητισμό είναι καλοί στα δρομικά αθλήματα και το τρέξιμο. Οι γυναίκες άργησαν να ασχοληθούν με τα διάφορα αθλήματα. Η εξέλιξη έφερε υποδομές και έτσι επεκτάθηκε η άθληση.

3.2 ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ- ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ- ΑΝΤΙΠΑΛΟΤΗΤΕΣ

Με τον όρο κοινότητα εννοούμε έναν οριοθετημένο γεωγραφικό χώρο (ένα χωριό ή μια γειτονιά) και τους κατοίκους του αλλά και όσους κατάγονται και διατηρούν στενούς δεσμούς με αυτόν ή και τους θεσμούς αυτοδιοίκησής του. Ως κοινωνιολογικός όρος συναντάται για πρώτη φορά στα τέλη του 19^{ου} αιώνα από τον κοινωνιολόγο Tonnie ο οποίος τον αντιπαραθέτει με τον όρο κοινωνία που αποδίδει κατηγορίες κοινωνικού δεσμού ή κοινωνικής συσσωμάτωσης. Σύμφωνα με την κοινωνιολογία και την ανθρωπολογία, ο όρος κοινότητα προβάλλει ως φυσική και κοινωνική ομάδα, με οριοθετημένη γεωγραφική επικράτεια, με μικρό δημογραφικό μέγεθος, με ιστορία που τα μέλη της αλληλεπιδρούν και με ισχυρή κοινωνική συνοχή και αμοιβαιότητα μεταξύ των μελών της. Μεγάλο ρόλο παίζει η κουλτούρα όπου προσδιορίζεται από τις κοινές αξίες, πεποιθήσεις, κοινή ταυτότητα, πολιτισμική ομοιογένεια (Σπύρος 2017, σελ.1).

Στον αντίποδα της κοινότητας υπάρχει η κοινωνία, η οποία εμπεριέχει πολλές κοινότητες, και έχει το στοιχείο της καθολικότητας. Η κοινωνία ως κοινωνικός δεσμός θεμελιώνεται στη λογική βούληση ρύθμισης των σχέσεων με αμοιβαία επιδιωκόμενους σκοπούς, Οι σχέσεις σε επίπεδο κοινωνίας είναι τυπικές, συμβατικές, εξατομικευμένες και τμηματικές με την έννοια ότι δεν αφορούν το σύνολο της κοινωνικής ζωής των κατοίκων της. Πολλές κοινωνιολογικές και ανθρωπολογικές μελέτες έχουν γίνει και θεωρίες έχουν ειπωθεί σχετικά με το θέμα κοινότητα/ κοινωνία. Οι ανθρωπολόγοι δίνουν έμφαση στο συμβολικό περιεχόμενο της κοινότητας ως εθνογραφικά θεμελιωμένης αναλυτικής κατηγορίας, δηλαδή στα νοήματα που δίνουν τα κοινωνικά υποκείμενα στην ιδιαίτερη κουλτούρα και γλώσσα

(Σπύρος 2017, σσ 3-4). Το πολιτισμικό νόημα των κοινωνικών σχέσεων δεν είναι δεδομένο. Η κοινωνικότητα με βάση την οποία αναπτύσσονται οι κοινωνικές σχέσεις αναφέρεται σε σύμβολα και γενικότερα σε νοήματα βάσει των οποίων τα άτομα επενδύουν τον κόσμο τους. Πρόκειται για μια διαδικασία που δίνει τη δυνατότητα στα άτομα να δρουν, να συγκροτούν και να μετασχηματίζουν τα όσα τους περιβάλλουν. Έτσι οι πολιτισμικές κατηγορίες όπως η κοινωνία, η συγγένεια, το φύλο, η νεολαία, ο τόπος, βάσει των οποίων τα άτομα οργανώνουν τις σχέσεις τους δεν είναι δεδομένες και σταθερές και γίνονται ιστορικά συγκροτημένες κοινωνίες (Αβδελά 2012, σελ 4).

Σε μια κλειστή κοινωνία (όπως στην περίπτωση των δύο νησιών που εξετάζουμε) υπάρχουν διαπροσωπικές σχέσεις ενώ ο καταμερισμός έργων και γενικότερα της εργασίας υποτυπώδης. Στην ανοικτή κοινωνία οι σχέσεις είναι απρόσωπες και ρυθμίζονται μέσα από πολύπλοκο θεσμικό πλαίσιο, ο δε κοινωνικός καταμερισμός είναι προχωρημένος (Σορώκος 2016). Οι αθλητικές κοινότητες δεν αποτελούν οντότητες πολιτικής και ιδεολογικής παραγωγής, αλλά αποτελούν τον πυρήνα γύρω από τον οποίο συσπειρώνονται μέλη που βιώνουν και ενώνουν κοινές εμπειρίες ενώ οι εγκαταστάσεις των σπορ με το οποίο ασχολούνται αποτελούν έναν ενδιάμεσο χώρο μεταξύ αστικής, τοπικής και εθνικής ταυτότητας. Γίνονται βιωμένοι χώροι όπως η πατρίδα, το έθνος, η πόλη για τους αστούς και η εστία για την οικογένεια. Οι δε εγκαταστάσεις και οι ομάδες των συλλόγων λειτουργούν ως κοινότητα επικοινωνίας, κοινωνικότητας και ταυτότητας. Η συμβολική διάσταση ενδυναμώνεται όχι μόνο μέσω των αθλητικών δραστηριοτήτων αλλά και δια μέσου τελετών βράβευσης, εκδηλώσεων (εκδρομές, χοροεσπερίδες), μνήμης. Έτσι οι διάφοροι σύλλογοι συνιστούν κοινότητες συλλογικής και πολιτισμικής μνήμης και σύνδεσμος μεταξύ αθλητικής κοινότητας και ευρύτερης τοπικής κοινωνίας, εξιστορώντας το παρελθόν και ανακατασκευάζοντας το μέλλον (Παυλογιάννης 2020, σελ.43).

Κάθε κοινωνική ομάδα, συνιστά μια συλλογική ταυτότητα, που προσδιορίζει τα άτομα που ανήκουν σε αυτή τη συλλογικότητα ενώ ταυτόχρονα εισάγεται η διάκριση ανάμεσα στο «εμείς» και οι «άλλοι» (Αντωνιάδης & Νικολακάκης, 2015, σελ.321). Συχνά μεταξύ οπαδών τοπικών σωματείων υπάρχουν αντιπαλότητες για τη διεκδίκηση της τοπικής κυριαρχίας. Συνήθως στα αστικά κέντρα οι ανταγωνισμοί και οι αντιπαλότητες αφορούν τα μεγαλύτερα σωματεία της πόλης ενώ οι αθλητικές

συναντήσεις (κυρίως προς το παρόν αφορούν το δημοφιλές άθλημα του ποδοσφαίρου), εξελίσσονται σε σημαντικά αθλητικά γεγονότα. Το νόημα αυτών των αντιπαραθέσεων μπορεί να προέρχονται από βαθύτερες ιστορικές και πολιτισμικές διαφορές και να συνδέονται με τοπικούς σωβινισμούς που χαρτογραφούνται με γεωγραφικούς όρους (Ζαιμάκης 2010, σελ 17)

Χαρακτηριστικό παράδειγμα στα νησιά που εξετάζουμε αποτελεί στο Ν. Κεφαλληνίας η αντιπαλότητα τόσο σε επίπεδο κοινωνίας όσο και σε επίπεδο αθλητισμού μεταξύ δύο πόλεων του Αργοστολίου ως πρωτεύουσα του νησιού και μιας μεγάλης κωμόπολης, της πόλης του Ληξουρίου, η οποία έχει πολιτισμικές ρίζες από την εποχή της Ενετοκρατίας.

Συγκεκριμένα η «κόντρα» μεταξύ των δύο πόλεων αρχίζει με την απόφαση της Ενετοκρατίας το 1757, το Αργοστόλι να γίνει πρωτεύουσα του νησιού. Το Ληξούρι που ήταν μια πόλη σε ανάπτυξη και σχεδόν αυτονομία, ένοιωσε να «αδικείται» σε αντίθεση με το Αργοστόλι που ήταν ένας νεότερος οικισμός και βρίσκονταν σε «άθλια» κατάσταση. Οι Ενετοί όμως έκριναν ότι το Αργοστόλι διέθετε φυσικό και ασφαλές λιμάνι που βρισκόταν στο γεωμετρικό κέντρο του νησιού σε αντίθεση με το Ληξούρι που ήταν απομακρυσμένο από το υπόλοιπο νησί και μη ασφαλές.

Οι κάτοικοι του Ληξουρίου τότε διαμαρτυρήθηκαν και γραπτώς, και αφού το αίτημά τους απορρίφθηκε, ζητούσαν την οικονομική και τη διοικητική ανεξαρτητοποίησή τους. Μάλιστα από το 1800-1802 επικράτησαν βίαιες συγκρούσεις μεταξύ των δύο πόλεων, με αποτέλεσμα ο Ιωάννης Καποδίστριας μετά από παρότρυνση της Ιονίου Συγκλήτου ήλθε στην Κεφαλονιά προκειμένου να επαναφέρει την τάξη. Η κόντρα των δύο πόλεων συνεχίζεται μέχρι σήμερα (mixanitouxronou.gr, 2021) και αποτυπώνεται σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής των κατοίκων. Σε αθλητικό επίπεδο η «κόντρα» μεταφέρεται κυρίως σε ποδοσφαιρικούς αγώνες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 ΣΩΜΑΤΕΙΑ-ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Η νέα κοινωνικότητα σε σχέση με τον πολιτικό φιλελευθερισμό στην ανερχόμενη ελληνική αστική κοινωνία είναι τα στοιχεία που βάσει αυτών δημιουργούνται οι κατάλληλες πολιτισμικές και κοινωνικές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη των σωματείων. Το νομικό πλαίσιο είναι αυτό που θα καθορίζει την ίδρυση και τη λειτουργία των σωματείων και αποτυπώνει τη σχέση κεντρικής εξουσίας και τη στάση του κράτους αυτών. Εξορθολογίζοντας και τυποποιώντας τις ανθρώπινες σχέσεις μέσω των καταστατικών, διαφαίνονται οι προϋποθέσεις ένταξης σε κάποιο σωματείο ως μέλος και επιμέρους στοιχεία όπως εγγραφή, συνδρομή δομώντας με τον τρόπο αυτό την κοινωνική ταυτότητα του ατόμου και εντάσσοντάς το σε ένα σύνολο ατόμων με τα ίδια ενδιαφέροντα. Στην Ελλάδα, όσον αφορά τα σωματεία, η κεντρική εξουσία επηρεασμένη από τα κράτη της Δ. Ευρώπης ακολουθεί το σχήμα των τριών φάσεων: της απαγόρευσης, της ανοχής και της αναγνώρισης ενώ από νομικής πλευράς υπάρχει μετάβαση από το ποινικό στο αστικό και τέλος στο συνταγματικό δίκαιο (Κουλούρη 1997, σσ 158-159).

Στις μέρες μας αθλητικό σωματείο (Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού | Δικτυακός Τόπος Διαβουλεύσεων, 2014 άρθρο 29) θεωρείται η ένωση φυσικών προσώπων το οποίο λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 78 του Αστικού Κώδικα. Δεν επιδιώκει απόκτηση κέρδους και άνωτερος σκοπός του είναι να καλλιεργεί συστηματικά και να αναπτύσσει τις δυνατότητες των αθλητών του, να αναπτύσσει και να προάγει τα αθλήματα, να παρέχει ποιότητα εκγύμνασης, πρόληψη, βελτίωση ποιότητας ζωής και υγείας των αθλητών του και των μελών του και να προάγει το αθλητικό ιδεώδες και το φίλαθλο πνεύμα. Το αθλητικό σωματείο συνιστά την πρωτοβάθμια αθλητική οργάνωση στον ερασιτεχνικό αθλητισμό, ενώ παράλληλα σύμφωνα με το καταστατικό του μπορεί να ασκεί και άλλες δραστηριότητες με την προϋπόθεση να μην αναιρείται ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας του (opengov.gr. 2014)

Αθλητική Ένωση (άρθρο 37) είναι η μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα τοπική οργάνωση αθλητικών σωματείων που μέσα σε αυτές καλλιεργείται το ίδιο ή κλάδος του ιδίου αθλήματος που ιδρύεται και λειτουργεί ως σωματείο σύμφωνα με τις

διατάξεις των άρθρων 78 επ. του Αστικού Κώδικα και του παρόντος νόμου με κύριο σκοπό να αναπτύξει το άθλημα εντός γεωγραφικών ορίων στα οποία λειτουργεί. Είναι τοπικό όργανο της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας και με την οποία συνδιοργανώνει και συνεπικουρεί στο να οργανωθούν και διεξαχθούν οι αθλητικές της δραστηριότητες. Περιλαμβάνει αθλητικά σωματεία που εδρεύουν σε μία ή περισσότερες περιφερειακές ενότητες, πάντα σύμφωνα με όσα ορίζονται στο καταστατικό της και στο καταστατικό της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας. Σε κάθε περιφερειακή ενότητα λειτουργεί μόνο μία αθλητική ένωση για κάθε άθλημα. Στην περίπτωση που σε κάποια περιφερειακή ενότητα δεν υπάρχει αθλητική ένωση και θεωρείται απαραίτητη από την οικεία αθλητική ομοσπονδία προκειμένου να διεξαχθούν αθλητικές δραστηριότητες σε τοπικό επίπεδο, τότε μπορεί να αποφασίσει τη σύσταση και λειτουργία τοπικής επιτροπής με μέλη που εκλέγονται από εκπροσώπους οικείων αθλητικών σωματείων του ιδίου αθλήματος (οpengov.gr. 2014).

Το 1999 ψηφίζεται ο Ν. 2725/1999 (ΦΕΚ Α 121/17-06-1999) Ερασιτεχνικός και επαγγελματικός αθλητισμός και άλλες διατάξεις, που ισχύει ως σήμερα. Ο νόμος αυτός αναφέρεται στα αθλητικά σωματεία και συνδέσμους ιδιαίτερα των οπαδών και δέχεται διαρκείς τροποποιήσεις. Με το νόμο αυτό καθίσταται τυπική διάκριση των αθλητών σε επαγγελματίες (άρθρα 59-140) και ερασιτέχνες (άρθρα 1-58) (Ζαγκλής 2005, σελ. 1318).

Ο παραπάνω νόμος ακολουθεί τις αλλαγές στην κοινωνία και πως αυτές επιδρούν στα σπορ και ιδιαίτερα στο άθλημα του ποδοσφαίρου, που κατά τη δεκαετία του 1970 κάνουν την εμφάνισή τους πυρήνες οπαδών, οι οποίοι μετέπειτα οργανώθηκαν σε συνδέσμους φιλάθλων και σε θύρες γηπέδων και λειτουργούσαν ως ένωση φυσικών προσώπων, που με νόμιμο τρόπο απέβλεπε στην υποστήριξη και ενίσχυση του αθλητικού σωματείου ή της αθλητικής ανώνυμης εταιρείας (Σπύρος 2017, σσ. 1-3).

Με υπουργική απόφαση ή Προεδρικό Διάταγμα καθορίζεται το πρωτάθλημα ως επαγγελματικό. Με την έκδοση αυτής της απόφασης ή του διατάγματος δίνεται η δυνατότητα στα αθλητικά σωματεία να ιδρύσουν Τμήματα Αμειβομένων Αθλητών (ΤΑΑ) ως ιδιαίτερα τμήματά τους με διαχειριστική και οικονομική αυτοτέλεια όχι όμως με ξέχωρη νομική προσωπικότητα. (Βενιζέλος-Δωρής 1993, σελ. 303)

Στο Ν. 2725/1999 (Α' 121), το άρθρο 41Ι, αφορά στη σύσταση Ψηφιακού Μητρώου Μελών Λεσχών Φιλάθλων ή αλλιώς Μητρώο, το οποίο στην ουσία είναι ψηφιακή πλατφόρμα και προσβάσιμο μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΠ). Σε αυτό καταχωρούνται τα μέλη των λεσχών φιλάθλων των αθλητικών σωματείων, Τμήματα Αμειβόμενων Αθλητών (Τ.Α.Α.) ή Ανώνυμων Αθλητικών Εταιριών (Α.Α.Ε.) και των νομίμων παραρτημάτων τους, κατόπιν αίτησης τους στην πλατφόρμα. Με κοινή απόφαση του αρμόδιου Υπουργού για τον αθλητισμό και του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ρυθμίζονται οι όροι σύστασης και λειτουργίας του Μητρώου, τα δικαιολογητικά που κρίνονται απαραίτητα, και τα στοιχεία που πρέπει να καταχωρούνται για την εγγραφή στο μητρώο, η διαδικασία καθώς και οι προϋποθέσεις καταχώρισής τους, η διαδικασία αυθεντικοποίησης των χρηστών, τυχόν διαλειτουργικότητες, μέτρα για την ασφάλεια επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και κάθε λεπτομερειακό και τεχνικό θέμα για την εφαρμογή του (e-nomothesia.gr, 2022).

Πρόσφατα με το νόμο 4831/2021, ΦΕΚ Α', 170/23-9-2021 ο οποίος τροποποίησε τον προαναφερόμενο νόμο, ρυθμίζονται θέματα ανάρμοστης συμπεριφοράς αθλητών, παράλειψης συμμετοχής αθλητή σε διοργανώσεις, ποινές, μέτρα πρόληψης εντός και εκτός αγωνιστικού χώρου κλπ.(esake.gr, 2022).

4.1.1 ΕΠΙΣΗΜΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΒΑΣΕΙ ΜΗΤΡΩΟΥ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ ΚΑΙ ΙΘΑΚΗΣ

Τα Αθλητικό Μητρώο Αθλητικών φορέων τίθεται για πρώτη φορά σε λειτουργία από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού βάσει του ν. 4373/2016, προκειμένου να καταγραφεί επίσημα το σύνολο των Αθλητικών ερασιτεχνικών σωματείων που διαθέτουν αθλητική αναγνώριση (gga.gov.gr/mitroo,2022)

Στο νησί της Κεφαλονιάς σήμερα δρουν τα κάτωθι ερασιτεχνικά σωματεία σύμφωνα με τη Γ.Γ. Αθλητισμού (gga.gov.gr, 2022). Πρέπει να επισημάνουμε ότι τα σωματεία αυτά αρχικά όπως διαπιστώσαμε από την αναζήτησή μας στο Τμήμα

Περιφέρειας Κεφαλληνίας, περιλαμβάνουν πολλά αθλήματα κατά την ίδρυσή τους και τη σύνταξη του καταστατικού τους, όμως δεν λειτούργησαν παρά μόνο στα αθλήματα που περιγράφουμε παρακάτω. Επίσης υπάρχουν πλήθος σωματείων διαφόρων αθλημάτων που δεν είναι καταχωρημένα ακόμα στο επίσημο μητρώο όμως δρουν στο νησί με μεγάλη επιτυχία και πολλούς αθλητές.

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

1. Αθλητική Ένωση Κράνης (ΑΕΚ).

Εικ.8

Ιδρύθηκε το 1989 ως Αθλητική Ένωση Κεφαλονιάς και το 2019 μετονομάστηκε σε Αθλητική Ένωση Κράνης με έδρα το Αργοστόλι. Αγωνίζεται στο Δημοτικό γήπεδο Αργοστολίου και ανήκει στην Α΄ Τοπική κατηγορία. Έχει κατακτήσει τοπικά πρωταθλήματα το 2012-2013, 2013-2014, 2014-2015. Τα χρώματα που αγωνίζεται είναι το κίτρινο και το μαύρο. Διαθέτει ακαδημίες.

2. Αθλητικός Όμιλος Διλινάτα.

Εικ, 9

Ιδρύθηκε το 1990 στα Διλινάτα και αγωνίζεται στην Α΄ Τοπική Κατηγορία. Κάτοχος πρωταθλήματος την περίοδο 2011-2012 και κυπέλλου την περίοδο 2014-2015. Έδρα του είναι το χωριό Διλινάτα ενώ αγωνίζεται προσωρινά στο γήπεδο Αργοστολίου, μέχρι να αποπερατωθεί το γήπεδο που κατασκευάζεται στην έδρα του. Διαθέτει ακαδημίες ποδοσφαίρου για μικρές ηλικίες. Τα χρώματα που αγωνίζεται είναι κόκκινο-μαύρο και πράσινο.

3. Αθλητικός Όμιλος Πρόννοι.

Εικ. 10

Ιδρύθηκε το 2000 στο χωριό Σκάλα, και αγωνίζεται στο δημοτικό γήπεδο Σκάλας. Κάτοχος πρωταθλήματος περιόδου 2018-2019. Τα χρώματα που αγωνίζεται είναι το κίτρινο και το πράσινο. Διαθέτει ομάδες μικρότερων ηλικιών.

4. Αθλητικό Ποδοσφαιρικό Σωματείο Εθνοφρουρός

Ιδρύθηκε το 2016 και έχει έδρα του το Αργοστόλι. Αγωνίζεται στο δημοτικό γήπεδο Αργοστολίου. Το χρώμα της ομάδος είναι το μαύρο.

Εικ. 11

5. Αθλητικός Όμιλος Εικοσιμίας.

Εικ, 12

Ιδρύθηκε το 1993 στα Βλαχάτα Κεφαλληνίας, και αγωνίζεται στο δημοτικό γήπεδο Κεραμειών. Έχει κατακτήσει τρία πρωταθλήματα (2010-2011, 2015-2016 και 2017-2018), και ένα κύπελλο το 2011-2012. Αγωνίζεται με τα χρώματα μπλε-άσπρο. Διαθέτει ακαδημίες για μικρότερες ηλικίες.

6. Παλληξουριακός Αθλητικός Όμιλος.

Εικ.13

Είναι το ιστορικότερο σωματείο της πόλης του Ληξουρίου με έτος ίδρυσης το 1950, και αγωνίζεται στο δημοτικό γήπεδο «Άγιος Αντώνιος» στο Ληξούρι. Κάτοχος 10 (δέκα) πρωταθλημάτων (1986, 1990, 1994, 1997, 1999, 2001, 2004, 2017, 2020, 2022) και 6 (έξι) κυπέλλων Κεφαλληνίας και Ιθάκης. Την περίοδο 2019-2020 κατέκτησε το τοπικό πρωτάθλημα ενώ ανέβηκε στην Γ' Εθνική κατηγορία την περίοδο 2020-2021. Αγωνίζεται με τα χρώματα κόκκινο και λευκό. Διαθέτει ακαδημίες για όλες τις ηλικίες.

7. Αθλητικός Όμιλος Κεφαλληνίας Ιθάκης (Α.Ο.Κ.Ι.)

Εικ.14

Ιδρύθηκε το 1975 και έχει έδρα το Αργοστόλι. Αγωνίζεται στο δημοτικό γήπεδο Αργοστολίου. Κάτοχος τοπικού πρωταθλήματος την περίοδο 2000-2001 και 2001-2002. Επίσης κάτοχος έξι κυπέλλων 1992,1999,2000,2003,2005 και 2014. Τα χρώματα που αγωνίζεται είναι το μαύρο και το άσπρο.

8. Αθλητικός και Ποδοσφαιρικός Σύλλογος Πυλλαριακός.

Εικ. 15

Ιδρύθηκε το 1980 και έδρα του είναι τα Μακρυώτικα Πυλλάρου. Αγωνίζεται στο δημοτικό γήπεδο της έδρας του. Τα χρώματα του είναι το μπλε, το κόκκινο και κόκκινο-μπλέ. Διαθέτει ακαδημίες ποδοσφαίρου για μικρότερες ηλικίες.

9. Ποδοσφαιρικός Αθλητικός Όμιλος Εύγερος.

Εικ. 16

Ιδρύθηκε το 1980, με έδρα τα Φαρακλάτα Κεφαλονιάς. Αγωνίζεται στο δημοτικό γήπεδο Αργοστολίου. Κάτοχος τοπικού πρωταθλήματος στις περιόδους 1990-1991 και 1997-1998 και κυπέλλου κατά τις περιόδους 1995 και 1996. Τα χρώματα που αγωνίζεται είναι πορτοκαλί-μαύρο. Διαθέτει ακαδημίες για μικρότερες ηλικίες.

10. Αθλητικός Όμιλος Ερύσσου.

Εικ. 17

Ιδρύθηκε το 1996 και έδρα της είναι τα Μεσοβούνια Ερύσσου. Αγωνίζεται στο τοπικό δημοτικό γήπεδο. Τα χρώματα της είναι το μπλε-άσπρο.

11. Αθλητικός Όμιλος Αστέρης Ληξουρίου

Εικ. 18

Μαζαράκη Μαρίνα: Αθλητική Δραστηριότητα και Κοινωνία στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης

Ιδρύθηκε το 1978 στο Ληξούρι, και αγωνίζεται στο δημοτικό γήπεδο «Άγιος Αντώνιος».. Κάτοχος τοπικού πρωταθλήματος το 1996 και κυπέλλου το 1997. Τα χρώματα που αγωνίζεται είναι το πράσινο. Διαθέτει ακαδημίες.

12. Ποδοσφαιρικός Αθλητικός Όμιλος ΠΑΟ Κεφαλονιάς

Εικ.19

Ιδρύθηκε το έτος 2014 στο Αργοστόλι και αγωνίζεται στο δημοτικό γήπεδο Αργοστολίου. Διαθέτει ποδοσφαιρικές ακαδημίες. Συνεργάζεται με το δίκτυο ποδοσφαιρικών σχολών της ΠΑΕ ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΚΟΣ. Τελευταία δημιούργησε ποδοσφαιρική γυναικεία ομάδα (paokefalonias).

13. Αθλητικός Όμιλος Σάμης

Εικ. 20

Ιδρύθηκε το 1983 και έχει έδρα τη Σάμη, Αγωνίζεται στο δημοτικό στάδιο Καραβόμυλου. Κάτοχος τοπικού κυπέλλου το 2017. Τα χρώματα της ομάδας είναι το μπλε και το άσπρο. Διαθέτει ακαδημίες μικρότερων ηλικιών.

14. Αθλητικός Όμιλος Ηρακλής Πρόννων

Εικ.21

Ιδρύθηκε το 1983 και έδρα του είναι τα Τζανάτα στην περιοχή Πρόννων. Αγωνίζεται στο δημοτικό στάδιο Τζανάτων. Διαθέτει ακαδημίες μικρότερων ηλικιών και τα χρώματα του είναι το μπλε και το πορτοκαλί.

ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗ

1. Ακαδημία Κεφαλονιάς .

Εικ. 22

Ιδρύθηκε το 2019 στο Αργοστόλι. Διαθέτει ακαδημίες καλαθοσφαίρισης.

2. Αθλητικός Σύλλογος «Κεφαλονιά»

Εικ. 23

Ιδρύθηκε το 2001 στο Αργοστόλι μετά από συγχώνευσή του με το τμήμα καλαθοσφαίρισης του Κεφαλληνιακού. Α.Ο. Αγωνίζεται στο Κλειστό Γυμναστήριο Αργοστολίου «Αντώνης Τρίτσης». Την περίοδο 2006-2007 κατέκτησε το τοπικό πρωτάθλημα στην Α΄ κατηγορία ανδρών της ΕΣΚΑΗ (Ενωσης Σωματείων Καλαθοσφαίρισης Αχαΐας- Ηλείας). Την περίοδο 2007-2008 μετά από 15 νίκες και 11 ήττες στο Πρωτάθλημα του Α΄ Ομίλου Νότου, κατέλαβε την 7^η θέση ενώ την περίοδο 2008-2009 με 17 νίκες και 9 ήττες κατέλαβε την 5^η θέση. Στο τέλος της περιόδου ανέστειλε προσωρινά τη λειτουργία του ανδρικού τμήματος και στράφηκε στα τοπικά πρωταθλήματα. Την περίοδο 2010-2011 έλαβε μέρος στ Πρωτάθλημα της Β΄ κατηγορίας Ε.Σ.ΚΑ.Η. και κατάφερε να μπει στη φάση των play-off ανόδου χωρίς ιδιαίτερες διακρίσεις. Την περίοδο 2011-2012 κατέλαβε την 6^η θέση στον βαθμολογικό πίνακα του ομίλου του. Την περίοδο 2013-2014 μετά από 16 νίκες, η ομάδα έλαβε το δικαίωμα ανόδου στην Α2 κατηγορία, ενώ την περίοδο 2014-2015 κατέκτησε το Πρωτάθλημα και ανέβηκε στην Α1 κατηγορία (kefalonianews.gr). Ο Σύλλογος διαθέτει γυναικεία ομάδα και τμήματα για όλες τις ηλικίες.

Ναυταθλητικός Εκπολιτιστικός Όμιλος Ληξουρίου (Ν.Ε.Ο.Λ.).

Εικ. 24

Ιδρύθηκε το 1991 στο Ληξούρι, και από το 1998 λειτουργήσε και ομάδα καλαθοσφαίρισης. Αγωνίζεται στο Κλειστό Γυμναστήριο Ληξουρίου. Διαθέτει ακαδημίες για μικρότερες ηλικίες για αγόρια και κορίτσια. Ο σύλλογος εστιάζει στην άθληση των νέων ενώ το καταστατικό του προβλέπει δραστηριοποίηση και σε άλλα αθλήματα όπως ποδόσφαιρο, βόλεϊ, ακόμα και η ιππασία που παραμένουν ανενεργά λόγω ελλιπής συμμετοχής των κατοίκων σε αυτές τις δραστηριότητες.

ΣΚΟΠΟΒΟΛΗ

Εικ.25

Αθλητικός Σκοπευτικός Όμιλος Κεφαλληνίας. Ιδρύθηκε τον Ιανουάριο του 2021 στο χωριό Πύλαρος Ερύσσου, και διαθέτει το πρώτο σκοπευτήριο που ιδρύθηκε στο νησί. Μέχρι τώρα ο Όμιλος έχει λάβει μέρος σε σκοπευτικούς

αγώνες ενώ μέλος του συλλόγου έχει λάβει την τρίτη θέση σε διασυλλογικούς αγώνες που έγιναν στην Πάτρα.

ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗ

Εικ. 26

Αθλητικός Σύλλογος Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης Κεφαλονιάς (Α.Σ.Ε.Α.) Ιδρύθηκε το 2019 στο Αργοστόλι. Η ομάδα συμμετέχει στον πρώτο όμιλο του Α΄ Τοπικού πρωταθλήματος Δυτικής Ελλάδας (inkefalonias.gr). Το άθλημα διευρύνεται συνεχώς με αποτέλεσμα (την ώρα που γράφουμε) να διοργανώνεται στο νησί της Κεφαλονιάς το 1^ο Διεθνές Οπεν Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης ΑΜΕΑ. Εικοσιεννέα ομάδες από αντίστοιχες χώρες από όλον τον κόσμο ανάμεσά τους αθλητές και αθλήτριες από Ιαπωνία και Ινδονησία (kefaloniapress.gr). Πρόσφατα στο κλειστό Γυμναστήριο «Αντώνης Τρίτσης» στο Αργοστόλι, υλοποιήθηκε αθλητική δραστηριότητα στο άθλημα με τη χρήση τεχνολογίας εικονικής πραγματικότητας (virtual reality) δίνοντας την ευκαιρία σε άτομα με αναπηρίες να συμμετέχουν χωρίς να βρίσκονται σε αθλητικό περιβάλλον παρέχοντάς έτσι ασφάλεια σε αυτές ομάδες. Η προσπάθεια αυτή δίνει την δυνατότητα μύησης και εφαρμογής και σε άλλα αθλήματα (inkefalonias.gr).

ΣΤΙΒΟΣ-ΚΛΑΣΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Γυμναστική Εταιρεία Κεφαλληνίας.

Εικ. 32

Αθλητικό σωματείο που δραστηριοποιείται αποκλειστικά με το άθλημα του στίβου, και ιδρύθηκε το 1987. Από την ίδρυσή της είναι μέλος της Ελληνικής Ομοσπονδίας Στίβου και του ΣΕΓΑΣ. Έδρα της είναι το δημοτικό στάδιο Αργοστολίου «Ανδρέας Βεργωτής». Από το 2005 δημιουργήσε ακαδημίες και για μικρότερες ηλικίες. Από το 2015 στο στάδιο αυτό διοργανώνονται οι αγώνες στίβου «Βεργώτεια», ενώ το 2017 δημιούργησε τμήματα και στην πόλη του Ληξουρίου. Τα «Βεργώτεια», αποτελούν τη μοναδική διεθνής συνάντηση στίβου που πραγματοποιείται στα Ιόνια Νησιά Συνδιοργανώνονται από την Περιφερειακή Ενώτητα Κεφαλληνίας, το Δήμο Αργοστολίου, την Περιφερειακή Ένωση Δήμων Ιονίων Νήσων και το ίδρυμα Γ. και Μ. Βεργωτή, υπό την αιγίδα του Υφυπουργείου Αθλητισμού και του ΣΕΓΑΣ (gekefallinias.g).

Από το Μάιο του 2023 η διεθνής πλέον συνάντηση «Βεργώτεια» εντάχθηκε στη σειρά Continental Tour Europe της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Στίβου (World Athletics), αναβαθμίστηκε δύο κατηγορίες ύστερα από αίτημα της Γυμναστικής Εταιρείας Κεφαλληνίας (ΓΕΚ) με τη σύμφωνη γνώμη του ΣΕΓΑΣ. Αυτό σημαίνει ότι οι αθλητές που συμμετέχουν στη διοργάνωση μπορούν να πάρουν περισσότερους βαθμούς και να ανέβουν στην παγκόσμια κατάταξη (Ranking), διεκδικώντας την πρόκριση σε μεγάλες διοργανώσεις όπως Ολυμπιακούς Αγώνες, Πανευρωπαϊκά και Παγκόσμια Πρωταθλήματα (kefaloniapress.gr).

ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗ

Κεφαλληνιακός Όμιλος Αντισφαίρισης.

Εικ. 33

Ο ΚΟΑ δραστηριοποιείται από το 1979 και είναι επίσημο μέλος της ΕΦΟΑ (Ελληνική Φύλαθλη Ομοσπονδία Αντισφαίρισης). Συμμετέχει στη διοργάνωση αγώνων με διεθνή, πανελλαδικά και ενωσιακά πρωταθλήματα. Οργανώνει το Ενωσιακό Δυτικής Ελλάδος, το πανελλήνιο ανδρών «Kefalonia open» βαθμολογούμενο υπό την αιγίδα της ΕΦΟΑ, πανελλήνιο βετεράνων κλπ. Οι αγώνες του αθλήματος διεξάγονται στο Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο Αργοστολίου «Ανδρέας Βεργωτής» που διαθέτει πέντε γήπεδα τένις με αποδυτήρια και γραμματεία (kefoa.gr). Τα τελευταία χρόνια γίνεται προσπάθεια να έλθει στο νησί πανελλήνιο πρωτάθλημα τένις ΑμεΑ (με αναπηρικό καροτσάκι).

ΡΥΘΜΙΚΗ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ-ΤΡΑΜΠΟΛΙΝΟ

Αθλητικός Γυμναστικός Σύλλογος Επτανήσων.

Εικ. 34

Δημιουργήθηκε το 1988. Τότε ξεκίνησε το Α΄ Διεθνές Φεστιβάλ «Γυμναστική για όλους» στην Κεφαλονιά και το Α΄ φεστιβάλ της μορφής αυτής στην Ελλάδα που εδραιώθηκε ως ετήσιος θεσμός με μεγάλη επιτυχία. Σήμερα έχει καθιερωθεί σε παγκόσμιο επίπεδο ως ένα από τα μεγαλύτερα Φεστιβάλ μαζικού αθλητισμού, που

Μαζαράκη Μαρίνα: Αθλητική Δραστηριότητα και Κοινωνία στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης

συνδιοργανώνεται με τοπικούς φορείς δηλαδή Δήμο και Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας. Από το 2014 μετονομάστηκε σε φεστιβάλ Ολυμπιονίκη Άννας Πολλάτου που έφυγε πρόωρα από τη ζωή (kefalonias-gymfestival.gr).

ΚΟΛΥΜΒΗΣΗ-ΚΩΠΗΛΑΣΙΑ-ΥΔΑΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗ-ΙΣΤΙΟΠΛΟΙΑ-ΚΑΝΟΕ-ΚΑΓΙΑΚ, ΟΡΘΙΟ ΚΑΝΟΕ- ΚΑΝΟΕ ΣΑΝΙΔΑΣ-ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗ

Ναυτικός Όμιλος Αργοστολίου.

Εικ. 35

Αρχικά το 1957 δημιουργείται το τμήμα κολύμβησης σε όλες τις κατηγορίες και η υδατοσφαίριση. Το 1983 παλαιοί αθλητές αναλαμβάνουν το σύλλογο με αποτέλεσμα να αναπτυχθούν όλα τα υπόλοιπα τμήματα όλων των ηλικιών, σε ιδιόκτητες εγκαταστάσεις και ιδιόκτητο ιστιοπλοϊκό σκάφος ανοιχτής θαλάσσης (noarg.gr). Από το 1991-1999, τα μέλη- αθλητές, καταλαμβάνουν την πρώτη θέση σε όλους τους ομίλους θαλάσσης Πανελληνίως και σε όλες τις κατηγορίες κολύμβησης, με αποτέλεσμα τη διεκδίκηση και εν τέλει την κατασκευή κολυμβητηρίου Ολυμπιακών προδιαγραφών στο Αργοστόλι. Το συγκρότημα του ανοιχτού κολυμβητηρίου περιλαμβάνει κολυμβητική δεξαμενή ανοιχτού χώρου και ολυμπιακών διαστάσεων, κολυμβητική δεξαμενή ανοιχτού χώρου επίσης για εκμάθηση, αποδυτήρια, αίθουσα γυμναστικής, αποδυτήρια, ιατρείο, αποθήκες κλπ. Οι εγκαταστάσεις μελετήθηκαν με οδηγίες από την τεχνική υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού (Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού), και υπάρχει πρόβλεψη για την προστασία από κεραυνούς με τοποθέτηση αλεξικέραυνου.

Το 2009, η ομάδα υδατοσφαίρισης ανακηρύχθηκε Πρωταθλήτρια στην Γ' κατηγορία, το 2010 η ομάδα ανέβηκε στην Α2 Εθνική κατηγορία, το 2011 η ομάδα υδατοσφαίρισης ανακηρύχθηκε δεύτερη Πρωταθλήτρια Εθνικής Κατηγορίας και το 2012, το ανδρικό τμήμα υδατοσφαίρισης ήλθε στην πρώτη θέση στο Πρωτάθλημα Υδατοσφαίρισης Α2 Εθνικής Κατηγορίας Ανδρών. Τα παιδιά και οι έφηβοι του ομίλου συμμετέχουν στο Πρωτάθλημα ΜΙΝΙ Παίδων - Παίδων και Εφήβων.

Όσον αφορά στην ιστιοπλοΐα ο όμιλος διαθέτει 25 σκάφη τύπου Optimist και 10 σκάφη τύπου Laser, ενώ τα τελευταία χρόνια συμμετέχει σε Πανελλήνια Πρωταθλήματα ιστιοπλοΐας κατηγορίας OPTIMIST και LASER rd1 και 4,7. Ο Όμιλος διαθέτει σχολή ιστιοπλοΐας ανοιχτής θάλασσας με λειτουργία από Οκτώβριο έως και Μάιο και στο πρόγραμμά της περιλαμβάνονται μαθήματα Ναυτιλίας, Διεθνών κανονισμών, Αγκυροβόλεια, Μετεωρολογία και χρήση ιστίων, από καθηγητές πλοιάρχους της Σχολής Εμπορικού Ναυτικού που λειτουργεί στο Αργοστόλι, αλλά και αξιωματικούς του Λιμενικού καθώς και αθλητές. Η Ιστιοπλοΐα εκτελείται στο λιμάνι του Αργοστολίου που είναι κατάλληλο για το άθλημα αυτό.

Το τμήμα κωπηλασίας που περιλαμβάνει λέμβους τύπου skif και δικόπου, έχει πολλές συμμετοχές και νίκες σε Πανελλήνια Πρωταθλήματα Κωπηλασίας, με αποτέλεσμα πολλοί αθλητές (άνδρες και γυναίκες) να εισέρχονται στην εθνική ομάδα. Το άθλημα εκτελείται στη λιμνοθάλασσα του Κουτάβου αλλά και στον κόλπο του Αργοστολίου, που θεωρούνται κατάλληλοι χώροι σύμφωνα με την άποψη της Κωπηλατικής Ομοσπονδίας.

Το 2001 ιδρύεται το τμήμα KANOE- KΑΓΙΑΚ και με αθλητές που είναι πανελληνιονίκες. Τα σκάφη είναι μονά, διπλά και τετραπλά. Το άθλημα συμμετέχει σε Ελληνικά και Πανευρωπαϊκά Πρωταθλήματα με μεγάλες διακρίσεις. Από το 2007, στην Αθήνα λειτουργεί παράρτημα Τμήματος Τεχνικής Κολύμβησης το οποίο μάλιστα το 2008 κατέλαβε την 1^η Παγκόσμια θέση στην Κολομβία αλλά και μεγάλες διακρίσεις σε Πανελλήνια Πρωταθλήματα.

Ο Όμιλος αποτελεί μέλος της Ελληνικής Ιστιοπλοϊκής Ομοσπονδίας (Ε.Ι.Ο.), της Κολυμβητικής Ομοσπονδίας Ελλάδος (Κ.Ο.Ε.), της Ελληνικής Κωπηλατικής

Μαζαράκη Μαρίνα: Αθλητική Δραστηριότητα και Κοινωνία στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης

Ομοσπονδίας Φιλάθλων Ναυτικών Σωματείων (ΕΚΟΦΝΣ) και της Ελληνικής Ομοσπονδίας Κανόε-Καγιάκ (Ε.Ο.Κ-Κ).

ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗ- ΚΟΛΥΜΒΗΣΗ

Αθλητικός Όμιλος Ποσειδώνας Ληξουρίου.

Εδρεύει στην πόλη του Ληξουρίου. Το 2019 κατάκτησε την πρώτη θέση στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Προαγωνιστικών κατηγοριών και την 8^η θέση σε πανελλήνιο επίπεδο.

ΔΥΝΑΜΙΚΑ ΑΘΛΗΜΑΤΑ (ΑΡΣΗ ΒΑΡΩΝ)

Αθλητικός Πολιτιστικός Εκπαιδευτικός Σύλλογος Δυναμικών Αθλημάτων Σβορώνων ο Κέφαλος

Εικ. 36

Ιδρύθηκε το 1996 με έδρα το Αργοστόλι και αποκλειστικό άθλημα την άρση βαρών. Με την καθοδήγηση του συλλόγου έχουν πραγματοποιηθεί στην Κεφαλονιά τα παρακάτω πρωταθλημάτων:

1996 Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας

2000: Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Διαχρονικών Αρσιβαριστών και το

2001 και 2008 το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Διαχρονικών Αρσιβαριστών (weightlifting.gr).

BEACH SOCCER

Μαζαράκη Μαρίνα: Αθλητική Δραστηριότητα και Κοινωνία στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης

Beach soccer: Αθλητικός Όμιλος Κεφαλληνία (ποδόσφαιρο Άμμου).

Εικ. 37

Η συμμετοχή της Κεφαλονιάς στο παραπάνω άθλημα υπήρξε καθοριστική αφού από το 2011 αποφασίστηκε σε επίπεδο FIFA- BSWW η υπαγωγή του αθλήματος στις εθνικές ομοσπονδίες. Ο τότε πρόεδρος της ΕΠΣΚΙ και νυν πρόεδρος της Ένωσης Ποδοσφαιρικών Σωματείων Άμμου και Δρόμου, ανέλαβε τη μετάβαση του αθλήματος στην ΕΠΟ. Το 2012 δημιουργείται η ομάδα Α.Ο. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ η οποία έχει κατακτήσει τέσσερις φορές το πανελλήνιο πρωτάθλημα που διοργανώνεται από την ΕΠΟ και μετέχει σε όλες τις ευρωπαϊκές διοργανώσεις. Ο Όμιλος διαθέτει και γυναικεία ομάδα η οποία το 2016 κατέκτησε το Α΄ Πανελλήνιο Πρωτάθλημα (el.wikipedia.org).

Στο νησί της Ιθάκης στο ποδόσφαιρο δραστηριοποιούνται οι:

Αθλητικός Όμιλος Πρόοδος Ιθάκης

Εικ. 38

Η Πρόοδος, ιδρύθηκε το 1950 στο Βαθύ της Ιθάκης ως σύλλογος ποικίλων δράσεων όμως από το 1957 λειτουργεί ως αθλητικό σωματείο. Αγωνίζεται στο δημοτικό γήπεδο Ιθάκης. Ο όμιλος διαθέτει επίσης τμήματα ιστιοπλοΐας, στίβου και γυναικείου βόλεϊ. Κάτοχος στο ποδόσφαιρο, κυπέλλου Κεφαλληνίας και Ιθάκης το έτος 1981. Τα χρώματα που αγωνίζεται είναι το κόκκινο- μαύρο και άσπρο. Διαθέτει αθλητικές ακαδημίες.

Ποδοσφαιρικός Αθλητικός Όμιλος Οδυσσεύς Ιθάκης

Εικ. 39

Ιδρύθηκε το 1980 στο Σταυρό Ιθάκης και αγωνίζεται στο δημοτικό γήπεδο Σταυρού Ιθάκης. Τα χρώματα που αγωνίζεται είναι το κίτρινο και κίτρινο-μαύρο. Διαθέτει ακαδημίες.

Κατά την αναζήτησή μας στο Τμήμα της Περιφέρειας Κεφαλληνίας βρήκαμε πλήθος σωματείων, τα περισσότερα από τα οποία παραμένουν ανενεργά. Αυτό που διαπιστώνουμε είναι ότι όπως συμβαίνει σχεδόν σε όλα τα μέρη της Ελλάδας πρωταγωνιστής είναι το ποδόσφαιρο. Συγκεκριμένα τα παρακάτω σωματεία στο παρελθόν είχαν δραστηριοποιηθεί σε διάφορα αθλήματα, και στην πορεία παραμένουν ενεργά μερικά από αυτά ενώ άλλα έχουν καταργηθεί. Επίσης υπάρχουν σωματεία που δεν πρόλαβαν να επικαιροποιήσουν τα στοιχεία τους στο χρόνο που δίνονταν από το Νόμο και βρίσκονται στη διαδικασία ένταξης.:

(Ανενεργοί σύλλογοι- Μη επικαιροποιημένα στοιχεία)

Μαζαράκη Μαρίνα: Αθλητική Δραστηριότητα και Κοινωνία στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης

Αθλητικός Όμιλος Ανωγής. Ανενεργός σύλλογος που δραστηριοποιούνταν στο ποδόσφαιρο, με έδρα την Αγία Θέκλη στο Ληξούρι. Έτος ίδρυσης 1995. Κάτοχος τοπικού πρωταθλήματος (2006)

Κέφαλος Αθλητικός Όμιλος με έδρα το Αργοστόλι. Ιδρύθηκε το 2005 (ποδόσφαιρο) Ανενεργός

Αθλητικός Όμιλος Χαβδάτων με έτος ίδρυσης 1988 και έδρα το Ληξούρι Κεφαλονιάς. Ανενεργός

Π.Α.Σ.Κ. Ολυμπιακός (Ποδοσφαιρικό Αθλητικό Κοινωνικό Σωματείο Ολυμπιακός Κεφαλονιάς), με έδρα το Αργοστόλι. Ιστορικός ποδοσφαιρικός σύλλογος που δεν υφίσταται πλέον. Έτος ίδρυσης το 1932. Ιδρυτικό μέλος (μαζί με άλλες εννέα ομάδες) της Ένωσης Ποδοσφαιρικών Σωματείων Κεφαλληνίας και Ιθάκης το 1980. Αγωνίστηκε σε δύο αγωνιστικές περιόδους στην Δ΄ Εθνική. Κάτοχος πέντε πρωταθλημάτων σε τοπικό επίπεδο (1981,1983,1985,1989 και 2010), και δέκα κυπέλλων (1982,1983,1984,1986,1987,1988,1989,1990,2010 και 2011). Ανέστειλε τη λειτουργία του το 2011.

Το 2022 ο Α.Ο. Διλινάτα και ο Α.Ο. Αστέρας Ληξουρίου ενώνουν τις δυνάμεις τους δημιουργώντας ακαδημία, η οποία εντάσσεται δυναμικά στο δίκτυο σχολών Ολυμπιακού, με το όνομα Ολυμπιακός (olympiacos.org) .

Αθλητικός Όμιλος Φωκάτων με έδρα τα Φωκάτα. Εκτός από ποδόσφαιρο στο καταστατικό του αναφέρει τα αθλήματα: ζιου-ζιτσου, καράτε, τζούντο, στίβο, τένις, πυγμαχία, βόλεϊ. Σήμερα έχει αναστείλει τη λειτουργία ως αθλητικός όμιλος και λειτουργεί μόνο ως πολιτιστικός σύλλογος

Αθλητικός Σύλλογος Ομαλών Τρωιαννάτων Κεφαλονιάς "τα Ομαλά" της περιοχής Ομαλών Κεφαλληνίας (ποδόσφαιρο), με έτος ίδρυσης το 1986.Ανενεργός

Παγκεφαλληνιακός Ποδοσφαιρικός Αθλητικός Όμιλος με έδρα το Αργοστόλι. Ιστορικός σύλλογος που ιδρύθηκε το 1923. Κάτοχος τοπικού πρωταθλήματος (1992) και κυπέλλου (2002 και 2013). Ανενεργός

Προοδευτικός Όμιλος Κλασσικού Αθλητισμού και Ποδοσφαίρου Παπυργιακός με έδρα το Πυργί. Λειτουργήσε τελικά μόνο στο άθλημα του ποδοσφαίρου. Κάτοχος τοπικού πρωταθλήματος (2008). Ανενεργός

Μαζαράκη Μαρίνα: Αθλητική Δραστηριότητα και Κοινωνία στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης

Αθλητικός Όμιλος Εθνικός Κεφαλονιάς με έδρα το Ληξούρι (ποδόσφαιρο, στίβος, μπάσκετ, αντισφαίριση). Ιδρύθηκε το 2015. Ανενεργός

Αετός Καμιναρατών με έδρα τα Καμιναρατά Ληξουρίου (ποδόσφαιρο) Ιδρύθηκε το 1985. Ανενεργός

Ιονικός Αθλητικός Σύλλογος με έδρα το Αργοστόλι (ποδόσφαιρο) Ανενεργός

Αθλητικός Ποδοσφαιρικός Σύλλογος ΦΟΙΝΙΞ με έδρα το Αργοστόλι. Ανενεργός

Αθλητικό Ποδοσφαιρικό Σωματείο Δόξα Διλινάτων. Ιδρύθηκε το 2004 Ανενεργός

Αθλητικός Σύλλογος ΑΙΝΟΣ Κεφαλληνίας (ποδόσφαιρο, μπαντμιντον, άρση βαρών, τοξοβολία, μπάσκετ, σοφτ μπολ, μπίιζ μπολ, τένις κλπ).Ανενεργός

Αθλητική Ένωση Κεφαλονιάς με έδρα το Αργοστόλι, ιδρύθηκε το 1989 και εκτός από ποδόσφαιρο διέθετε τμήματα χάντμπολ, βόλεϊ κλπ. Ανενεργός, μετονομάστηκε σε Αθλητική Ένωση Κράνης με έδρα το Αργοστόλι

Αθλητικός Όμιλος Ερμής Κατωγής με έτος ίδρυσης το 1986 με έδρα την Παλλική Ανενεργός

Αθλητικός Όμιλος Λειβαθούς (ποδόσφαιρο) με έδρα τη Λειβαθώ. Ιδρύθηκε το 1983. Κάτοχος τοπικού πρωταθλήματος (2003,2005,2007,2009) και κυπέλλου (2004,2006,2007,2008,2009) Ανενεργός

Αθλητικός Σύλλογος Λαμουλιανάτων Κεφαλονιάς. Ανενεργός

Αθλητικός Όμιλος Κόκκινος Τίγρης στο Αργοστόλι, με αθλήματα: πυγμαχία, κιγκ μποξινγκ, αερομπικ κλπ που έμεινε ανενεργός

Σ.ΜΟ.ΚΕ. (Σύλλογος μοντελιστών Κεφαλληνίας) με έτος ίδρυσης το 2013, που οργανώνει δράσεις αερομοντελισμού, ναυτομοντελισμού και μοντελισμού

Αθλητικός Σύλλογος Καράτε Κεφαλονιάς. Έδρα του το κλειστό γυμναστήριο Αντώνης Τρίτσης στο Αργοστόλι.

Αθλητικός Σύλλογος Πετοσφαίρισης Άμμου Κεφαλονιάς, με έτος ίδρυσης 2021 και έδρα του η παραλία του Άη-Χέλη

Ιππικός Όμιλος Κέφαλος που ιδρύθηκε το 1999 με έδρα το Ληξούρι Κεφαλονιάς. Πρόκειται για αθλητικό σωματείο. **Σχολή Ιππασίας** εδρεύει στα Ζερβάτα Σάμης. Αυτές οι δύο μονάδες δίνουν τη δυνατότητα σε ντόπιους και τουρίστες να εξοικειωθούν και ταυτόχρονα να ψυχαγωγηθούν με την ιππασία. Το σωματείο δίνει παρόν κάθε Σεπτέμβρη στους διασυλλογικούς, ενώ από το 2001 απευθύνεται κυρίως σε τουρίστες οι οποίοι ανταποκρίνονται πιο πολύ από τους ντόπιους.

Ιππικός Σύλλογος Κεφαλονιάς που εδρεύει στη Σκάλα και λειτουργεί ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός.

Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Κεφαλονιάς με έτος ίδρυσης το 2014 στο Αργοστόλι. Λαμβάνει μέρος σε δράσεις καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Κεφαλληνίας και Ιθάκης – Αθλητικών Δραστηριοτήτων Οι δύο παραπάνω ορειβατικοί σύλλογοι κατά τη διάρκεια όλων των εποχών διοργανώνουν δράσεις ακολουθώντας μαγευτικές διαδρομές από μονοπάτια, φαράγγια και μέρη με ιδιαίτερα γεωλογικά φαινόμενα.

Σκακιστικός Σύλλογος Κεφαλονιάς. Ιδρύθηκε το 1998, έχει έδρα του το Αργοστόλι, και σκοπός του είναι η καλλιέργεια, η καθιέρωση και η ανάπτυξη του σκακιού. Το Νοέμβριο του 2022 πραγματοποιήθηκε το πρώτο ανοιχτό τουρνουά rapid για παιδιά κάτω των 14 ετών (kefaloniapress.gr).

Στα νησιά λειτουργούν επίσης με ιδιωτική πρωτοβουλία γυμναστήρια, ιδιωτικά γήπεδα 5χ5, γυμναστήρια πολεμικών τεχνών κλπ., με διακρίσεις κατά καιρούς όπως πρόσφατα ο Αθλητικός Σύλλογος Ταεκβοντό Κεφαλονιάς που εδρεύει στο Αργοστόλι σε πρόσφατους αγώνες στο Πανελλήνιο Κύπελλο «Γιώργος Βόλαρης» 2022, μέλος του κατέκτησε την τρίτη θέση (inkefalonias.gr).

4.1.2 ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ

Το γήπεδο αλλά και κάθε χώρος διεξαγωγής κάθε αθλητικού αγώνα, αποτελεί χώρο σημασιών, νοημάτων, ταυτοτήτων και μνήμης αποδίδοντας τη διαδρομή της ομάδας στο χρόνο. Ο χώρος αυτός σε αρκετές περιπτώσεις ξεφεύγει από τα τοπικά όρια μιας περιοχής αλλά και της χώρας και του έθνους ειδικά στην περίπτωση του ποδοσφαίρου και όχι μόνο. Το κάθε γήπεδο και γενικότερα ο χώρος διεξαγωγής μιας αθλητικής δραστηριότητας, συνδέεται με μια πόλη ή μια γεωγραφική περιοχή, γίνεται

κρίκος ανάμεσα στην ομάδα και την τοπική κοινωνία, σύμβολο και σημείο αναφοράς. Ως ιδιαίτερη συμβολική κρυστάλλωση της τοπικότητας αποδίδει την αίσθηση του «εμείς». Η παρουσία ανθρώπων μέσα στο γήπεδο θεατών και υποστηρικτών της ομάδας, σφραγίζεται από συναισθήματα, αναμνήσεις από ατομικές και συλλογικές διαδρομές. Ακόμα και οι χώροι του γηπέδου, τα καθίσματα, οι τοίχοι αποδίδουν ιδιαίτερους συμβολισμούς και γίνονται κομμάτια του «εμείς» και οι «άλλοι» (Κυπριανός & Χουμεριανός 2009 :σσ214-218)

Προκειμένου να λειτουργήσουν οι δραστηριότητες του αθλητισμού στο νησί της Κεφαλονιάς, αλλά και της Ιθάκης, διατίθενται οι παρακάτω αθλητικές εγκαταστάσεις σε διάφορες περιοχές του νησιού (Δήμος Κεφαλονιάς 2013-2014):

- Ανοιχτές αθλητικές εγκαταστάσεις Αργοστολίου (Γήπεδο Ποδοσφαίρου, Γήπεδα τένις (5), Γήπεδο Μπάσκετ Αργοστολίου, γήπεδο 5X5)
- Κολυμβητήριο Αργοστολίου
- Κλειστό Γυμναστήριο «Αντώνης Τρίτσης» Αργοςτόλι
- Αθλητικές εγκαταστάσεις Καραβόμυλου (γήπεδο ποδοσφαίρου, γήπεδο 5X5, γήπεδο τένις, γήπεδο μπάσκετ)
- Γήπεδο 5X5 Ζερβάτων
- Αθλητικές εγκαταστάσεις Πυλάρου (γήπεδο ποδοσφαίρου, γήπεδο μπάσκετ, γήπεδο βόλεϊ)
- Γήπεδο Ποδοσφαίρου Ερίσου περιοχή Βασιλικιάδων
- Αθλητικές εγκαταστάσεις Ομαλών (γήπεδο ποδοσφαίρου, γήπεδο μπάσκετ, γήπεδο βόλεϊ / τένις
- Γήπεδο ποδοσφαίρου Τζαννάτων (Ελειού Πρόννων)
- Γήπεδο ποδοσφαίρου Σκάλας (Ελειού Πρόννων)
- Γήπεδο 5X5 Μαυράτων (Ελειού Πρόννων)
- Γήπεδο τένις Πόρου (Ελειού Πρόννων)
- Γήπεδο Ποδοσφαίρου Κεραμειών (Λειβαθούς)
- Γήπεδο ποδοσφαίρου Κουρκουμελάτων (Λειβαθούς)
- Γήπεδο 5X5 Περατάτων (Λειβαθούς)
- Γήπεδο Ποδοσφαίρου Διλινάτων (Αργοστολίου)
- Στάδιο Αγίου Αντωνίου Παλικής
- Στάδιο παραλίας Ληξουρίου

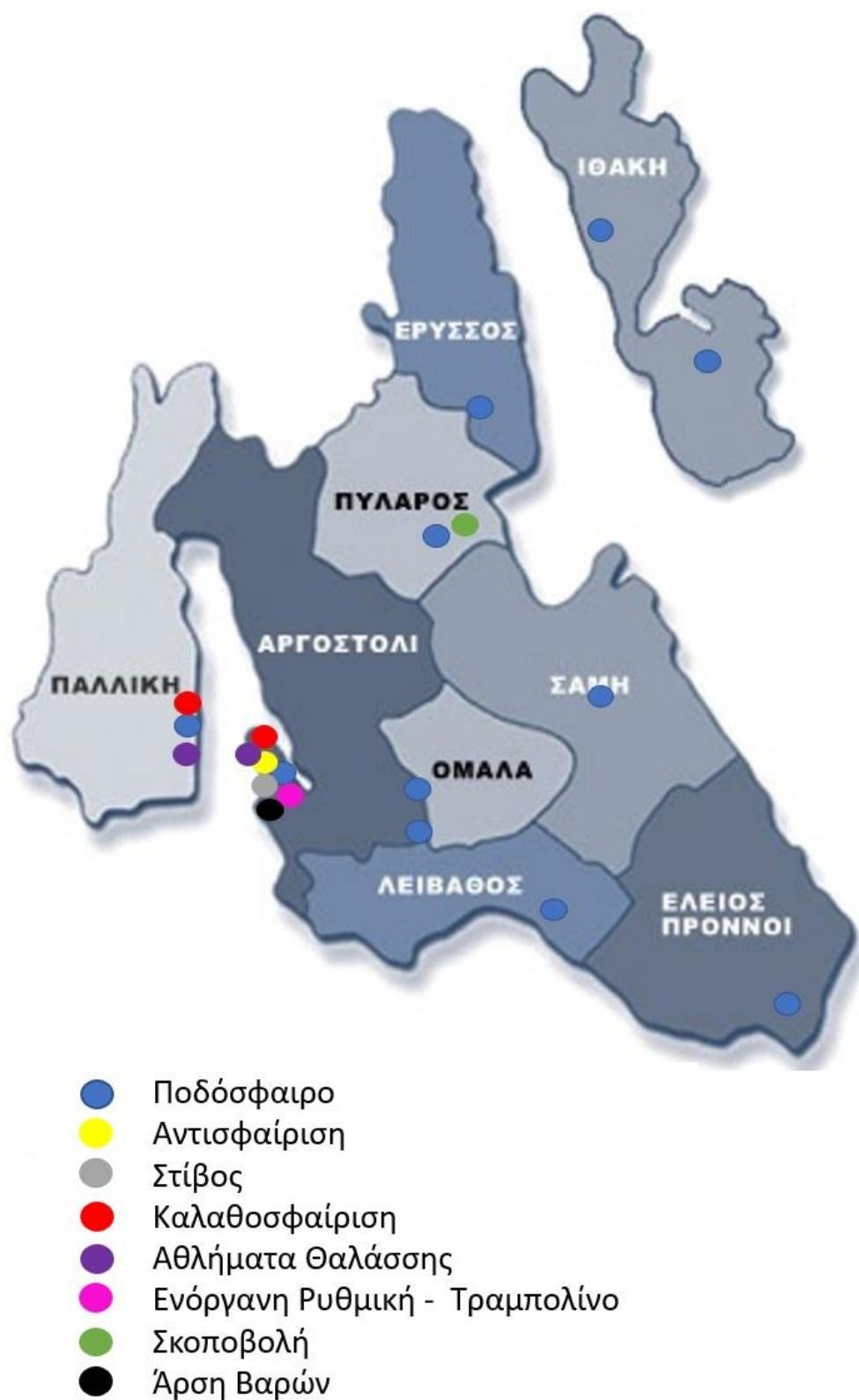
Μαζαράκη Μαρίνα: Αθλητική Δραστηριότητα και Κοινωνία στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης

- Κλειστό Γυμναστήριο Ληξουρίου
- Γήπεδο 5Χ5 πλησίον κλειστού γυμναστηρίου Ληξουρίου
- Βοηθητικό γήπεδο ποδοσφαίρου Αγίου Αντωνίου Παλικής
- Γήπεδο 5Χ5 στο Σκηνέως

ΙΘΑΚΗ

- Δημοτικό Στάδιο Ιθάκης
- Γήπεδο Σταυρού «Οδυσσέας»

4.1.3 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΘΛΗΜΑΤΩΝ (ΜΗΤΡΩΟ)

Από το ανωτέρω σχήμα φαίνεται ότι στην πρωτεύουσα στο Αργοστόλι συγκεντρώνονται σχεδόν όλες οι αθλητικές δραστηριότητες. Και αυτό γιατί αποτελεί οικονομικό και διοικητικό κέντρο του νησιού, με μεγάλη πληθυσμιακή συγκέντρωση

(> 10.000 κατοίκους). Επίσης διαθέτει τις κατάλληλες αθλητικές υποδομές για την εξυπηρέτηση των αθλημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Αθλητικός τουρισμός σύμφωνα με το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Τουρισμού, (άρθρο 5). θεωρείται κάθε ενεργητική ή παθητική ανάμειξη ατόμου ή ατόμων σε διάφορες αθλητικές δραστηριότητες στα πλαίσια τουρισμού, με στόχο την ψυχαγωγία και την ήπια άθληση και όχι τη συμμετοχή τους σε αθλητικά δρώμενα ή την προετοιμασία τους γι αυτά (opengov.gr). Οι δραστηριότητες που σχετίζονται με τον τουρισμό περιλαμβάνουν: την ενεργητική παρουσία ατόμου- επισκέπτη ή ομάδας σε κάποιο άθλημα ή σε αθλητικές εκδηλώσεις, την παρακολούθηση κάποιου αθλήματος ως υποστηρικτής ή θεατής μιας ομάδας ή ενός αθλήματος ή μιας αθλητικής διοργάνωσης, την προσωπική βελτίωση και την κατάρτιση σε κάποιο άθλημα μεμονωμένα ή σε ομάδα, την παρακολούθηση αθλήματος ή αθλητικής διοργάνωσης, την επίσκεψη σε μέρη σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά, την ιστορία, την κουλτούρα του αθλήματος και τη βελτίωση της φυσικής κατάστασης και ευεξίας μέσω της αθλητικής δραστηριότητας.

Η σύνδεση αθλητισμού και τουρισμού βοηθά στο να κατανοηθούν διαφορετικές κουλτούρες και τρόποι ζωής, συμβάλλει στην προώθηση και διατήρηση της ειρήνης, αναπτύσσονται σχέσεις ανάμεσα στους ανθρώπους, ενώ ως έννοιες συνδέονται στενά στη θεωρία και στην πράξη (Παιτσίνης κ.ά., 2015, σελ.4) .

Ο αθλητικός τουρισμός διακρίνεται σε επιμέρους κατηγορίες:

Αθλητικών διοργανώσεων: Στην κατηγορία αυτή παρατηρούμε τουρίστες που ταξιδεύουν προκειμένου να παρακολουθήσουν αθλητικούς αγώνες ή διοργανώσεις παράλληλα με τις διακοπές τους, ακολουθώντας μεμονωμένους

αθλητές στις αποστολές τους. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει δημοσιογράφους και τεχνικούς που παράλληλα παρατείνουν τη διαμονή τους σε κάποιο τόπο που διεξάγεται κάποιος αθλητικός αγώνας ή αθλητική διοργάνωση.

Τουρισμός αναψυχής και περιπέτειας. Στην περίπτωση αυτή ο τουρίστας στα πλαίσια των διακοπών του αποβλέπει και στην καλή φυσική του κατάσταση και ευεξία, αλλά και βελτίωση της υγείας του. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται ήπιες δράσεις όπως πεζοπορία, τρέξιμο, θαλάσσιο σκι, ιστιοπλοΐα, κυματοδρομία (surfing), ποδηλασία στο βουνό, ιππασία αλλά και δράσεις αυξημένης επικινδυνότητας ακολουθώντας extremesports όπως ελεύθερη πτώση (skydiving), cliffdiving, bungeejumping. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνεται και ο χιονοδρομικός- χειμερινός τουρισμός, που αφορά στη χειμερινή περίοδο και με συγκεκριμένες κλιματολογικές συνθήκες.

Αεροπορικός Τουρισμός: Στην περίπτωση αυτή ο τουρίστας με ιδιόκτητο ή μισθωμένο αεροπλάνο, ελικόπτερο ή οποιοδήποτε πτητικό μέσο μέσω αεροπεριήγησης ξεναγείται σε τουριστικούς προορισμούς της αρεσκείας του. Ο τουρίστας μπορεί να κάνει πτήση με αλεξίπτωτο πλαγιάς, ανεμόπτερο κλπ με ειδικό εξοπλισμό σύμφωνα με τους κανόνες ασφαλείας συνοδευόμενος από έμπειρους εκπαιδευτές και πιλότους. Μάλιστα το Υπουργείο έχει καθορίσει τις προδιαγραφές και τον εξοπλισμό των συμμετεχόντων καθώς και τον αριθμό οδηγών και συνοδών, τις υποχρεώσεις και την πιστοποίησή τους (opengov.gr) .

Προπονητές, γυμναστές εκτελούν προγράμματα αθλητικής αναψυχής επίσης σε ξενοδοχεία, γήπεδα, πισίνες, αθλητικές κατασκηνώσεις και θεματικά πάρκα. Αυτές οι αθλητικές δραστηριότητες αναψυχής και περιπέτειας μπορούν να αναπτύσσονται στη θάλασσα (καταδύσεις, ιστιοπλοΐα κλπ), λίμνες και ποτάμια (καγιάκ, rafting κλπ), ορεινές και ημιορεινές περιοχές (ορειβασία, πεζοπορία σε φυσικά μονοπάτια, τρέξιμο, ποδηλασία βουνού- εξοχής και πόλης, ιππασία, κλπ), στον αέρα (ανεμόπτερο, αλεξίπτωτο πλαγιάς), καθώς και σε θεματικά πάρκα, κατασκηνώσεις, χιονοδρομικά κέντρα.

Τέλος υπάρχει και ο **προπονητικός τουρισμός** που αφορά επαγγελματικές και ερασιτεχνικές ομάδες με κίνητρο τη συμμετοχή τους σε προγράμματα προετοιμασίας και αποθεραπείας και πραγματοποιούνται σε κέντρα προπονητικού τουρισμού (Κοινή Υπουργική Απόφαση 12061/2007 - ΦΕΚ 1393/Β/3-8-2007).

5.2 ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΝ ΟΨΕΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΘΑΚΗ

Κατά τη διάρκεια της τουριστικής περιόδου, είναι πολλές οι πολιτιστικές αλλά και οι αθλητικές εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται και στα δύο νησιά. Μάλιστα τα τελευταία χρόνια όπου ο τουρισμός αρχίζει να ξεφεύγει από κάθε πρόβλεψη, οι αθλητικές δραστηριότητες πυκνώνουν και εμπλουτίζονται σε κάθε πεδίο.

Στα τέλη Ιουνίου κάθε χρόνο στα τέλη Μαρτίου, διοργανώνεται ο ποδηλατικός γύρος Κεφαλονιάς ενώ τέλη Ιουνίου διοργανώνεται από το γυμναστικό αθλητικό σύλλογο Επτανήσων, το Φεστιβάλ Γυμναστικής.

Ο θαλάσσιος αθλητικός τουρισμός στο νησί της Κεφαλονιάς περιλαμβάνει όλες εκείνες τις δραστηριότητες αναψυχής με σημείο αναφοράς το θαλάσσιο στοιχείο.

Παράκτιες δράσεις: Πρόκειται για δραστηριότητες αναψυχής στα σημεία που η στεριά συναντάται με τη θάλασσα. Εδώ μιλάμε για δράσεις τουρισμού παραλίας και τουρισμού όρμου. Οι δράσεις του τουρισμού παραλίας περιλαμβάνει από το απλό περπάτημα και την ηλιοθεραπεία, διάφορα παιχνίδια όπως ρακέτες, βόλεϊ κλπ. Στις οργανωμένες παραλίες της Κεφαλονιάς διατίθενται όλα εκείνα τα μέσα για τις δράσεις αυτές από ναυαγοσωστικές και ιατρικές υπηρεσίες μέχρι εκμίσθωση θαλάσσιων μέσων αναψυχής. **Δράσεις παραλίας** επίσης αποτελεί το ψάρεμα από την ακτή, την παρατήρηση θαλάσσιων θηλαστικών και υδρόβιων οργανισμών αλλά και την απόλαυση του θαλάσσιου περιβάλλοντος, της αύρας και του ήχου των κυμάτων. Η λιμνοθάλασσα του Κουτάβου είναι αναγνωρισμένος υδροβιότοπος. Οι **δράσεις του τουρισμού όρμου** έχουν να κάνουν με κολύμβηση, ιστιοσανίδα, σερφινγκ, αλεξίπτωτο και κάθε μηχανοκίνητο μέσο αναψυχής (eeki.gr,2006).

Καταδύσεις: Στην περιοχή της Αγίας Ευφημίας, στο Φισκάρδο και τη Σκάλα, λειτουργούν οργανωμένα καταδυτικά κέντρα, που πραγματοποιούν μαθήματα και καταδύσεις στον υποθαλάσσιο κόσμο του νησιού. Τα γεωλογικά φαινόμενα της Ιθάκης επίσης προσφέρονται για υποθαλάσσια εξερεύνηση και καταδύσεις, Για το λόγο αυτό τα οργανωμένα καταδυτικά κέντρα της Κεφαλονιάς οργανώνουν καταδυτικές δράσεις και στην Ιθάκη (kefalonias-ithaca-hotels.gr). Πρόκληση για έμπειρους δύτες αποτελεί το βυθισμένο υποβρύχιο «Περσέας» σε βάθος 42 μέτρα στα ανοιχτά μεταξύ Κεφαλονιάς και Ζακύνθου, ενώ για τους εκπαιδευμένους

σπηλαιοκαταδύτες, πρόκληση αποτελεί το σπήλαιο της Μελισσάνης με το βυθό του που είναι γεμάτος σταλαγμίτες (insete.gr) .

Ο κόλπος του Αργοστολίου, προσφέρεται και γίνονται ιστιοπλοϊκοί αγώνες με μεγάλη εμβέλεια. Στα τέλη Ιουνίου διεξάγονται τριήμεροι ιστιοπλοϊκοί αγώνες ανάμεσα στο Ν.Ο.Α. και Ν.Ο.Κ.Ι., όπου καταφθάνει πλήθος κόσμου από διάφορα σημεία της Ελλάδας και του εξωτερικού για τους αγώνες αυτούς. Ο Ν.Ο.Α. επίσης διοργανώνει αγώνες πανελλήνιας εμβέλειας νεαρών με «λείζερ» και «φιν». Επίσης κατά την επέτειο Ένωσης των Επτανήσων με την Ελλάδα συνδιοργανώνεται το Κύπελλο Ένωσης Επτανήσων μεταξύ Ν.Ο.Κ.Ι. και Α.Ν.Ο.Ζ.

Εκτός από το θαλάσσιο αθλητικό τουρισμό, στη λιμνοθάλασσα του Κουτάβου (με πίστα 1000μέτρων) που αποτελεί σύμφωνα με μαρτυρία αναγνωρισμένου διαιτητή του αθλήματος «το καλύτερο κωπηλατοδρόμιο» της Ελλάδος, διοργανώνεται κωπηλασία από το Ν.Ο.Κ.Ι. Το μειονέκτημα της λιμνοθάλασσας είναι ότι έχει σχετικά μικρή πίστα που σημαίνει ότι είναι κατάλληλη για αγώνες ανάπτυξης, διασυλλογικούς και μαθητικούς αλλά παράλληλα είναι και βιότοπος. Εκεί γίνονται τον Οκτώβριο ανεπίσημοι μαθητικοί αγώνες (eeki .gr).

Δράσεις θαλάσσιου τουρισμού φύσης: Πολλοί τουρίστες επιθυμούν να έλθουν σε επαφή με την παρθένα φύση, τη μελέτη και απόλαυση της θαλάσσιας άγριας πανίδας, Στην Κεφαλονιά τέτοια δραστηριότητα αποτελεί παρατήρηση φώκιας μονάχους- μονάχους, και δελφινιών (Γύρος της Λάσσης), θαλάσσιας χελώνας καρέτα-καρέτα (παραλία Άμμες, Κόλπος Αργοστολίου) που υπάρχουν στο νησί αλλά και των διαφόρων ποικιλιών πτηνών που υπάρχουν (Κούταβος- Λιβιάδι Παλλικής)

Επίσης στην Κεφαλονιά, οργανώνονται και αλιευτικές δράσεις όπου μπορεί να συμμετέχει κάποιος ενεργά ή παθητικά στο ψάρεμα αστακού, στο άπλωμα και μάζεμα διχτύων, και γενικότερα τα μυστικά του ψαρέματος. Οι δράσεις αυτές γίνονται με καΐκια όπου στο τέλος η «λεία» μαγειρεύεται και τρώγεται σε κάποιο χώρο (Σβορωνάτα)

Στον Αίνο διοργανώνονται πεζοπορίες προκειμένου να παρατηρηθούν τα ημι-άγρια άλογα που βρίσκονται εκεί αλλά και τα σπάνια είδη πουλιών. Στα πλαίσια των οικοτουριστικών δράσεων περιλαμβάνεται η υπασία και το κυνήγι. Μεταξύ των χωριών Ζερβάτα και Κουλουράτα έχουν δημιουργηθεί Βαυαρικοί στάβλοι με άλογα.

Επίσης στην περιοχή Ανεμόμυλος Πεσσάδας, έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με Ευρωπαϊκά και Αμερικάνικα πρότυπα, Κυνηγετική Φάρμα με μεγάλη επισκεψιμότητα. Το κυνήγι αφορά πεδινές πέρδικες, φασιανούς, ορτύκια, άγριους λαγούς. Στην παρούσα φάρμα υπάρχει εκπαιδευτήριο σκύλων (kefaloniagamefarm.com,2022) .

Κάθε χρόνο οργανώνεται στην Κεφαλονιά η Πανελλήνια συνάντηση ναυτομοντελιστών. Έτσι και φέτος ο σύλλογος Σ.ΜΟ.ΚΕ., σε συνεργασία με το Δήμο Αργοστολίου οργάνωσε αυτή η συνάντηση στη Λιμνοθάλασσα του Κουτάβου σε αγώνες επίδειξης, ανανεώνοντας το ραντεβού για του χρόνου (sportsthea.blogspot.com).

Από το 2021 που έγινε σύσταση της ομάδας πετοσφαίρισης άμμου, διεξάγεται το Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Πετοσφαίρισης Άμμου K-19 (Northern Area Beach Volley Circuit Juniors 2022 ΕΟΠΕ) στην παραλία του Άη – Χέλη στην Κεφαλονιά (kefalonitis.com,2022)

Στο νησί της Ιθάκης τον Ιούλιο του 2022, πραγματοποιήθηκε τουρνουά επιτραπέζιας αντισφαίρισης, ενώ αντίστοιχη δράση πραγματοποιήθηκε και στο Αργοστόλι τον Αύγουστο. Στο τέλος αποφασίστηκε η διοργάνωση **Παγκοσμίου Τουρνουά επιτραπέζιας αντισφαίρισης** ατόμων με αναπηρία η οποία θα γίνεται κάθε χρόνο στο νησί της Κεφαλονιάς (http.gr,2022).

Κάθε καλοκαίρι από το 2016, διενεργείται το επίσημο Τουρνουά Ιονίων Νήσων υπό την αιγίδα της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων. Κάθε χρόνο σε διαφορετικό νησί της Περιφέρειας διοργανώνεται τουρνουά ποδοσφαίρου με τις μικτές ομάδες των Ενώσεων από κάθε νησί. Πρόκειται για μεγάλη διοργάνωση (in kefalonia.gr, 2016).

Με την συνεχή αύξηση του τουρισμού στο νησί της Κεφαλονιάς και εξαιτίας της γεωμορφολογίας της με τα ψηλά βουνά, τα σπήλαια και τις απότομες ακτές, πραγματοποιούνται διάφορες δραστηριότητες στη φύση. Δράσεις αναψυχής υπάρχουν κατά τη διάρκεια όλων των εποχών στο νησί της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης, τόσο σε ιδιωτικό όσο και σε οργανωμένο επίπεδο.

Τον Αύγουστο του 2022, στη Σάμη της Κεφαλονιάς έλαβε χώρα η Πανελλήνια Σπηλαιολογική Συνάντηση στην οποία συμμετείχαν σπηλαιολόγοι και

επιστήμονες (βιολόγοι, γεωλόγοι, αρχαιολόγοι) από όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό, που επισκέφτηκαν τα σπήλαια του νησιού και εξέτασαν γεωλογικά φαινόμενα (kefaloniapress.gr). Ο «Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Κεφαλονιάς» και ο «Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Κεφαλληνίας και Ιθάκης – Αθλητικών Δραστηριοτήτων, διοργανώνουν μαγευτικές διαδρομές από μονοπάτια που περνούν από γραφικά χωριά έως φαράγγια και τοποθεσίες με γεωλογικά φαινόμενα, από το γραφικό Μύρτο και Φισκάρδο έως την Άσσο και τον Αίνο.

Επίσης η ιππασία δίνει τη δυνατότητα στους τουρίστες να ανακαλύψουν το νησί με έναν διαφορετικό τρόπο. Ο ιππικός Όμιλος Κέφαλος που εδρεύει στο Ληξούρι αλλά και η Σχολή ιππασίας στα Ζερβάτα στην περιοχή της Σάμης δίνουν την ευκαιρία σε ντόπιους και τουρίστες να εξοικειωθούν με την ιππασία.

Οι μικρές αποστάσεις ανάμεσα στα χωριά των νησιών συνιστούν ιδανικές συνθήκες για ποδηλασία. Οι λάτρεις του ποδηλάτου, μπορούν να πραγματοποιήσουν κατάβαση με το ποδήλατο από τα ορειβατικά μονοπάτια του Αίνου. Στην Κεφαλονιά διοργανώνονται από το 2015, διήμεροι ποδηλατικοί αγώνες υπό την αιγίδα του Δήμου και του συλλόγου Πρόνησος, με το όνομα «ποδηλατική Οδύσσεια» σε διαδρομή 207 χιλιομέτρων. Οι ποδηλάτες περνούν από τις πλαγιές του Αίνου, από την περιοχή του Μύρτου, το Αργοστόλι για να καταλήξουν από εκεί που ξεκίνησαν, στον Πόρο (ekefalonias.gr).

Πολλοί νέοι επίσης δραστηριοποιούνται και επαγγελματικά σε μορφές εναλλακτικού τουρισμού όπως το αλεξίπτωτο πλαγιάς, το cliff jumping, αναρριχήσεις, πεζοπορίες, ποδήλατο κλπ. Με το νέο τουριστικό νόμο αυτές οι δραστηριότητες μπορούν να μετατραπούν σε επαγγελματικές ευκαιρίες.

Εικ. 40 Σπηλαιολόγοι σε δράση

Εικ.41-42 Μορφές εναλλακτικού τουρισμού

Στο νησί της Ιθάκης πραγματοποιούνται επίσης θαλάσσιες ιδιωτικές δράσεις κατά τη διάρκεια της περιόδου του τουρισμού όπως : αυτόνομη κατάδυση, θαλάσσιες εκδρομές προς εξερεύνηση του βυθού οι οποίες επεκτείνονται και στα γύρω νησιά, εκδρομές θαλάσσιου kayak. Η Ιθάκη προσφέρεται για πεζοπορίες λόγω του ότι αν και μικρή σε έκταση διαθέτει πολλά και δύσβατα μονοπάτια ανάμεσα στα βουνά της.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΠΗΓΩΝ

Στο Τμήμα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων του Ν. Κεφαλληνίας και Ιθάκης αναζητήσαμε και μελετήσαμε καταστατικά σε όλα τα αθλήματα που λαμβάνουν χώρα στα δύο νησιά. Το καταστατικό κάθε σωματείου είναι το κανονιστικό κείμενο το οποίο συντάσσεται προκειμένου το σωματείο να αποκτήσει νομική προσωπικότητα (άρθρα 61) του Αστικού Κώδικα. Αυτό που διαπιστώσαμε είναι ότι τα σωματεία στα νησιά κλείνουν και ανοίγουν άλλα, και αυτό μας δίνει την εντύπωση ότι υπάρχει απουσία συνεργασιών. Επίσης διαπιστώσαμε ότι τα περισσότερα αθλήματα ξεκίνησαν με την άνθιση του τουρισμού (ο οποίος έγινε αποδεκτός με την κυριολεκτική έννοια του όρου από το 1990 ιδιαίτερα και μετά), και κάποια από το 2012, όπου πολλοί ακολούθησαν αθλήματα που απαιτεί η «μόδα».

Το άθλημα που πρωταγωνιστεί είναι το ποδόσφαιρο. Είδαμε πολλά σωματεία από τα οποία άλλα είναι ανενεργά. Παραπάνω έχουμε καταγράψει ποια είναι αυτά. Εντύπωση μας έκανε ότι δεν υφίσταται πλέον το σωματείο του Παγκεφαλληνιακού που θεωρείται ιστορικό σωματείο, όπως και του Ολυμπιακού που στο παρελθόν είχαν μεγάλη επιτυχία αποκτώντας τοπικά κύπελλα και πρωταθλήματα. Οι παίκτες έχουν ήδη μετακινηθεί σε άλλες ομάδες και οι δύο παραπάνω ομάδες έχουν διαλυθεί. Το ίδιο έχει συμβεί και στις υπόλοιπες που παραμένουν ανενεργές.

Προκειμένου να οργανωθεί στην Κεφαλονιά το ποδόσφαιρο, το 1980 ιδρύεται η Ε.Π.Σ.Κ.Ι. (Ένωση Ποδοσφαιρικών Σωματείων Κεφαλληνίας και Ιθάκης), στο Αργοστόλι. Είναι υπεύθυνη για τη διεξαγωγή του τοπικού πρωταθλήματος και του κυπέλλου στα νησιά καθώς και των πρωταθλημάτων εφήβων και παιδών που εκπροσωπούν τα νησιά σε εθνικό επίπεδο. Έχει έδρα το Αργοστόλι και είναι μέλος της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας (ΕΠΟ). Διοργανώνει ερασιτεχνικά πρωταθλήματα Α΄ κατηγορίας, το super cup, το K12, K 14 και K16 (epski.gr)

Η εξέλιξη της άθλησης συναρτάται με την εξέλιξη και τη σημερινή εικόνα των νησιών ενώ συνδέεται με τα μέρη που ζουν οι κάτοικοι. Τα δύο νησιά όπως προαναφέραμε κατά το μεγαλύτερο μέρος τους είναι ορεινά με αναπτυγμένη την κτηνοτροφία. Αυτοί λοιπόν που ασκούν κτηνοτροφική δραστηριότητα και ασχολήθηκαν με τον αθλητισμό είναι καλοί στα δρομικά αθλήματα και στο τρέξιμο. Η εξέλιξη έφερε αθλητικές υποδομές και η άθληση επεκτάθηκε. Το γνώριμο θαλάσσιο περιβάλλον των νησιών υποδέχεται το κανό- καγιάκ, την ιστιοπλοΐα, την

ιστιοσανίδα και όλα τα αθλήματα που σχετίζονται με τη θάλασσα. Δημιουργείται η καλαθοσφαίριση, η πετοσφαίριση, η αντισφαίριση, η σκοποβολή, οι πολεμικές τέχνες, η ρυθμική, το τραμπολίνο, η ποδηλασία, τα εναλλακτικά αθλήματα όπως κατάδυση, ιππασία, αναρρίχηση, ανεμόπτερο αλλά και δράσεις μαζικού αθλητισμού και ψυχαγωγίας, λαϊκοί δρόμοι, πολύαθλα και διάφορα άλλα αθλήματα. Στα κλασικά αθλήματα συμμετέχει σημαντικό μέρος των κατοίκων που αγαπά την άθληση κυρίως στην πρωτεύουσα αλλά και στις μεγαλύτερες πόλεις, το δε άθλημα του ποδοσφαίρου διαθέτει τοπικά σωματεία. Σε αθλήματα όπως το τένις συμμετέχει κυρίως το εύπορο τμήμα του νησιού αλλά και αυτοί που θέλουν και αρέσκονται να συγκαταλέγονται σε αυτό. Ο εναλλακτικός αθλητισμός προσελκύει ειδικές ομάδες πληθυσμού αλλά κυρίως επισκέπτες. Χαρακτηριστικό είναι ότι στα νησιά επικρατούν οι πελατειακές σχέσεις και η μόδα όπως και η ανάγκη που ο καθένας έχει για να προβληθεί και να έχει ξεχωριστή θέση ηγεσίας κυρίως στα διάφορα σωματεία και όχι ως σκοπός να προβληθεί η άθληση.

Επίσης αυτό που διαπιστώσαμε κατά την αναζήτησή μας, είναι ότι δεν υπάρχει οργανωμένο αρχείο ή ηλεκτρονικό αρχείο αθλημάτων στην Περιφέρεια όπως και γενικότερα στο νησί δεν υπάρχει κάποιο μουσείο αθλητισμού, τη στιγμή που ακόμη και κατά το παρελθόν υπήρξαν αθλητές ή παράγοντες αθλημάτων που διακρίθηκαν με τη δράση τους ακόμη και σε παγκόσμιο επίπεδο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μέσω της θεωρητικής προσέγγισης και τις πηγές που χρησιμοποιήσαμε επιχειρήσαμε να δώσουμε την εικόνα της αθλητικής δραστηριότητας στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης των τελευταίων χρόνων. Προσπαθήσαμε να αναδείξουμε τα διάφορα σωματεία που δραστηριοποιούνται και δρουν στα νησιά αυτά. Πλαισιώσαμε το ερευνητικό υλικό θεωρητικά, προκειμένου να δούμε κοινωνιολογικά το φαινόμενο του αθλητισμού με βάση θεωρίες του δομολειτουργισμού, του Σχηματισμού των Eric Dunning, Norbert Elias, Antony Giddens, αλλά και των πεδίων και των Habitus του Pierre Bourdieu, της βιοεξουσίας και βιοπολιτικής του Michel Foucault, και της δημόσιας κοινωνικότητας του Georg Simmel. Η δημόσια κοινωνικότητα αφορά στις κοινωνικές σχέσεις και στις πολιτισμικές σημασίες που

οργανώνονται μέσω των υποκειμένων. Τα διάφορα υποκείμενα που εμπλέκονται σε συλλογικότητες επηρεάζονται και δρουν σύμφωνα με φιλελεύθερες αρχές της δημοκρατίας, σύμφωνα με κανονιστικό πλαίσιο (καταστατικό).

Η κοινωνία σύμφωνα με τον Pierre Bourdieu, συγκροτείται γύρω από δύο διαφορετικές αντιλήψεις : την αντικειμενιστική θεώρηση (τα υποκείμενα δρουν με ορθολογική σκέψη), και την υποκειμενιστική θεώρηση (τα υποκείμενα δρουν ως ξεχωριστές οντότητες, με πλήρη ελευθερία, με επιλεκτικότητα) (Ρωμανός, 2007, σελ, 338) Η κατασκευασμένη κοινωνική πραγματικότητα συνίσταται από την έννοια της έξης (habitus) και του πεδίου (Champ). Η έννοια της έξης (η ιστορία που έγινε σώμα) και του πεδίου (η ιστορία που έγινε πράγμα), συνιστούν έννοιες που υποκαθιστούν τη σχέση που έχει ο άνθρωπος με την κοινωνία και αποτελούν την αρχή της νέας υποκειμενικότητας. (Bourdieu 1994:63)

Οι έξεις συνιστούν δομημένες εντυπώσεις που μέσω αυτών διαφαίνονται οι κοινωνικές συνθήκες μέσω των οποίων αποκτήθηκαν. Τα πεδία, αποτελούν δομημένους χώρους-πόστα που διέπονται από γενικούς κανόνες, στα οποία μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τις γνώσεις μας σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας τους. Σε κάθε πεδίο υπάρχουν διακυβεύματα, οι άνθρωποι για να συμμετέχουν είναι εφοδιασμένοι με την έξη, ενώ υπάρχει κατανομή του ειδολογικού κεφαλαίου σε κάθε πεδίο, μεταξύ φορέων και θεσμών προκειμένου να επιβληθούν οι κανόνες. Συνεπώς το πεδίο συνιστά δομή εντάσεων κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες (Bourdieu 1994:65).

Τα νοήματα που αποδίδονται από τα άτομα που ασχολούνται με τις αθλητικές πρακτικές διαφέρουν ανά κοινωνική τάξη και με την επιλογή των φορέων του πολιτισμικού και οικονομικού κεφαλαίου στην κοινωνία (Ζαιμάκης, 2015: 113-114). Στην εμπλοκή με τα σπορ λαμβάνει χώρα το γούστο και οι προτιμήσεις των ατόμων ενώ πολλές φορές συνδέονται και με την κοινωνική τάξη αλλά και τις οικονομικές και πολιτισμικές δυνατότητές τους. Για παράδειγμα η αντισφαίριση (τένις) είναι ένα άθλημα που συνήθως αφορά συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες και αναφέρεται σε συγκεκριμένο οικονομικό κεφάλαιο, αφού πρόκειται για ένα άθλημα ιδιαίτερα δαπανηρό (αγορά εξοπλισμού, ενοικίαση γηπέδου για προπόνηση ή εξάσκηση), και το άτομο που συμμετέχει πρέπει να είναι σε θέση να ανταπεξέλθει στο κόστος.

Η ενασχόληση με τον αθλητισμό συνιστά ένα φαινόμενο που δεν αναφέρεται μόνο σε αυτούς που ασχολούνται με κάποιο άθλημα, αλλά και σε αυτούς που παρακολουθούν και είναι είτε φίλαθλοι είτε οπαδοί κάποιας ομάδας. Κάθε αθλητικός σύλλογος που δρα στα νησιά που εξετάστηκαν, συνδέεται άμεσα με την πόλη ή το χωριό στο οποίο δραστηριοποιείται. Αποτελεί συχνά σημείο αναφοράς ιδιαίτερα σε μεγάλη επιτυχία της ομάδας, και σύμβολο τοπικής ταυτότητας. Επίσης συνιστά μορφή κοινωνικότητας που αναπτύσσεται μέσα στους αθλητικούς συλλόγους μεταξύ αθλητών, φιλάθλων και αφορά ακόμη και τους σχολιασμούς μετά από κάποιο αθλητικό γεγονός μεταξύ φίλων ή γνωστών. Μάλιστα σε περίπτωση αποτυχίας της ομάδας (ειδικά στο άθλημα του ποδοσφαίρου ή γενικότερα σε ομαδικά αθλήματα) οι σχολιασμοί αφορούν και εστιάζουν σε θέματα που αφορούν την ιστορία του συλλόγου, τους ίδιους τους οπαδούς αλλά συχνά και της περιοχής που αντιπροσωπεύει. Η αθλητική δράση γενικότερα επηρεάζει και επηρεάζεται από την τοπική κοινωνία.

Η αθλητική κίνηση στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης έχει αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια και συνεχώς εξελίσσεται. Μπορεί στο μητρώο της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού να υπάρχει ορισμένος και σχετικά μικρός αριθμός αθλητικών σωματείων, όμως αυτό δεν εμποδίζει άλλους αθλητικούς συλλόγους να δρουν με επιτυχία και διακρίσεις σε διάφορα αθλήματα. Οι σύλλογοι διασπείρονται σε όλο το νησί της Κεφαλονιάς κυρίως αλλά όπως αναφέρθηκε τα περισσότερα αθλήματα δρουν στην πρωτεύουσα του νησιού. Πρωταγωνιστής είναι το ποδόσφαιρο αλλά και τα αθλήματα της θάλασσας.

Στην Κεφαλονιά και την Ιθάκη κατά την άποψή μου ο αθλητισμός έχει την τάση να διευρύνεται και να εξελίσσεται. Το Αργοστόλι αν και επαρχιακή πόλη, διαθέτει κατάλληλες υποδομές, στις οποίες ο καθένας μπορεί να αθληθεί και να περάσει δημιουργικά τον ελεύθερό του χρόνο. Με αθλητικές δραστηριότητες μπορούν να ασχοληθούν άτομα όλων των ηλικιών. Ειδικά η πρωτεύουσα διαθέτει γήπεδο ποδοσφαίρου όπου μπορεί κάποιος να ασχοληθεί με το συγκεκριμένο άθλημα είτε κάνοντας εγγραφή σε κάποιο ερασιτεχνικό σωματείο, είτε παίζοντας με την παρέα του στο mini soccer. Όποιος θέλει να ασχοληθεί με το μπάσκετ εγγραφόμενος σε κάποιο ερασιτεχνικό σωματείο, έχει τη δυνατότητα να παίζει στο κλειστό γήπεδο. Ταυτόχρονα όμως μπορεί να παίζει στα ανοιχτά γήπεδα που διατίθενται για το κοινό. Δίπλα σε αυτά υπάρχουν ανοιχτά γήπεδα τένις τα οποία μπορούν να

χρησιμοποιηθούν από άτομα όλων των ηλικιών σε συγκεκριμένες ώρες. Επίσης στο χώρο που βρίσκεται το γήπεδο του ποδοσφαίρου υπάρχει δυνατότητα ενασχόλησης με το στίβο, το άλμα εις μήκος και εις ύψος. Ωστόσο λειτουργούν ώρες για το κοινό πέραν των προπονήσεων των αγωνιστικών τμημάτων των σωματείων. Επίσης το δημοτικό γυμναστήριο που λειτουργεί εντός του γηπέδου διαθέτει όργανα γυμναστικής για οποιονδήποτε θέλει να γυμναστεί σε καθημερινή βάση. Στην αντίθετη πλευρά της πόλης λειτουργεί δημοτικό κολυμβητήριο το οποίο διατίθεται για όλους τους κατοίκους που θέλουν να ασκηθούν στο ελεύθερο κολύμπι. Παράλληλα υπάρχουν δράσεις όπως πεζοπορία, ποδηλασία εντός των ορίων της πόλης. Στο βουνό Αίνος διεξάγονται αγώνες τρεξίματος και ποδηλασίας όπου δραστηριοποιούνται άτομα διαφόρων ηλικιών. Επίσης στο βιότοπο της λιμνοθάλασσας του Κουτάβου, προσφέρεται η ευκαιρία σε κάποιον που επιθυμεί να περάσει όμορφα τον ελεύθερό του χρόνο, παρατηρώντας ποικίλα είδη πουλιών (αγριόπαπιες, κύκνους κλπ)

Σημαντικός είναι και ο ρόλος του τουρισμού που αποτελεί μέσον δημιουργίας αλλά και ανάπτυξης αθλημάτων ιδιαίτερα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Ο αθλητισμός είναι κοινωνικός θεσμός που αντικατοπτρίζει την ίδια την κοινωνία και τον πολιτισμό της. Τα ομαδικά αθλήματα ενδυναμώνουν την ομαδικότητα, τη συνεργασία, την πειθαρχία και βοηθούν τον αθλητή να παίρνει πρωτοβουλίες στον ομαδικό στόχο και σκοπό. Εκτός από την ευχαρίστηση και την τέρψη του ατόμου, ο αθλητισμός εξευγενίζει το πνεύμα, το σώμα, την ψυχή και προσδίδει αξίες. Συνιστά κοινωνικό κεφάλαιο. Όσο ισχυρότερο είναι το κοινωνικό κεφάλαιο στον αθλητισμό, τόσο πιο εύκολα προωθείται η κοινωνική ενσωμάτωση.

Πολλά άτομα στα νησιά, συμμετέχουν σε αθλητικές δραστηριότητες προκειμένου να αποτελέσουν μέλη μιας συνεκτικής ομάδας και να εξωτερικεύσουν τα συναισθήματα της αναγνώρισης. Για άλλους η αθλητική συμμετοχή συνδέεται με την ταυτότητα και την αυτοεικόνα. Η συμμετοχή και η επιλογή του ατόμου στις αθλητικές δραστηριότητες των νησιών, μπορεί να έχει ενσυνείδητο (ή ασυνείδητο) προσανατολισμό προκειμένου να αναζητηθούν οι κοινωνικές πρακτικές που δυνητικά θα το επιβραβεύσουν (κοινωνικά, οικονομικά, πολιτισμικά), ενισχύοντας το γόητρό τους στην τοπική κοινωνία. Παράλληλα οι αθλητικές δραστηριότητες εκτός του ότι ασκούν το σώμα, αποτελούν πρακτικές που πραγματώνουν την αισθητική και το έθος σε μια καθημερινή πρακτική κατάσταση. Οι ταξικές επιλογές στα διάφορα αθλήματα

συνδέονται όχι μόνο με τις οικονομικές και πολιτισμικές δυνατότητες που έχουν τα άτομα ή οι ομάδες ατόμων προκειμένου να ανταποκριθούν στις οικονομικές και πολιτισμικές απαιτήσεις ενός αθλήματος (π.χ. τένις), αλλά και από τις συμβολικές και οικονομικές οφειλές που προσδοκούν εμπλεκόμενοι σε αυτά. Τα λαϊκά αθλήματα συνήθως προκαλούν την απαξία των ανώτερων κοινωνικών στρωμάτων αφού εμπεριέχουν σωματική εγγύτητα, αναμέτρηση, ανταγωνισμό όπως και κοινωνικά πρότυπα (αντοχή, δύναμη, ροπή στη βία, πειθαρχία και συμμόρφωση), αξίες που δε συνάδουν με την αστική τάξη. Κοινωνικοί θεσμοί όπως είναι τα σπορ, στηρίζουν και προάγουν ταξικές σχέσεις και μετατρέπουν τα αξιακά πρότυπα και τον τρόπο ζωής μιας πολιτιστικής ελίτ σε αποδεκτές πεποιθήσεις της κοινωνίας. Ταξικές διαμάχες εκφράζονται στα σπορ μέσω των εκπροσώπων των αθλητικών ελίτ ((Bourdieu 1991: 362).

Οι αθλητές που δραστηριοποιούνται στα διάφορα αθλήματα των δύο νησιών που εξετάστηκαν, συμβάλλουν στην άνοδο και τη διάκριση του αθλήματός που υπηρετούν αλλά και την αναγνώριση των νησιών πέρα από τα χωροταξικά τους όρια. Στη μικρή τοπική κοινωνία που ζουν και δραστηριοποιούνται αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση για τη νεολαία, ενώ ταυτόχρονα τυγχάνουν ευρύτερης κοινωνικής αναγνώρισης. Οι δε τοπικοί αθλητικοί παράγοντες που ασχολούνται με τα διάφορα σωματεία, φροντίζουν και αυτοί για τη δική τους εικόνα. Στην ουσία όμως δρουν χωρίς οικονομική στήριξη από το κράτος, αναζητώντας οικονομική στήριξη- χορηγία από τους τοπικούς επιχειρηματίες. Επιπλέον πολλοί από αυτούς δεν έχουν τις κατάλληλες γνώσεις για το άθλημα που υπηρετούν όμως η αγάπη τους γι αυτό και οι συγκυρίες τους οδηγούν στο να διοικήσουν κάποιο σωματείο στην περιοχή τους. Άλλοι δραστηριοποιούνται σε ιδιωτικές αθλητικές επιχειρήσεις, όπως γυμναστήρια και αθλητικούς συλλόγους. Με τον τρόπο αυτό συμβάλλουν και οικονομικά στην τοπική κοινωνία, δημιουργώντας θέσεις απασχόλησης, υπηρετώντας ταυτόχρονα τον αθλητισμό. Τελικά αυτός που κερδίζει είναι ο αθλητισμός.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αβδελά Ε., Εξερτζόγλου Χ., Λυριντζής Χ. (επιμ.). *Μορφές δημόσιας κοινωνικότητας στην Ελλάδα του εικοστού αιώνα*, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο 2015.

Αβδελά, Θαλής – Α΄ Κοινό Σεμινάριο Ερευνητικών Ομάδων, Ρέθυμνο 23-24.11.2012

Αντωνιάδης Α. - Νικολακάκης Μ., «Ρομανικοί και όχι παραβατικοί...», Ταυτότητα και πολιτική στις κοινότητες οπαδών του Άρη, στο Ποδόσφαιρο και κοινότητες οπαδών, Αντιπαλότητες και πολιτικές της ταυτότητας, εκδ. Πλέθρον, 2015

Βενετσάνου Α., Βεργούλης Π., Ευαγγελάτος Σ., Μακαβέλου Μ., Μπαστρογιάννη Κ., Τογγελίδου Μ., Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη Νομού Κεφαλληνίας, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα 2013.

Βενιζέλος Ε. ,Δωρής Φ., Εκπροσώπηση Αθλητικού νομικού προσώπου από τον πρόεδρο του Δ.Σ. με αθλητές - Όρια αρμοδιοτήτων χορηγού (γνωμοδότηση),ΕΑΔ 1993

Bourdieu, P. Μερικές ιδιότητες των πεδίων», στο Bourdieu, P., *Κείμενα Κοινωνιολογίας*, επιμ. Ν. Παναγιωτόπουλος, Αθήνα: Δελφίνι, 1994

Δεμπόνος, Α. Δ., Σταθμοί στην πολιτικοκοινωνική και πολιτισμική ζωή του Αργοστολίου, ΔΕΠΑΨ, Αργοστόλι 1994.

Δέφνερ Α. “Ελεύθερος χρόνος και κοινωνικότητα στον αστικό χώρο”, *The Greek Review of Social Research*, 96, 1998

Δήμος Αργοστολίου, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Αργοστολίου 2020-2023, Διεύθυνση Προγραμματισμού και Ανάπτυξης, Τμήμα Προγραμματισμού, Ανάπτυξης και Οργάνωσης, Κεφαλλονιά 2022.

Δήμος Κεφαλονιάς, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2013-2014, Κεφαλλονιά 2013.

Ελίας Ν., Ντάνινγκ Ε., Αθλητισμός και ελεύθερος χρόνος στην εξέλιξη του πολιτισμού, Εκδ. κατάρτι, Αθήνα 1998.

Μαζαράκη Μαρίνα: Αθλητική Δραστηριότητα και Κοινωνία στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης

ΕΛΣΤΑΤ 2021, Αποτελέσματα Απογραφής πληθυσμού-κατοικιών Ν. Ιθάκης,

19/07/22

ΕΛΣΤΑΤ 2021, Αποτελέσματα Απογραφής πληθυσμού-κατοικιών Ν. Κεφαλληνίας,

19/07/22.

Ζαγκλής Α., Εργασιακές σχέσεις των αθλητών στον επαγγελματικό και ερασιτεχνικό αθλητισμό, ΔΕΝ 2005

Ζαϊμάκης Γ, Εργοτέλης 1929-2009, Ψηφίδες της Αθλητικής και Κοινωνικής Ιστορίας ενός Φιλοπρόοδου Σωματείου, Εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2010

Ζαϊμάκης Γ. , Κοινωνιολογία του Αθλητισμού, Εισαγωγή, Παραδόσεις μαθήματος

Ζαϊμάκης Γ., Κοινωνιολογία του ελεύθερου χρόνου , Σημειώσεις μαθήματος,

Ρέθυμνο 2008.

Ζαϊμάκης Γ., Φουρναράκη Ε.,(α) Εισαγωγή, Κοινωνία και αθλητισμός στην Ελλάδα: Κοινωνιολογικές και ιστορικές προσεγγίσεις, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2015, σσ 9-40

Ζαϊμάκης Γ., Φουρναράκη Ε.,(β) Εισαγωγή, Κοινωνία και αθλητισμός στην Ελλάδα: Κοινωνιολογικές και ιστορικές προσεγγίσεις, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2015, σσ 89-130

Ζαϊμάκης Γ., Αθλητική κοινωνικότητα, περιπέτεια, ανταγωνισμοί: Η κοινωνιολογία των αισθήσεων του Ζίμελ στη μελέτη του αθλητισμού, Δοκίμες, 2020

Κορωναίου Α., Κοινωνιολογία Ελεύθερου Χρόνου, Μετάφραση Καψαμπέλη Κ., Σταυρακάκης Γ., εκδ. Νήσος , Αθήνα 1996

Κουλούρη Χ., Αθλητισμός και Όψεις της Αστικής Κοινωνικότητας: Γυμναστικά και Αθλητικά Σωματεία 1870-1922, Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας(Ι.Α.Ε.Ν.), Αθήνα 1997

Κυπριανός Π., Χουμεριανός Μ., Το γήπεδο ως τοπικό σύμβολο και ως χώρος μνήμης, στο Ανατομία των Ποδοσφαιρικών Παθών, Εκδ. Διόνικος, Αθήνα 2009

Μαζαράκη Μαρίνα: Αθλητική Δραστηριότητα και Κοινωνία στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης

Λειβαδά Ε., Παγκεφαλληνιακός Γυμναστικός Σύλλογος, Το ταξίδι στον αιώνα, Εισαγωγή, 1999

Μαρκαντωνάτου Υ., Κεφαλλονιά, Ιστορικός Οδηγός, Εκδ. Εικόν, Αθήνα 2011.

Μπεριάτος Η., Εξελίξεις και Επιπτώσεις της Μεταναστευτικής Κίνησης στο

Νησιωτικό χώρο, Η περίπτωση των Νησιών Κεφαλονιάς και Ιθάκης, Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών , Αθήνα 1990

Bourdieu, P. Μερικές ιδιότητες των πεδίων», στο Bourdieu, P., *Κείμενα Κοινωνιολογίας*, Επιμ. Ν. Παναγιωτόπουλος, Αθήνα: Δελφίνι, 1994

Παυλογιάννης Ο., Αρχαία αθλητισμού και γυμναστικής: Μια ξεχασμένη ιστορία, μια νέα πολιτισμική αναγκαιότητα, στο Αρχαία και Πολιτισμικές Αναγνώσεις, Επιστημονική Επιμέλεια Βιχελμίνα Ζάχου, Εκδ. Οσελότος, Αθήνα 2020.

Ροζάκου, Κ., Γκαρά, Ε. , Γιαννιτσιώτης, Γ., «Εισαγωγή: Τόποι του πολιτικού. Δημόσια κοινωνικότητα και βία στην Ελλάδα».Ελληνικά παράδοξα, πατρωνία, κοινωνία πολιτών και βία, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2013.

Ρωμανός Β., «Το ζωντανό κυριεύει το πεθαμένο, Δομή, Δράση και Υποκειμενικότητα στον Pierre Bourdieu», στο Ζητήματα Θεωρίας και Μεθόδου των Κοινωνικών Επιστημών, επιμ.Παπαιωάννου, Αθήνα 2007, εκδ. Κριτική

Σορώκος Π., Κοινότητα και κοινωνία. Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, *The Greek Review of Social Research* , 2016

Σπύρος Θ., *Κοινότητα/Κοινωνία, Κοινωνικά Δίκτυα, (Υπερ) Τοπικότητα, Εθνοτυπία*, 2017, Κείμενο 9 σελίδων, ΕΑΠ

Σταμίρης Γ., Κοινωνιολογία του Αθλητισμού, Εκδόσεις Ζήτα, Αθήνα 1992.

Τσαρδακης Δ., Ο άνθρωπος στα δίκτυα της manipulation, εκδ. Σκαρβαβίος, Αθήνα 1983

Huizinga J., Homo Ludens, Routledge - Kegan Paul, "Introduction", London, 1949

Μαζαράκη Μαρίνα: Αθλητική Δραστηριότητα και Κοινωνία στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης

Morris D., Η Φυλή του Ποδοσφαίρου, Εκδ. Κάκτος, Αθήνα 1982

Ruskin, H. , Ελεύθερος χρόνος, οργάνωση ελεύθερου χρόνου, Παιδαγωγική

Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια, Τόμος Γ', εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1989.

Vigarello G., Από το παιχνίδι στο Αθλητικό θέαμα- Η γέννηση ενός μύθου, Εκδ.

Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2004

ΙΣΤΟΓΡΑΦΙΑ

Αθλητικός Σύλλογος Ταεκβοντό Κεφαλονιάς: Χάλκινο μετάλλιο για την Ευαγγελία Μουρελάτου στο Πανελλήνιο Κύπελλο «Γιώργος Βόλαρης»,
<https://www.inkefalonias.gr/athlitismos/115798-athlitikos-syllogos-taekvonto-kefalonias>, τελ. πρόσβαση, 29-11-2022.

Ανοιχτό Κολυμβητήριο στο Αργοστόλι Κεφαλλονιάς,
<https://simvoli.com/el/content/anoikto-kolymvitirio-sto-argostoli-kefalonias>, τελ. πρόσβ., 19-11-2022.

Αυλαία με ωραίους- δυνατούς αγώνες και απονομές για την 24η Πανελλήνια Συνάντηση Ναυτομοντελιστών, https://sportsthea.blogspot.com/2022/09/24-m.html?fbclid=IwAR2btQbUw_3q4t, τελ. πρόσβ., 20-10-2022.

BVAμμος: Πανελλήνιο τουρνουά beach volley K-19 @Αι Χέλης [01.07.2022],
<https://kefalonitis.com/%CE%B1%CE%B8%CE%BB%CE%B7%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC/bv-ammos-%CF%80%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%AE%CE%BD%CE%B9%CE%BF-%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%BD%CE%BF%CF%85%CE%AC-beach-volley-k-19-%CE%AC%CE%B9-%CF%87%CE%AD%CE%BB%CE%B7%CF%82-01-07-2022>, τελ. πρόσβ., 3-10-2022.

Γυμναστική Εταιρεία Κεφαλλονιάς, <https://gekefallinias.gr>, τελ. πρόσβ., 3-10-2022.

Μαζαράκη Μαρίνα: Αθλητική Δραστηριότητα και Κοινωνία στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης

Ελληνική Φίλαθλη Ομοσπονδίας Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης, Τόπος και αθλητισμός: Γιορτές του πινγκ- πονγκ σε Ιθάκη και Αργοστόλι, http://www.httf.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=6789:topos-kai-athlitismos-giortes-tou-pingk-pongk, τελ. πρόσβ., 10-10-2022.

<http://www.epski.gr>, τελ. πρόσβ., 3-10-2022.

e-nomothesia, Κοινή Υπουργική Απόφαση, 12061/2007 - ΦΕΚ 1393/Β/3-8-2007 Προδιαγραφές Κέντρων Προπονητικού Αθλητικού Τουρισμού (ΚΕΠΑΤ) για την υπαγωγή τους στο καθεστώς κινήτρων του ν. 3299/2004, <https://www.e-nomothesia.gr/kat-tourismos/kya-12061-2007.html>, τελ. πρόσβ., 19-11-2022.

Θαλάσσιος Αθλητικός Τουρισμός και Κεφαλονιά, <https://eeki.gr/nea/tourismos/thalassios-athlitikos-tourismos-ke-kefalonia.html>, τελ. πρόσβ., 3-11-2022.

Kallikratis.org, kallikratis, Δήμοι. Σύσταση δήμων. ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ, <https://www.kallikratis.org/dimoi-systasi-dimon-nomos-kefallinias>, τελ. πρόσβ., 28/12/2022.

Κεφαλληνιακός Όμιλος Αντισφαίρισης, <https://kefoa.gr>, τελ. πρόσβ., 19-11-2022.

Ithaki.gr, Ο Δήμος, <https://ithaki.gr/%CE%BF-%CE%B4%CE%AE%CE%BC%CE%BF%CF%82>, τελ. πρόσβ., 03/10/2022.

Ecopress.gr, Γεωπάρκο Κεφαλονιάς-Ιθάκης: στο Παγκόσμιο Δίκτυο της UNESCO (GGN), <https://ecopress.gr/geoparko-kefalonias-ithakis/>, τελ. πρόσβ., 03/10/2022.

kefaloniageopark.gr, Ιστορικά και Πολιτιστικά Στοιχεία της Κεφαλονιάς, <https://kefaloniageopark.gr/node/303>, τελ. πρόσβ., 03/10/2022.

Corfuland.gr, Η ίδρυση της Ιονίου Πολιτείας το 1800 και η πορεία της, <https://www.corfuland.gr/el/istorika-kerkyra/corfu-history/h-idrysi-tis-ioniou-politeias-to-1800-kai-i-poreia-tis.html>, τελ. πρόσβ., 13/10/22.

Kefaloniageopark.gr, Ιστορικά και Πολιτιστικά Στοιχεία της Κεφαλονιάς, <https://kefaloniageopark.gr/node/303>, τελ. πρόσβ., 13/10/22.

Μαζαράκη Μαρίνα: Αθλητική Δραστηριότητα και Κοινωνία στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης

Kefaloniapress.gr, Α.Σ.Ε.Α, <https://www.kefaloniapress.gr/topika/athlitismos>,
τελ.προσβ., 3-10-2022.

InKefalonia.gr, Χαλαβαζής Γ. , Απογραφή πληθυσμού 2021 σε Κεφαλονιά και Ιθάκη: Μειωθήκαμε ελαφρώς σε σχέση με το 2011 - Μείωση σε Αργοστόλι, Ληξούρι, Ιθάκη - Μικρή αύξηση στον Δήμο Σάμης (Πίνακες) ,
<https://www.inkefalonia.gr/koinonia/111520> , τελ.προσβ., 15/10/2022.

<https://gekefallinias.gr>, Γυμναστική Εταιρεία Κεφαλλονιάς

Greekgastronomyguide.gr, Ιχθυοτροφεία Κεφαλονιάς,
<https://www.greekgastronomyguide.gr/item/ixthyotrofia-kefalonias>, τελ. προσβ.,
30/10/2022.

Gtp.gr, Πολιτιστικές εκδηλώσεις-εορτές,
<https://www.gtp.gr/LocInfo.asp?infoid=15&IncludeWide=1&code=EGRKF12&PrimeCode=EGRKF12&Level=6&PrimeLevel=6&LocId=6235&lng=1>, τελ. προσβ.,
03/10/2022.

Ionion.com, Πολλάτου Ε., 250 χρόνια Βίας και πολιτισμού για τις "δάφνες" της εξουσίας (1757-2000) ,
<http://www.ionion.com/greek/kefalonia/culture/articles/kontra.htm>, τελ. προσβ.,
04/10/2022.

Οδηγός του πολίτη, Κεφαλονιά για περιπατητές,
<https://www.odigostoupoliti.eu/kefalonia-gia-peripatites>, τελ. προσβ., 13-10-2022.

Ολοκληρώθηκε με μεγάλη επιτυχία η 20^η Πανελλήνια Σπηλαιολογική Συνάντηση στη Σάμη, <https://www.kefaloniapress.gr/topika/perivallon/article/483396/oloklirothike-me-megali-epitychia-i-20i-panellinia-spilaiologiki>, τελ. προσβ., 13-10-2022.

Ο Κέφαλος, <https://weightlifting.gr/el/%CE%BF-%CE%BA%CE%B5%CF%86%CE%B1%CE%BB%CE%BF%CF%83>, τελ. πρόσβ.,
19-11-2022.

Olympiacos fc, <https://www.olympiacos.org/info/sxoli-kefalonias>, τελ. προσβ., 23-11-2022.

Μαζαράκη Μαρίνα: Αθλητική Δραστηριότητα και Κοινωνία στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης

OpenGov.gr, Ολοκλήρωση διαβούλευσης επί του σχεδίου νόμου «Αθλητικός Εθελοντισμός, Αθλητισμός Αναψυχής και Άθληση για Όλους, Πνευματικός Αθλητισμός, Ηλεκτρονικός Αθλητισμός (e-sports), Εργασιακός Αθλητισμός και λοιπές τροποποιήσεις της αθλητικής νομοθεσίας»,

<http://www.opengov.gr/cultureath/?p=8717> , τζλ. Πρόσβ., 03/10/2022.

Gga.gov.gr, Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, Μητρώο Αθλητικών Σωματείων,

<https://gga.gov.gr/mitroo>, τελ. πρόσβ., 02/10/2022.

Μαγευτική «Οδύσσεια» με ποδήλατο στην Κεφαλονιά,

<https://kefalonias.gr/mageftiki-odysseia-me-podilato-sti>, τελ. πρόσβ., 13-10-2022.

Mixanitouxronou.gr, Αργοστόλι- Ληξούρι. Η κόντρα που κρατάει αιώνες και ξεκίνησε από τον Μεσαίωνα. Τα βίαια ξεσπάσματα και ο ρόλος των Βενετών,

<https://www.mixanitouxronou.gr/argostoli-lixoyri-i-kontra-poy-krataei-aiones-kai-xekinise-apo-to-mesaiona-ta-viaia-xespassmata-kai-o-rolon-ton-veneton/>, τελ. πρόσβ., 05/12/2022.

N.O.A, <http://www.noarg.gr/istoriko-omilou>, τελ. πρόσβ., 19-11-2022.

Π.Α.Ο. Κεφαλονιάς, <http://www.paokefalonias.gr/about.aspx>, τελ. πρόσβ., 2-10-2022.

Πανελλήνιες Διοργανώσεις Ποδοσφαίρου Άμμου,

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%AE%CE%BD%CE%B9%CE%B5%CF%82_%CE%B4%CE%B9%CE%BF%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CF%8E%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82_%CF%80%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CF%83%CF%86%CE%B1%CE%AF%CF%81%CE%BF%CF%85_%CE%AC%CE%BC%CE%BC%CE%BF%CF%85, τελ. πρόσβ., 20-10-2022

Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, ΙΝΣΕΤΕ, 2006, σελ. 89 και <https://insete.gr/wp-content/uploads/2020/04/%CE%A0%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%AD%CF%81%CE%B5%CE%B9%CE%B1-%CE%99%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CF%89%CE%BD-%CE%9D%CE%AE%CF%83%CF%89%CE%BD.pdf>, τελ. πρόσβ. 31-11-2022.

Μαζαράκη Μαρίνα: Αθλητική Δραστηριότητα και Κοινωνία στα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης

1^ο Ποδοσφαιρικό Τουρνουά Ιονίων Νήσων,

<https://www.inkefalonias.gr/athlitismos/45258-1o-podosfairiko-tournoua-ionion-nison>

τελ. προσβ., 3-10-2022.

Σκάκι Rapid u-14,

[https://www.kefaloniaspress.gr/topika/athlitismos/article/506746/skaki-rapid-u-14-](https://www.kefaloniaspress.gr/topika/athlitismos/article/506746/skaki-rapid-u-14-apotelesmata)

[apotelesmata](https://www.kefaloniaspress.gr/topika/athlitismos/article/506746/skaki-rapid-u-14-apotelesmata), τελ. προσβ., 10-10-2022.

Τα Βεργώτεια εντάχθηκαν στο αγωνιστικό πρόγραμμα της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας για το 2023, <https://www.kefaloniaspress.gr/topika/athlitismos/article/504161/ta-vergoteia-entachthikan-sto-agonistiko-programma-tis-pagkosmias/>, τελ. προσβ. 19-11-2022.

Υπουργείο Τουρισμού, Άρθρο 5, <http://www.opengov.gr/tourism/?p=1447>, τελ. προσβ., 15-10-2022.